

PARTNER IN DRIVING EXCELLENCE

Voorwoord van de CEO	2
Over Neways	3
Ondernemingsprofiel	3
Onze missie	3
Internationale aanwezigheid en businessmodel	4
Overzicht activiteiten per werkmaatschappij	6
Kerncijfers en prestatie-indicatoren	8
Markten en trends	11
SWOT-analyse	14
Waardecreatiemodel	15
Ambitie en strategie	17
Verslag van de Raad van Bestuur	20
Business-, operationeel en financieel overzicht	20
Highlights 2018	24
Managementagenda en vooruitzichten	26
Organisatie en medewerkers	27
Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen	31
Governance en compliance	36
Bestuur en management	36
Corporate Governance	39
Risico's en risicomanagement	45
Bestuursverklaring	49
Het aandeel Neways	50
Bericht van de Raad van Commissarissen	54

Jaarrekening 2018	59
Geconsolideerde balans	60
Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	62
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	63
Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen	64
Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening	65
Enkelvoudige balans (voor winstbestemming)	104
Enkelvoudige winst-en-verliesrekening	105
Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening	106
Overige gegevens	111
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	111
Handelsregister	117
Statutaire winstverdelingsregeling	117
Voorstel winstverdeling	117
Kerncijfers en vijftienoverzicht 2014 – 2018	118
Adresgegevens	120

Huub van der Vrande
CEO

In 2018 hebben we goede voortgang geboekt met de uitvoering van onze strategie. Dat resulteerde over de hele linie in een betere performance van onze groep. De omzet steeg met 15,5%, de marge steeg met 14,0% en de winst onder aan de streep steeg met 45,5%. Als CEO ben ik trots op de slagen die we met z'n allen aan het maken zijn. Ik ben onze mensen zeer erkentelijk voor hun inzet en bijdrage die ze dit jaar wederom hebben geleverd aan de groei en verbetering van onze prestaties.

De progressie die we nu op veel vlakken laten zien is het gevolg van de aangescherpte positionering en het interne verbeterprogramma die we enkele jaren geleden hebben ingezet. Alles begint voor ons bij de klant. Innovatie gaat tegenwoordig zo snel dat de vaak grote bedrijven in de maakindustrie partnership zoeken om alle ontwikkelingen bij te benen. Ze zijn continu op zoek naar efficiëntievoordelen om slagvaardiger en concurrerender te kunnen opereren. Snelheid en flexibiliteit worden voor onze klanten steeds belangrijker. Daarvoor zullen OEM's meer de samenwerking zoeken in de keten met partners als Neways die de juiste knowhow en expertise hebben. Dat betekent ook dat er meer wordt gedacht vanuit *product lifecycle management* en *total cost of ownership*.

Een vraag waar klanten mee worstelen is hoe ze meer grip kunnen krijgen op de keten. De toenemende complexiteit van elektronische systemen in combinatie met de huidige schaarste aan bepaalde deelcomponenten maakt die vraag urgenter. Als Neways willen we de rol van ketenregisseur meer op ons nemen. Daarom werken we hard aan het scherper in kaart brengen van de supply chain en zetten we in op partnerschappen met de belangrijkste leveranciers. Met onze kennis op dit vlak kunnen we vanaf de prille start van elk nieuw productontwikkelingsproces klanten toegevoegde waarde bieden. Denk daarbij aan de laatste (technologische) ontwikkelingen dieper in de keten, de keuzes ten aanzien van de specificaties van een nieuw component of systeem, de sourcing van materialen en onderdelen en de mogelijke alternatieven. Dat kunnen we doen voor elke samen-

gestelde component en elk elektronisch systeem dat we vervolgens in serieproductie voor klanten maken. Op die manier kunnen we ze helpen de keten te optimaliseren en de efficiëntievoordelen en besparingen die daarin verscholen zitten beter te benutten.

We willen ons bewuster gaan richten op grote klanten die onze filosofie van *product lifecycle management* en *total cost of ownership* delen. Met deze bedrijven kunnen we bij uitstek toe- werken naar langetermijnpartnerships. Die partnerships kunnen we dan steeds verder vormgeven langs de lijnen van onze drie strategische pijlers: technology leadership, customer intimacy en operational excellence.

Onze prestaties in 2018 hebben laten zien dat we met onze filosofie en de bewuste keuze voor vijf groeisectoren een duidelijke focus hebben aangebracht waarmee we de komende jaren door kunnen groeien in de EMS-markt. In 2018 hebben we een stap voorwaarts gezet. Dat geldt zowel voor de kwaliteit van de organisatie als voor onze financiële performance. Het is positief te zien hoe de samenwerking binnen de groep verbeterd is. Maar eerlijk is eerlijk, nog niet alles gaat goed. Door sterke vraagstijgingen en schaarste aan componenten hadden we het afgelopen jaar soms de nodige capaciteitsproblemen en waren we niet altijd in staat onze klanten voldoende te beleveren. Dit had niet alleen een drukkend effect op onze omzetgroei en margeverbetering, maar ook een negatieve impact op ons werkkapitaalbeslag.

Dit neemt niet weg dat 2018 voor Neways een goed jaar was en dat we de juiste dingen aanpakten. In 2019 gaan we dan ook door op de ingeslagen route. Binnen alle drie strategische pijlers zien we nog veel ruimte voor verbetering. We moeten kritisch zijn en telkens opnieuw lering trekken uit de dingen die niet goed gaan, maar ook uit wat wel goed gaat. Zo maken we onze organisatie robuuster. En dat stelt ons weer in staat om met onze klanten in de komende jaren mee te groeien, samen de uitdagingen aan te gaan en tegelijkertijd aandeelhouders een aantrekkelijk rendement te bieden.

Ondernemingsprofiel

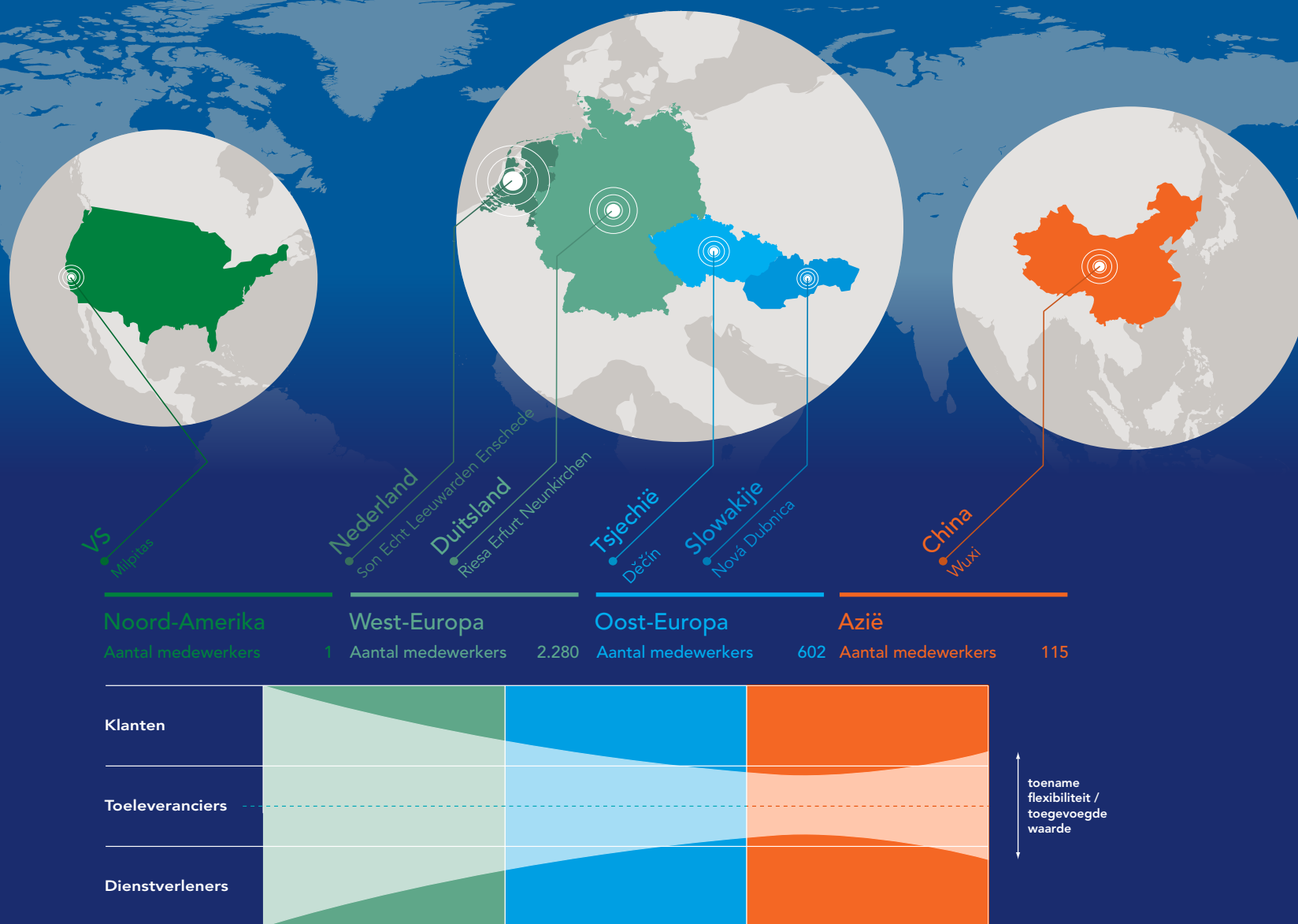
Neways is een top tien speler in de Europese markt voor Electronic Manufacturing Services (EMS). De onderneming opereert als ontwikkel- en productiepartner voor Original Equipment Manufacturers (OEMs) en hun first tier suppliers. We richten ons daarbij primair op de hightech sectoren semiconductor, automotive, industrial, medical en defence. Dat doen we met circa 3.000 medewerkers vanuit veertien werkmaatschappijen verspreid over West-Europa, Oost-Europa, Azië en de Verenigde Staten.

Het hoofdkantoor van Neways bevindt zich in Brainport Eindhoven, een toptechnologie-cluster in en rond Eindhoven. Wereldwijd toonaangevende maakbedrijven als ASML, NXP en Philips zijn hier ook gevestigd. Lokale overheden en technische onderwijsinstellingen werken nauw samen om de internationale concurrentiepositie van de regio op het gebied van hightech en innovatie te behouden en te versterken.

Onze missie

Neways wil de preferred ontwikkel- en productiepartner zijn voor haar klanten en bijdragen aan de optimalisatie van de total cost of ownership van een eindproduct door het leveren van maatwerkoplossingen voor de hele levenscyclus van elektronische componenten, applicaties en box-build besturingssystemen.

Internationale aanwezigheid en businessmodel

Businessmodel

Ons werkterrein beslaat de volledige levenscyclus van professionele en geavanceerde elektronica in het business-to-business-segment. Met onze technologische kennis en flexibiliteit helpen we klanten slimmer en efficiënter te innoveren en produceren. Daarvoor zijn we als partner vroegtijdig betrokken bij de ontwikkeling van een product, doen we prototyping en testing voorafgaand aan de serieproductie en zorgen we vervolgens voor het onderhoud, upgrades en de doorontwikkeling.

We zitten met onze werkmaatschappijen op strategisch gekozen locaties, dichtbij onze klanten. Dit geeft ons een optimale positie om een nauwe samenwerking te faciliteren. Door intensieve afstemming tussen onze werkmaatschappijen kunnen we de grote maakbedrijven niet alleen beter bedienen, maar kunnen we ook schaal-, synergie- en efficiëntievoordelen realiseren.

● WEST-EUROPA

In West-Europa dragen onze negen werkmaatschappijen de strategie van Neways als one-stop-provider uit en worden de meest kennisintensieve activiteiten van de groep ontplooid. We koppelen technologische kennis aan hoogwaardige serieproductie van complexe elektronische componenten en systeembouw. Neways heeft sterke marktposities in de belangrijke industriële en technologische regio's van Nederland en in Duitsland, veruit de grootste markt voor EMS in Europa.

● OOST-EUROPA

In Oost-Europa vindt met drie werkmaatschappijen serieproductie plaats van elektronische componenten en systemen. Producten die zich al verder in de levenscyclus bevinden worden – indien het de *total cost of ownership* voor onze klanten ten goede komt – geproduceerd in faciliteiten waar Neways significante kostenvoordelen heeft gerealiseerd en een optimaal productieproces heeft ingericht. Neways heeft de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in de capaciteit en modernisering van haar productiefaciliteiten in Tsjechië en Slowakije. Daarmee anticipeert Neways op de gevraagde kwaliteitseisen en is er een basis gelegd voor toekomstige groei van activiteiten en versterking van de marktpositie in Oost-Europa.

● AZIË

Neways is in Azië actief met één werkmaatschappij die printplatenassemblage, apparatenbouw en systemen verzorgt. De vestiging in China werkt voornamelijk in opdracht van onze Europese klanten en werkmaatschappijen in Nederland en Duitsland, maar geeft ook in toenemende mate operationele ondersteuning aan OEM's en hun first tier suppliers met vestigingen in de Chinese regio.

In China vindt kostenefficiënte productie van componenten en systemen plaats. Onze productiefaciliteit is state-of-the-art en beschikt over de nieuwste Surface-Mounted Devices (SMD), productielijnen en testapparatuur.

Naast een kostenefficiënte productiefaciliteit is de Chinese werkmaatschappij een goede basis voor toekomstige uitbreiding. Op bescheiden, maar groeiende schaal ontplooit Neways in Azië al ontwikkelingsactiviteiten, onder meer met het oog op *local-for-local*-dienstverlening. De Chinese werkmaatschappij speelt een centrale rol in de uitbouw van de componenteninkoop voor de hele groep op de lokale Chinese markt.

● VERENIGDE STATEN

In de Verenigde Staten is Neways actief met één werkmaatschappij in Silicon Valley (Californië). De activiteiten zijn in 2018 opgestart en zijn nu nog gericht op ondersteuning van bestaande klanten in met name de sectoren medical en semiconductor. De focus ligt op ingenieursactiviteiten die een hoge mate van waarde toevoegen. De ambitie is onze aanwezigheid en klantenbestand in de VS uit te breiden.

Overzicht activiteiten per werkmaatschappij

	PCB/product-assemblage	Engineering/prototyping	Systeembouw	Kabelproductie/assemblage	Micro-elektronica ontwikkeling/productie	Ontwikkeling
Neways Advanced Applications Son	●	●	●			
Neways Cable & Wire Solutions Echt		●		●		
Neways Industrial Systems Son	●	●	●			
Neways Leeuwarden	●	●				
Neways Micro Electronics Echt		●			●	
Neways Technologies Son - Erfurt - Enschede - Echt						●
Neways Neunkirchen	●	●				
Neways Electronics Riesa	●	●	●			
Neways Slovakia Nova Dúbnica	●		●	●		
Neways Electronics Děčín	●					
Neways Wuxi Wuxi	●					
Neways Electronics US, INC. Milpitas		●				

Ontwikkeling

"Klanten verwachten al jaren dat wij meer doen dan alleen elektronica produceren. We denken in het begin van het ontwikkelproces met ze mee en adviseren hen als iets beter kan of anders moet.

Kwaliteitsbeheersing is ontzettend belangrijk. *Zero defects* begint met het juiste component. In onze database alleen al zijn er 135.000 verschillende componenten. Wij selecteren daaruit de beste oplossingen voor onze klanten. We werken bijvoorbeeld met *preferred suppliers* en *preferred components*. Ook moet het ontwerp goed aansluiten op de productie. De ontwerp- en productieafdelingen werken veel nauwer met elkaar samen dan vroeger.

Bij een ontwikkelproduct adviseren wij de klant over de beste component. Daarbij kijken we niet alleen naar kosten maar ook naar de kwaliteit en leverbaarheid. Een zorgvuldige selectie voorkomt productiefouten of, nog erger, storingen als een apparaat al in gebruik is.

Bij een bestaand product kan het ontwerp niet meer gewijzigd worden en gaan we samen met de klant op zoek naar het beste alternatief. Dat is een behoorlijke opgave omdat het aan veel voorwaarden moet voldoen maar ook laat zien waar wij vanuit expertise en samenwerking waarde toevoegen."

PARTNER IN DRIVING EXCELLENCE

ONTWIKKELING

TRANSFER
NAAR
PRODUCTIE

PRODUCTIE

SALES

AFTER SALES

CONTRACT-
MANAGEMENT

GERARD VERSCHUREN
SENIOR PROJECTMANAGER
NEWAYS TECHNOLOGIES

Kerncijfers en prestatie-indicatoren

Omzet (€ mln.)

2018

506,8

t.o.v. 2017

+15,5%

**Genormaliseerd
bedrijfsresultaat***

(€ mln.)

2018

22,0

t.o.v. 2017

+43,8%

**Genormaliseerd
nettoresultaat***

(€ mln.)

2018

15,1

t.o.v. 2017

+51,0%

Netto cashflow**

(€ mln.)

2018

-4,5

t.o.v. 2017

-32,4%

Eigen vermogen

(€ mln.)

2018

101,6

t.o.v. 2017

+19,5%

**Interest coverage
ratio**

2018

11,2

t.o.v. 2017

+9,8%

* Exclusief bijzondere baten en lasten (zie pagina 22).

** Onder netto cashflow wordt verstaan: kasstroom uit operationele activiteiten, plus kasstroom uit investeringsactiviteiten.

Kerncijfers en prestatie-indicatoren

Net Debt/ EBITDA-ratio

2018

1,4

t.o.v. 2017

-12,5%

Solvabiliteit Eigen vermogen als % van het balanstotaal

2018

41,5

t.o.v. 2017

-0,3%

Genormaliseerde nettowinst per aandeel*

2018

1,26

t.o.v. 2017

+44,8%

Gemiddeld aantal medewerkers op fulltime basis

2018

2.943

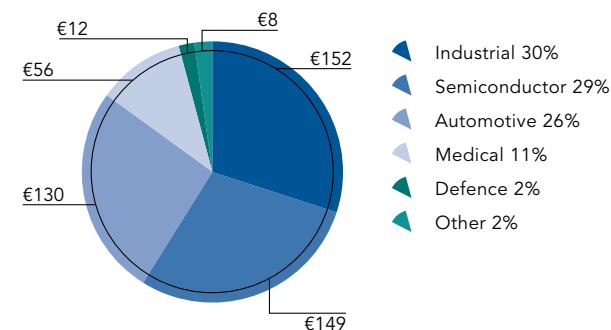
t.o.v. 2017

+7,0%

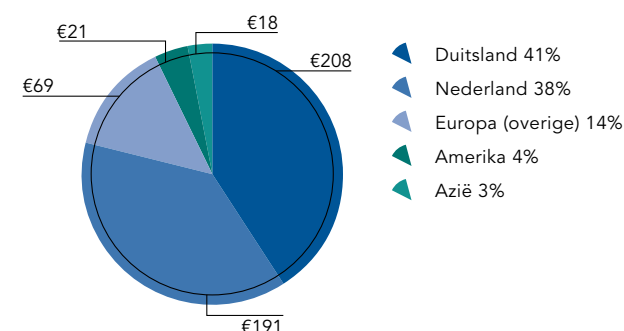
* Exclusief bijzondere baten en lasten (zie pagina 22).

** Onder netto cashflow wordt verstaan: kasstroom uit operationele activiteiten, plus kasstroom uit investeringsactiviteiten.

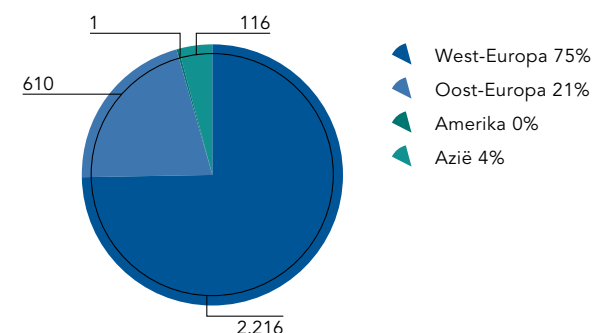
Omzetverdeling per marktsector in miljoenen euro's

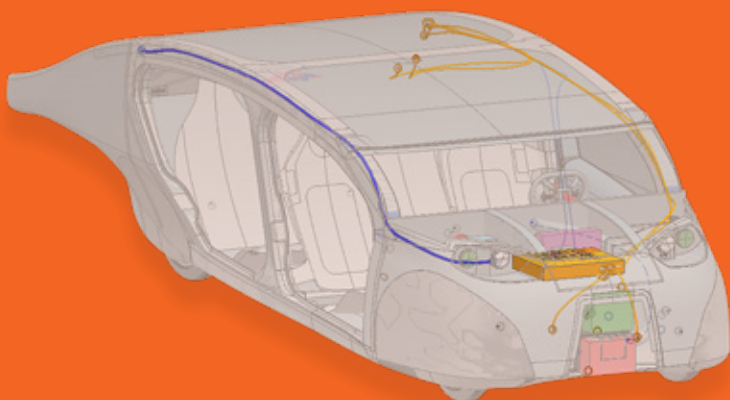
Geografische omzetverdeling in miljoenen euro's

Geografische verdeling medewerkers op fulltimebasis

Stella Vie

Neways is sinds 2013 de trotse partner van het Solar Team Eindhoven, een team studenten van de Technische Universiteit Eindhoven

Zij hebben de Stella Vie ontwikkeld, een aerodynamische auto die geheel op zonne-energie rijdt. In 2017 heeft Stella Vie in de categorie gezinsauto's de World Solar Team Challenge gewonnen, een zeven dagen durende race van 3.000 kilometer door de Australische woestijn.

Neways verleent op een breed scala aan onderwerpen expertise en praktische ondersteuning aan het team. We hebben de studenten geholpen met de architectuur, het ontwerp van bekabeling, keuze van elektronische componenten en een snelle productie van de elektronica. Ook hebben we hen begeleid met projectmanagement en het ontwikkel- en verificatiemodel.

De auto heeft, ondanks een kleinere batterij, op een zonnige dag een bereik van 1.000 kilometer. Tevens is het de eerste zonneauto waar vijf personen in passen. De Stella Vie kan dus met recht de energiezuinigste gezinsauto ter wereld worden genoemd.

Markten en trends

Elektronica speelt ongemerkt een steeds grotere rol in ons werk en leven. Nieuwe digitale technologie en het *Internet of Things* zorgen voor meer elektronica in de apparaten die we dagelijks gebruiken. Elektronische onderdelen worden kleiner, preciezer en efficiënter en de apparaten worden slimmer. De functionaliteit neemt toe en daarmee ook de hoeveelheid elektronica in de (eind)producten van onze klanten. Die langetermijntrend zet door en is onomkeerbaar.

In 2018 groeide de economie wereldwijd met 3,0% terwijl die in de eurozone met 1,9% groeide.¹ De OESO verwacht² dat de economische groei in 2019 wat afzwakt onder invloed van een stijgende olieprijs, minder ruim monetair beleid, geopolitieke onzekerheden en de mogelijkheid van een handelsconflict. Met name in een cyclische sector, zoals semiconductor, zou afkoeling van de economie kunnen leiden tot lagere investeringen.

Trends in klantvraag

Meer nadruk op kwaliteit

Steeds meer OEM's sturen niet alleen op de laagste productiekosten maar kijken ook naar kwaliteit en *total cost of ownership* voor de hele levenscyclus van een product. Van klanten in de sectoren waar Neways zich op richt, wordt verwacht dat ze eindproducten van de hoogste kwaliteit leveren. Dat betekent ook dat de elektronische onderdelen die wij voor hen maken *zero defects* zo dicht mogelijk moeten benaderen. Voor producten met een hoge mix aan componenten en laag productievolume gebruikt Neways *Advanced Product Quality Planning* (APQP), een raamwerk voor industriële productietechnieken en -procedures bij OEM's en hun toeleveranciers. Dit raamwerk komt oorspronkelijk uit de automotive-industrie maar is ook geschikt voor *low volume, high mix*-producten in andere sectoren. Het raamwerk zorgt voor standaardisering van productiemethoden tussen OEM's en toeleveranciers en waarborgt de kwaliteit bij introducties van complexe producten door

EMS-marktsectoren

- Communication
- Automotive
- Semiconductor
- Medical
- Computer
- (Renewable) Energy
- Industrial
- Aerospace & Defence

Neways focus groeisectoren

- Automotive
- Semiconductor
- Medical
- Industrial
- Defence

Specialistische nichespeler

• Markten	Industriële en professionele groeisector
• Klantenbasis	Hoofdzakelijk West-Europese OEM's
• Belangrijkste aanwezigheid	Industriële & Technologie regio's
• Relatie	OEM First-tier-partners
• Bereik	Volledig <i>product lifecycle</i> management
• Toegevoegde waarde	Hoog
• Serieproductie	Lage en medium tot hoge volume series
• Complexiteit assemblage	Medium tot hoge mix

¹ World Bank. 2019. *Global Economic Prospects, January 2019: Darkening Skies*.

² OECD *Economic Outlook*, november 2018.

een meer procesmatige aanpak en planning. Voorbeelden van gebieden waar onze klanten meer kwaliteit verwachten zijn onder meer de robuustheid van het ontwerp en de productie, uitgebreidere en diepgaandere testen, ontwerp van het productieproces, compliance en certificering, regelgeving en inspectiestandaarden, en packaging. Tevens worden (eind) producten complexer en ze hebben ook na de oplevering meer onderhoud en ondersteuning nodig.

Meer co-innovatie

Innovatie is bij veel van onze klanten bepalend voor de concurrentiepositie en een drijver van toekomstige groei. Continu investeren in nieuwe technologie is voor hen een must. De kosten en risico's die investeren in de verkeerde technologie met zich meebrengt worden echter navenant hoger.³ Tegelijkertijd is het voor veel OEM's een uitdaging om bij te blijven met alle technologische ontwikkelingen en verbeteringen die in de keten

plaatsvinden. Daar kunnen toeleveranciers als Neways bij uitstek bij helpen. In de sectoren waar Neways actief is, is vaak sprake van lange toeleveringsketens en complexe productieprocessen. Juist daar is het voor OEM's aantrekkelijk de innovatie en productontwikkeling in samenwerking met een *product lifecycle partner* als Neways te doen.

Meer flexibiliteit en ketenregie

OEM's zijn op zoek naar meer flexibiliteit om beter te anticiperen op de vraag van hun klanten. Ze kijken daarvoor ook in toenemende mate naar toeleveranciers. Besturingsystemen worden complexer, duurder en bevatten meer componenten. Planbijstellingen worden frequenter. Klanten doen daarom vaker beroep op supplychainmanagement-expertise. De huidige schaarste aan componenten in de markt versterkt die vraag. Als toeleverancier kent Neways de keten van binnenuit en heeft de kennis en expertise in huis om voor zijn klanten de rol van ketenregisseur op zich te nemen en mee te denken

Marktuitedagingen

- Toenemende complexiteit van de supply chain
- Steeds kleinere componenten en kortere product lifecycles
- Schommelingen in de vraag door economische volatiliteit en cycliciteit
- Meer aandacht voor duurzaamheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid
- Schaarste aan bepaalde componenten en technisch geschoold personeel

Meer behoefte
aan wendbaarheid
en ontzorging

OEM's

Meer outsourcing
aan vertrouwde
partners
die waarde
toevoegen

Bepalende eigenschappen

- Technische expertise
- Product lifecycle management
- Systeemintegratiekennis
- Betrouwbare kwaliteit en levering
- Supply chain managementondersteuning
- Flexibele planning en productie
- Korte lijnen en open communicatie
- Dicht bij markt en klant
- Compliant met regelgeving en normen
- Traceerbaarheid producten
- Vermogen om risico te delen en gezamenlijk te investeren

Deskundigheid/bekwaamheid Neways

³ KPMG, 'Global Manufacturing Outlook 2018', juni 2018.

over het beste supplychainplan en alternatieve sourcingoplossingen om zo ook de leverbetrouwbaarheid te vergroten.

Deze drie klantrends samen vragen om transparantie in de keten en de bereidheid tot het delen van data. De trends vragen ook om een vertrouwde outsourcepartner met schaalgrootte die in staat is de hele product lifecycle van elektronische componenten te managen en mee te groeien met de klant. Neways kan en wil die partner zijn voor zijn klanten.

Groeisectoren

Neways richt zich hierbij op vijf strategisch gekozen marktsectoren die elk hun eigen sterke fundamentele groeidrijvers hebben voor de lange termijn.

Semiconductor

De sector semiconductor is weliswaar cyclisch maar profiteert sterk van de economische groei en vraag naar producten als smartphones, tablets, e-mobility en andere 'slimme' apparaten. De sector lijdt echter ook bovengemiddeld onder een eventueel mondiale economische terugval. Binnen de sector bieden met name microprocessoren voor toepassingen in kunstmatige intelligentie en het *Internet of Things* kansen voor Neways.⁴

Automotive

Met name e-mobility is binnen automotive een belangrijke en veelbelovende groeisector voor Neways. De omslag naar groene energie en investeringen in de capaciteit van lithium-batterijen zijn belangrijke voorwaarden én aanjagers voor deze groei. Waar er in 2017 1,1 miljoen elektrische voertuigen op de wereld waren, wordt geschat dat dit oploopt naar 11 miljoen in 2025 en naar 30 miljoen in 2030, naarmate de *total cost of ownership* van elektrische voertuigen lager wordt dan die van traditionele verbrandingsmotoren. China zal met een geschatte 50% van de markt in 2025 naar verwachting een belangrijke rol spelen in deze transitie.⁵ Daarnaast bieden ook sensoren voor autonome voertuigen en de vraag naar elektrische laadpalen op termijn steeds meer kansen voor Neways.

Medical

Met een ouder wordende bevolking en navenante druk op kosten en financiële middelen zijn er volop technologische ontwikkelingen binnen e-health, die medische zorg beter betaalbaar en toegankelijk maken. Medische apparaten worden kleiner, functioneler en preciezer. Denk daarbij onder meer aan *wearables*. Goede medische zorg wordt zo voor veel meer mensen in de wereld toegankelijk en beschikbaar. Diagnostiek en behandelingen kunnen met een hogere precisie worden uitgevoerd. Slimme medische apparaten die verbonden zijn via bluetooth of internet verbeteren diagnostiek, maken zorg goedkoper en maken betere data-analyse mogelijk. Deze nieuwe generatie apparaten vergt veel meer expertise op het gebied van *product lifecycle management* dan de traditionele medische apparatuur. De wereldwijde markt voor medische apparaten zal naar verwachting met 4,5% per jaar groeien en in 2023 een omvang van meer dan \$ 400 miljard bereiken.⁶

Industrial

Industrial is groot en divers. Hieronder vallen voor Neways bijvoorbeeld de maakindustrie en de landbouw. De sector blijft wereldwijd een belangrijke bijdrage leveren aan werkgelegenheid en economische groei. Voor klanten van Neways geldt dat zij in hun productieprocessen efficiënter moeten omgaan met energie, waarvoor nieuwe besturingssystemen die hier beter op kunnen sturen nodig zijn. Ook zien wij dat kunstmatige intelligentie in veel markten en sectoren een blijvende ontwikkeling is. Het maakt productiesystemen flexibeler, stabiel en nauwkeuriger en zorgt ervoor dat ze zich automatisch kunnen aanpassen aan nieuwe productparameters. Samen met automotive zal industrial naar verwachting de belangrijkste groeisector van Europa zijn.⁷

Defence

Defensiebudgetten van NAVO-landen stijgen terwijl defensiesystemen steeds meer elektronische onderdelen bevatten. Voorbeelden van trends in deze sector zijn grotere nadruk op cyberveiligheid van verbonden defensiesystemen en kortere levensduur van elektronische componenten in tanks of vliegtuigen. Wereldwijd zullen de defensie-uitgaven per jaar met zo'n 3% stijgen en in 2022 de grens van \$ 2 biljoen halen.⁸

⁴ KPMG, 'Global Semiconductor Industry Outlook, 2018' februari 2018.

⁵ Bloomberg NEF, 'Electric Vehicle Outlook, 2018.

⁶ Medical Device Market Report: Trends, Forecast and Competitive Analysis, April 2018.

⁷ PwC, 'European Economic Outlook, 2018-2022'.

⁸ Deloitte, '2018 Global aerospace & defense industry outlook'.

SWOT-analyse

Sterktes

- In-house technisch design en engineeringcapaciteit
- Full service *product lifecycle* management
- Focus op groeisectoren en product-marktcombinaties
- Schaalgrootte
- Spreiding activiteiten over marktsectoren
- Nabijheid tot markt en klanten
- Spreiding productiecapaciteit West-Europa, Oost-Europa en China
- Verankering door first-tier langetermijnpartnerships
- Toegang tot sleutelfiguren bij klanten
- Top-10-speler met toonaangevende klanten
- Vermogen projecten te rangschikken naar prioriteit

Zwaktes

- Nemen van productverantwoordelijkheid
- Wendbaarheid van de groep
- Mate van eenheid van de groep
- Suboptimale inrichting werkprocessen en ICT-infrastructuur

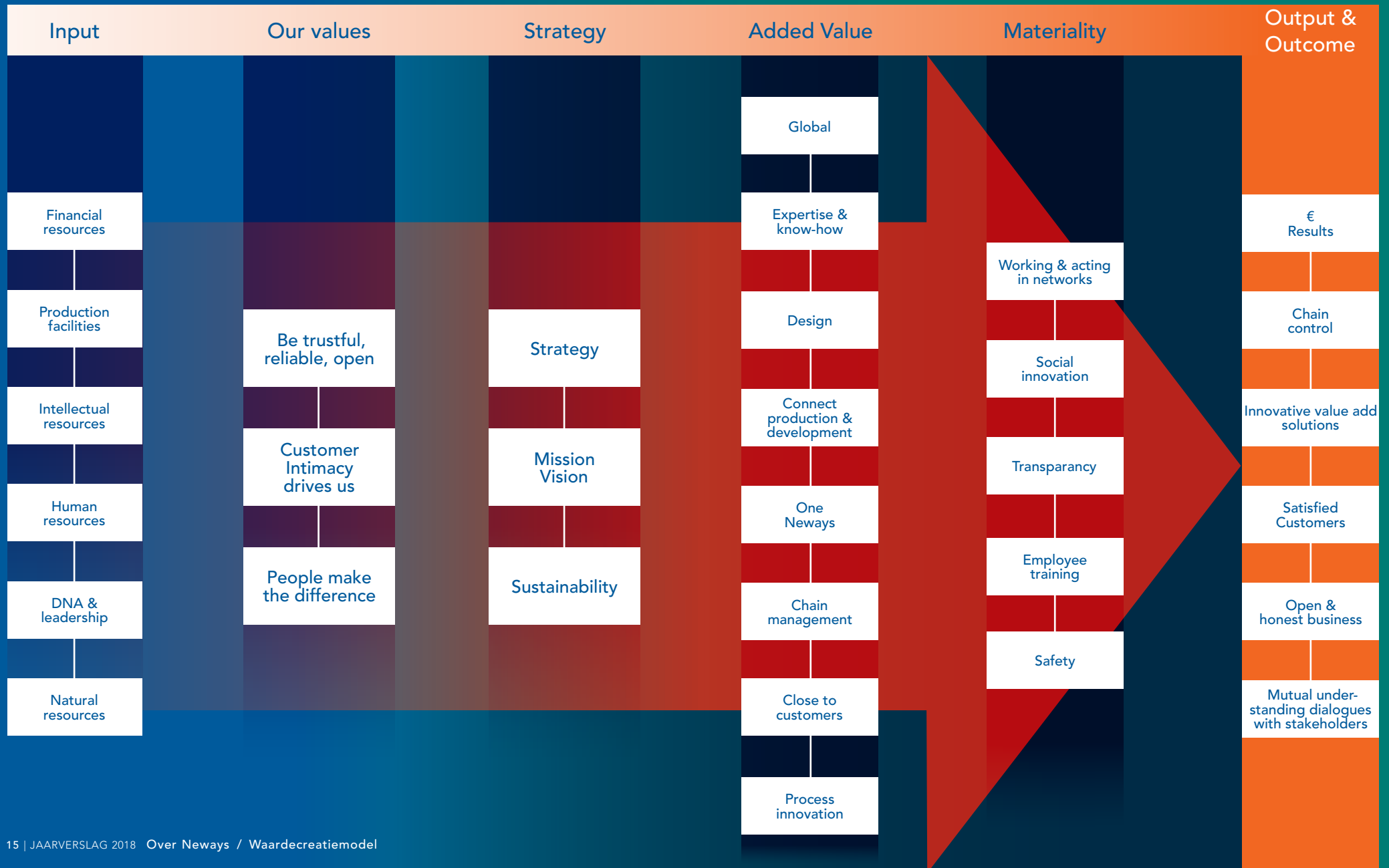
Kansen

- Toename van aantal intelligente apparaten
- Meer toegevoegde elektronica per apparaat
- OEM-partnerships op basis van Design For Excellence
- Vraag naar *product lifecycle* management en product-systeemintegratie
- Betrokkenheid in vroeg stadium productplanning
- Vraag van OEM's naar local-for-local business in China
- Consolidatie aan onderkant EMS-markt
- Harmonisatie van bedrijfsprocessen en manier van werken
- Benutting verbeterpotentieel van de groep

Bedreigingen

- Meer concurrentie en nieuwe toetreders door globalisering
- Verschuiving in productietechnologie van SMD naar packaging
- Concurrentie op prijs door commoditisering
- Hoge volatiliteit vraag en kortetermijnplanbijstellingen
- Ketencomplexiteit
- Toename aansprakelijkheid
- Schaarste aan bepaalde componenten
- Schaarste aan technisch geschoold personeel

Waardecreatiemodel

Transfer naar productie

"Als Account Engineer heb ik een brede functie. Zo ben ik het eerste aanspreekpunt als de klant technische vragen of opmerkingen heeft. Binnen een *Customer Focus Team* zit ik iedere maandag bij de klant om lopende projecten te bespreken.

Daarnaast ben ik projectleider bij *New Product Introductions* (NPI's). Als een klant een nieuw product wil lanceren, komt hij bij ons met een ontwerp. Het is dan onze taak dit ontwerp te vertalen naar een project met duidelijke en afzonderlijke fases: van review en testen tot aan productie, wat leidt tot een product dat uiteindelijk de fabriek uitrolt. Die producten verschillen van printplaten tot complete box-build-systemen. Ons team doet gemiddeld twee nieuwe productintroductions per week.

Wij kijken goed naar de geleverde specificaties en bespreken die met een multidisciplinair team van verschillende engineers. Verbeteringen geven we zo vroeg mogelijk aan. Soms houdt een ontwerp onvoldoende rekening met de levenscyclus of leverbaarheid van de benodigde componenten. We adviseren de klant altijd zo vroeg mogelijk teneinde de hoogste kwaliteit tegen de laagste prijs te kunnen bereiken. Dat is Design for Excellence bij Neways."

PARTNER IN DRIVING EXCELLENCE

ONTWIKKELING

TRANSFER
NAAR
PRODUCTIE

PRODUCTIE

SALES

AFTER SALES

CONTRACT-
MANAGEMENT

WESLEY BASTIAN
RESIDENT ACCOUNT ENGINEER
NEWAYS INDUSTRIAL SYSTEMS

Ambitie en strategie

Ambitie

Onze ambitie is ongewijzigd. We willen in een aantal structurele hightech-groeisectoren *dé technology- en product lifecycle-partner* zijn voor Original Equipment Manufacturers (OEM's) en first tier suppliers.

We schuiven omhoog in de waardeketen. Waar we vroeger als Electronic Manufacturing Services (EMS-)bedrijf primair uitvoerend waren, denken we tegenwoordig voor veel aspecten mee met onze klanten. We werken in toenemende mate mee aan de ontwikkeling van nieuwe producten, we zorgen voor een efficiëntere inrichting van productieprocessen en voor betere planning en ketenregie. We willen de vertrouwde, langetermijnpartner zijn en op die manier een significante bijdrage leveren aan optimalisering van de *total cost of ownership* van een product.

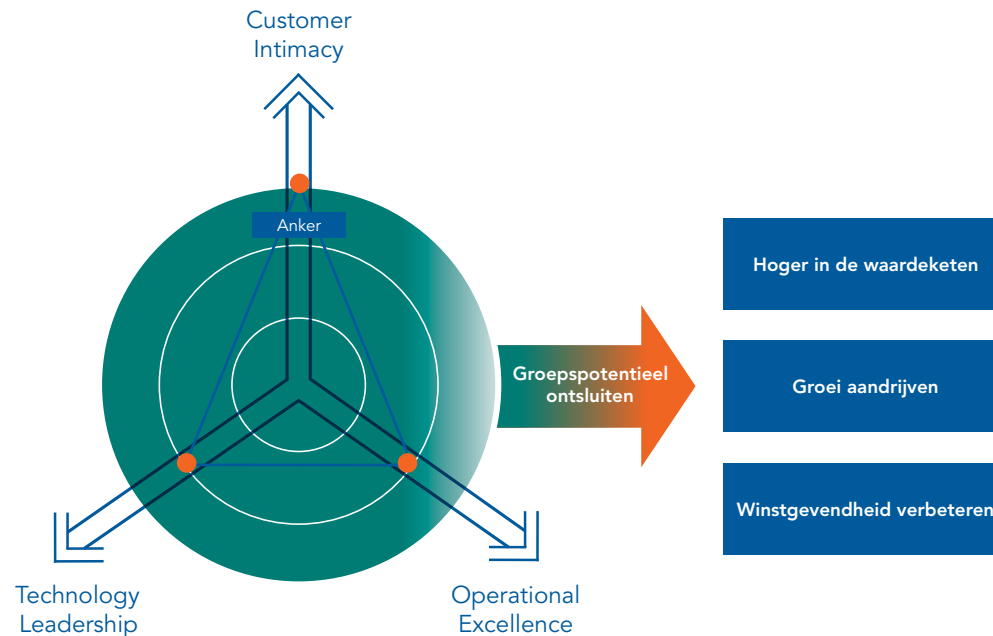
Onze ambitie sluit naadloos aan bij de veranderende vraag en het toenemend beroep dat klanten hiervoor doen op de in-house-expertise van toeleveranciers (zie voor meer informatie het hoofdstuk Markten en trends op pagina 11).

Langetermijnstrategie

Om deze ambitie te kunnen realiseren is onze langetermijnstrategie verankerd in drie pijlers.

- 1 *Customer intimacy*: we moeten heel goed weten wat er bij klanten speelt, waar ze mee bezig zijn en wat hun plannen en uitdagingen zijn. Klanten en de sectoren waarin ze actief zijn moeten we door en door kennen. In grote mate draait het hier om de klant van de klant.
- 2 *Technology leadership*: in alle fases van de levenscyclus van een product moeten we kunnen meedenken over de beste oplossing van productontwikkeling en planning tot het productieproces en de sourcing van materialen.
- 3 *Operational excellence*: klanten moeten kunnen rekenen op defectloze producten en een naadloze executie, resulterend in een hoge leverbetrouwbaarheid.

We zullen continu investeren in deze drie pijlers om optimaal te kunnen inspelen op de toenemende focus op kernprocessen door OEM's en hogere mate van uitbesteding van niet-kernprocessen aan partners in de keten.

Klantfilosofie

Onze klantfilosofie is eenvoudig. De wederzijdse afhankelijkheid in de keten is groter dan ooit. We willen werken voor klanten die zich bewust zijn van de voordelen van nauwe samenwerking. Klanten die willen investeren in uitwisseling van kennis met een vertrouwde partner om zo samen te komen tot een optimale *total cost of ownership*.

Die wederzijdse afhankelijkheid benadrukt de noodzaak tot het creëren en uitbouwen van partnerschappen met onze klanten. We willen dermate in de keten en de activiteiten van klanten verweven zijn dat ze onze technische expertise en rol als ketenregisseur als onmisbaar gaan beschouwen. We zien daar nu nog veel onbenut potentieel en dat is zonde. We kunnen klanten helpen die potentie te ontsluiten. Het gaat allang niet alleen meer om de laagste prijs, het gaat om ontzorgen, om de kennis en de flexibiliteit die wij als partner

kunnen bieden en die nodig zijn om in de snelle wereld van vandaag met een korte *time-to-market* slimmer en slagvaardiger te opereren.

Het begint allemaal bij de bereidheid tot het bieden van wederzijdse transparantie. Het is vervolgens aan onze mensen om door te vragen om zo het echte issue en de achterliggende vraag te doorgronden. Dat stelt ons in staat de context van een vraag beter te begrijpen en daar de beste oplossing bij te zoeken.

Arrogantie zit niet in onze cultuur maar we willen wel op basis van gelijkwaardigheid partnerschappen aangaan. Uiteraard zijn we dienstbaar jegens onze klanten, maar dat staat niet in de weg dat we kritisch kijken naar de beste oplossing en de discussie willen aangaan over onderwerpen waarvoor we over voldoende expertise beschikken. We moeten helder zijn in de keuzes die we maken en voorstellen aan onze klanten. Die keuzes moeten voor hen duidelijke toegevoegde waarde bieden. Tegelijkertijd moeten ze ook passen binnen onze eigen langetermijnvisie, zodat we ook voor onze aandeelhouders en andere stakeholders meer waarde kunnen creëren.

Ketenregie

De componenten en systemen die we assembleren bestaan uit een groeiend aantal verschillende materialen en onderdelen, waarvoor we afhankelijk zijn van honderden leveranciers in de keten. Bovendien is er in de huidige markt sprake van schaarste aan bepaalde onderdelen. Dat betekent dat er een extra uitdaging ligt om producten volgens planning op tijd te leveren en naar de markt te brengen. Onze strategie en keteninrichting verschillen sterk per productcategorie en zijn toegespitst op de specifieke leveranciersmarkt voor die categorie. We zijn ons sterk bewust van onze *global footprint* en proberen waar mogelijk ketens in te richten in de regio van een werkmaatschappij. Dit is beter voor het milieu, bespaart kosten en is logistiek efficiënter.

Neways hanteert een duidelijke QLTC-benadering (Quality, Logistics, Technology en Cost) om in de volledige keten een bepalende, regisserende rol te spelen. We gebruiken over het algemeen geen dual sourcing maar zorgen er wel voor dat er nagenoeg altijd alternatieve componenten of fabrikanten beschikbaar zijn. We willen met een beperkt aantal leveranciers

zo veel mogelijk omzet behalen en besteden het grootste deel van ons inkoopbudget bij hen. Dit verstevigt onze partnerships met de belangrijkste leveranciers en reduceert ketencomplexiteit. Meer dan voorheen gaan we strategische partnerships aan met fabrikanten om directe toegang te krijgen tot technologische ontwikkelingen in de keten, de beschikbaarheid van componenten en de kosten daarvan. Voor wat betreft kosten gaan we altijd uit van de *optimal total cost of ownership*.

Als ketenregisseur kunnen we met onze belangrijkste partners in de keten beter en slimmer inzetten op innovatievermogen en *lifecycle management*-oplossingen voor onze klanten. Als we de volledige keten beter integreren en verschillende stappen meer op elkaar aansluiten, kunnen we tijdens de ontwerpfase van de klant al met onze leveranciers en fabrikanten om de tafel om de *time-to-market* te verkorten, de *total cost of ownership* te reduceren en leverbetrouwbaarheid te vergroten. Als wij meekijken in de ontwerp- en ontwikkelfase van een nieuw product wijzen we onze klanten proactief op hoe zij het ontwerp kunnen optimaliseren wat betreft maakbaarheid, functionaliteit en kosten. Denk daarbij aan specifieke componenten die in bepaalde volumes moeilijk leverbaar zijn of uit productie gaan. Zo creëren we een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Door onze leveranciers ook als zodanig te belonen maken we ze integraal onderdeel van de oplossing.

De complexiteit van de keten is namelijk niet alleen een risico (zie voor meer informatie de risicoparagraaf op pagina 45) maar ook een kans om klanten beter te bedienen. Wij ontwikkelen continu kennis en nieuwe inzichten in ketenbeheer en sourcing. Door onze relaties met leveranciers, fabrikanten en hun productie- en technologieroadmaps kennen we de beschikbaarheid van bepaalde componenten, de alternatieven en de laatste upgrades. We hebben goed inzicht in de kwaliteit, de leverbetrouwbaarheid en eventuele second sources. Die kennis stelt ons in staat om de juiste keuzes te maken en de supply chain zo goed mogelijk in te richten en transparant te maken voor onze klant. Zo voorzien we klanten van een realistische planning en kunnen we snel bijschakelen bij eventuele verstoringen.

Strategische prioriteiten en initiatieven

De langetermijnstrategie en klantfilosofie zijn doorvertaald naar enkele meer concrete speerpunten en strategische initiatieven.

Versterking concurrentievoordeel

- Doorontwikkeling technologische kennis en *lifecycle management*competenties
- Selectief zijn in sectoren
- Behouden en uitbreiden van markt- en technologische kennisvoorsprong in gekozen aandachtsgebieden
- Verbetering van logistieke processen

Versterking autonome groei

- Versterken *technology*- en *lifecycle*-partnerschappen en beter benutten potentieel bij bestaande klanten
- Verschuiving naar de voorkant van NPI-trajecten (New Product Introductions) en uitbouw adviesrol
- Anticiperen op markt- en technologische ontwikkelingen en spotten van kansen voor nieuwe product-marktcombinaties (PMC's)
- Meer nadruk op marktwerking en acquisitie van nieuwe klanten en new business
- Opbouwen van aanwezigheid en ontplooiing van hoogwaardige engineering- en ontwikkelactiviteiten bij bestaande en nieuwe klanten in de gekozen focussectoren in Silicon Valley (Californië)

Verhoging operating leverage

- Vereenvoudiging en optimalisatie van de supply chain
- Doorlopend strikte kostenbeheersing

Standaardisering processen en uniformering werkwijze

- Meer nadruk op standaardisatie en uniformiteit in communicatie en werkwijze binnen de groep
- Strakkere regie en meer centrale aansturing van cruciale processen (supply chain, inkoop & logistiek, ICT)
- Stroomlijnen en versterken van de QLTC-processen (Quality, Logistics, Technology en Cost).

Optimalisatie bezetting productieplatform

- Betere productie-allocatiebeslissingen (waar te produceren) en capaciteitsbenutting verspreid over de gehele groep
- Realisatie van kostenvoordelen door waar mogelijk transfer van serieproductie-orders naar Oost-Europa en China

Opbouw local-for-local business in China

- Inspelen op groei van de Chinese economie en de lokale vraag naar elektronische applicaties
- Uitbouw op basis van bestaande vertrouwensrelaties en partnerships in West-Europa en door lokale acquisitie
- Meer rechtstreeks bedienen van vestigingen van OEM's in de Chinese technologieregio rond Wuxi

Realisatie van add-on-acquisities

- Add-on-acquisities moeten bijdragen aan versterking van de positionering van Neways en complementair zijn
- Potentiële acquisitiekandidaten hebben een omvang van enkele (tientallen) miljoenen euro's, zijn gevestigd in geïndustrialiseerde of technologiegedreven regio's, hebben een bepaalde technologische kennis of engineeringexpertise, bieden toegang tot nieuwe grote klanten of hebben zelf geen toegang tot productiefaciliteiten in China

Raad van Bestuur

Van links naar rechts:
Adrie van Bragt (COO),
Huub van der Vrande (CEO),
Paul de Koning (CFO).

Business-, operationeel en financieel overzicht

Neways heeft in 2018 geprofiteerd van een sterke marktvraag en eerder doorgevoerde procesverbeteringen. De omzet steeg met 15,5%. We werken klantgericht. We zijn beter in staat met de klant mee te bewegen en begrijpen de uitdagingen van onze klanten en hun klanten beter. Daarbij zijn we ook efficiënter en slagvaardiger gaan werken. Met resultaat: in 2018 steeg het bedrijfsresultaat met 46,9%. De operationele marge nam toe van 3,5% in 2017 tot 4,3%. De nettowinst steeg met 45,5% naar € 14,4 miljoen.

Het substantieel hogere activiteitsniveau heeft meer gevraagd van onze organisatie en onze mensen. Daarbij komt dat we ook zijn doorgegaan met de invoering van onze nieuwe manier van werken en continu onze organisatie verbeteren. Dat is te vergelijken met het repareren van een auto tijdens het rijden in een hoge versnelling.

Onze flexibele schil van medewerkers is gedurende een groot deel van 2018 volledig benut. Aan het begin van 2018 was er bij enkele werkmaatschappijen sprake van ondercapaciteit waardoor productieorders niet altijd volgens planning konden worden geleverd. Die achterstand werd in de loop van het jaar bij de meeste werkmaatschappijen ingehaald, voor een belangrijk deel dankzij de grote inzet en overwerk van onze medewerkers. Verdere verbeteringen in de operationele processen en voorraadbeheer blijven dan ook nodig.

Het Neways-DNA en de nieuwe manier van werken vinden we steeds meer terug in alle lagen van de organisatie. We hebben onze technische expertise verder verdiept en sturen de operationele processen strakker en gericht. Dat stelt ons in staat op een hoger, strategisch niveau bij de klant aan tafel te komen. We zijn daarmee bijvoorbeeld ook beter gepositioneerd om samen met onze klanten te kijken naar alternatieve oplossingen om de schaarste aan bepaalde componenten in de markt beter te ondervangen. Mede hierdoor hebben we in de loop van het jaar meer grip gekregen op de leverbetrouwbaarheid, die onder druk staat door exogene factoren, zoals schaarste aan componenten en het fors hogere activiteitsniveau. Deze efficiëntieslagen laten bovendien zien hoe we als organisatie de vruchten plukken van de lopende verbeterprogramma's.

Dat betekent zeker niet dat er geen werk meer aan de winkel is. Verandering is een continu proces. Het willen aangaan van langetermijnpartnerships met klanten betekent ook dat je open, eerlijk en duidelijk moet zijn, niet alleen over de mogelijkheden, maar ook over de onmogelijkheden. Een belangrijk aandachtspunt is dat accountmanagers en leiding-

gevend en met onze klanten op basis van onze kennis over het product en de supply chain heldere afspraken maken over hoe we orders het beste kunnen invullen. Dat gaat dan met name om de realisatie van een optimale *total cost of ownership* en de vaststelling van een realistische levertermijn. Dit is een mentaliteitsverandering van denken in omzet naar denken in rendement die we door gaan zetten en die als zodanig beter invulling geeft aan onze rol als *technology- en product lifecycle partner*.

Competence centres

In 2018 hebben we de competence centres verder uitgebreid. Deze centres worden centraal beheerd en hebben als doel technische kennis te concentreren en te verspreiden binnen de groep. Eén werkmaatschappij heeft de leiding over een competence centre en draagt er zorg voor dat best practices op het desbetreffende kennisgebied bij elkaar worden gebracht en gebruikt kunnen worden door alle werkmaatschappijen. Dit bevordert een efficiënte werkwijze en creëert op deze kennisgebieden de schaalgrootte die we als Neways nodig hebben om onze ambities te verwezenlijken. In 2017 is een competence centre opgericht op het gebied van Functioneel Testen. Dit is in 2018 uitgebreid met In-circuit Testen, waarmee we onze expertise op het gebied van testen uitbreiden. Uit feedback van klanten blijkt dat Neways dit, ten opzichte van concurrenten en klanten, op een hoog niveau heeft ingericht. Met het uitbreiden van de competence centres maken we deze kennis beter toegankelijk binnen de groep. Daarnaast hebben we in 2018 competence centres ingericht voor Surface-Mount Technology (SMT), Design for Manufacturing (DfM), en Flexible Manufacturing. Deze kennisgebieden zijn van strategisch belang voor Neways.

Harmonisatie bedrijfsprocessen en -systemen

Neways is in 2018 gestart met Project ONE, een strategisch initiatief dat als doel heeft de bedrijfsprocessen en werkwijzen binnen de groep te harmoniseren. Dit traject bestaat uit deelprojecten, waarvan de eerste in 2018 zijn gestart en worden geleid vanuit een stuurgroep. Als onderdeel van dit traject zijn alle bedrijfsprocessen in kaart gebracht.

In 2018 is binnen het kader van Project ONE een aantal trajecten uitgevoerd om financiële of logistieke processen te verbeteren. Op basis van best practices worden nieuwe werkwijzen vastgesteld. Deze werkwijze wordt eerst ingevoerd bij twee werkmaatschappijen. Op basis van de opgedane ervaringen zijn proces en werkwijze definitief vastgesteld en

vervolgens uitgerold bij de overige werkmaatschappijen. Op deze wijze worden stap voor stap bedrijfsprocessen geharmoniseerd.

Naast de start van de harmonisering van de bedrijfsprocessen zijn de fundamenteën van de processen rondom ICT-architectuur, de financiële inrichting van de groep en data-management en -onderhoud in kaart gebracht. Nu de fundamenteën van *One Neways* en de toekomstige werkwijzen zijn beschreven en vastgesteld kunnen we de komende jaren verder bouwen aan de harmonisering daarvan.

Uitbreidingen productiefaciliteiten

De uitbreiding van de productiecapaciteit in Wuxi (China) en in Neunkirchen (Duitsland) is in 2018 afgerond. De faciliteit in Neunkirchen is met 1.000 m² uitgebreid en heeft nu een totaaloppervlak van 5.500 m². Ook hebben we geïnvesteerd in modernere productietechnologieën en machines. Hiermee speelt Neways in op de groeiende en complexere vraag van Duitse OEM's die primair actief zijn in automotive. De productievestiging in Wuxi is verhuisd naar een andere locatie met een oppervlak van 6.000 m², een capaciteitsuitbreiding van 30%. De productieruimtes zijn geklimatiseerd en ingedeeld volgens het LEAN-principe om de materiaalstroom te optimaliseren. De faciliteit in Děčín krijgt een compleet nieuwe productiehal. Na oplevering in 2019 zal de faciliteit qua oppervlakte meer dan verdubbeld zijn naar 8.250 m² en zullen circa 120 nieuwe banen kunnen worden gecreëerd. Met deze uitbreiding kunnen we beter voldoen aan de groeiende vraag.

Nieuwe IoT-samenwerkingsverbanden

Neways is in 2018 als partner toegetreden tot IoF2020 en INTER-IoT. Het IoF2020 is een door de Europese Unie gesteund platform dat als doel heeft de duurzaamheid en het concurrentievermogen van de Europese landbouwsector te verbeteren door het *Internet of Things* in de sector toe te passen. Het platform heeft circa zeventig partners, variërend van kennisinstituten, non-profitorganisaties en het bedrijfsleven, en wordt geleid door de Wageningen Universiteit. Neways verleent expertise bij onder meer het definiëren van businessmodellen en het begeleiden van productintroducties. INTER-IoT is een consortium op het gebied van het *Internet of Things*. Het doel van dit samenwerkingsverband is meerdere *IoT-systemen*, die nu nog gesloten zijn en veelal los van elkaar opereren, op elkaar aan te sluiten om het potentieel van de technologie te ontsluiten.

Financiële resultaten

Het volgende overzicht geeft de aansluiting weer van het bedrijfsresultaat en nettoresultaat op het genormaliseerd bedrijfsresultaat en genormaliseerd nettoresultaat.

€ mln tenzij anders vermeld	2018	2017
Bedrijfsresultaat	21,0	14,3
<i>Bijzondere baten en lasten:</i>		
Amortisatie Purchase Price Allocation BuS	1,0	1,0
Genormaliseerd bedrijfsresultaat	22,0	15,3
Nettoresultaat	14,4	9,9
Bijzondere baten en lasten (na belastingen)	0,7	0,7
Belastingvordering over compensabele verliezen	0,0	-0,6
Genormaliseerd nettoresultaat	15,1	10,0

€ mln tenzij anders vermeld	2018	2017	Δ
Netto-omzet	506,8	438,7	15,5%
Orderportefeuille	304,0	263,6	15,3%
Order intake	547,2	556,6	-1,7%
Book-to-bill (ratio)	1,08	1,15	-6,1%

De netto-omzet nam met 15,5% toe naar € 506,8 miljoen in 2018. De groei was volledig autonoom. Het hoge activiteitsniveau vindt ook zijn weerslag in de orderportefeuille. Deze nam met 15,3% toe naar € 304,0 miljoen ten opzichte van € 263,6 miljoen ultimo december 2017. De *book-to-bill*-ratio was 1,08. In de sector semiconductor was de orderstijging het grootst.

Netto-omzet – naar marktsector

€ mln tenzij anders vermeld	2018	2017	Δ
Industrial	152	143	6,3%
Semiconductor	149	105	41,9%
Automotive	130	103	26,2%
Medical	56	55	1,8%
Defence	12	15	-20,0%
Overig	8	18	-55,6%
Totaal	507	439	

De stijging van de netto-omzet was vooral te danken aan een hogere omzet in de sectoren semiconductor en automotive.

€ mln tenzij anders vermeld	2018	2017	Δ
Brutomarge	195,2	171,3	14,0%
Genormaliseerd bedrijfsresultaat	22,0	15,3	43,8%
Marge	4,3%	3,5%	

De brutomarge was 14,0% hoger dankzij de hogere netto-omzet. De groeiende vraag naar complexe box-buildsystemen heeft een stijging van de hoeveelheid materiaalcomponenten tot gevolg.

De operationele kosten stegen met 11,0%, vooral als gevolg van het toegenomen activiteitsniveau. Het genormaliseerde bedrijfsresultaat lag 43,8% hoger op € 22,0 miljoen en vertaalt zich in een marge van 4,3%. Het bedrijfsresultaat inclusief bijzondere posten steeg met 46,9% van € 14,3 miljoen naar € 21,0 miljoen.

€ mln tenzij anders vermeld	2018	2017	Δ
Financieringskosten (netto)	2,0	1,6	25,0%
Belastingdruk (In 2017 exclusief waardering belastingvordering Duitsland)	24,3%	26,9%	
Nettoresultaat	14,4	9,9	45,5%
Resultaat per aandeel (€)	1,20	0,86	39,5%
Dividend per aandeel (€)	0,48	0,35	37,1%

Het hogere gebruik van customer finance-programma's en het toegenomen werkkapitaal als gevolg van stijgende omzet hebben geleid tot een stijging van de financieringskosten met 25,0%.

In 2018 is voor € 3,9 miljoen aan converteerbare achtergestelde leningen omgezet in aandelen. Als gevolg hiervan is, samen met de uitoefening van personeelsopties, het huidige aantal uitstaande gewone aandelen toegenomen tot 11.957.624.

De belastingdruk was met 24,3% in 2018 lager dan de 26,9% in 2017. Inclusief waardering van de belastingvordering in Duitsland in 2017 is de belastingdruk in 2018 hoger uitgekomen dan in 2017. Het nettoresultaat en het resultaat per aandeel stegen met respectievelijk 45,5% en 39,5% tot 14,4 miljoen en € 1,20 per aandeel, op basis van de uitstaande aandelen ultimo 2018.

Het dividendvoorstel over 2018 is in lijn met het dividendbeleid en komt neer op een pay-out ratio van 40% van het nettoresultaat, op te nemen in contanten. Het dividend per aandeel van € 0,48 was hiermee hoger dan het dividend over het jaar 2017 (€ 0,35 per aandeel).

Financiële conditie

€ mln tenzij anders vermeld	2018	2017	Δ
Operationele kasstroom	7,6	3,2	137,5%
Investerings	-12,1	-6,6	83,3%

De operationele kasstroom bedroeg € 7,6 miljoen, een verbetering van 137,5% die voornamelijk het gevolg is van het gestegen resultaat, waarbij het hogere activiteitsniveau in combinatie met de schaarste van componenten in de keten leidde tot een stijging van de voorraden.

Het nettowerkkapitaal steeg naar € 87,7 miljoen ultimo 2018 vergeleken met € 79,4 miljoen ultimo 2017. Door het hogere activiteitsniveau namen de voorraden en de debiteuren toe. De voorraad, gemeten in dagen van de reeds gerealiseerde omzet, steeg van 76 dagen

ultimo 2017 naar 85 dagen ultimo 2018. Het aantal uitstaande debiteurendagen kwam uit op 36, in vergelijking met 36 dagen in 2017, dit was mede het gevolg van de lopende customers finance programma's. De toename van de uitstaande bedragen van crediteuren is direct gerelateerd aan het hoge activiteitsniveau.

De capex bedroeg € 12,1 miljoen (2,4% van de netto-omzet) en ligt daarmee boven het niveau van de afschrijvingen. Investerings hadden voornamelijk betrekking op vervangingsinvesteringen in materieel en hulpmiddelen. Het rendement op het geïnvesteerd vermogen bedroeg 21,0% in vergelijking met 16,5% in 2017.

€ mln tenzij anders vermeld	Ultimo 2018	Ultimo 2017
Nettoschuld/EBITDA	1,4	1,6
Rentedekking	11,2	10,2
Solvabiliteit (o.b.v. garantievermogen)	41,9%	44,0%

De nettoschuld bedroeg ultimo 2018 € 41,9 miljoen, een stijging van 12,6% ten opzichte van ultimo 2017, voornamelijk door toegenomen gebruik van rekening courant krediet, deels gecompenseerd door omzetting voor converteerbare achtergestelde leningen in aandelen. De LTM EBITDA steeg met 29,1% tot € 30,2 miljoen ten opzichte van € 23,4 miljoen ultimo 2017. De verhouding nettoschuld/EBITDA bedroeg 1,4, een verbetering ten opzichte van ultimo 2017.

De rentedekking toonde met name een duidelijke verbetering door het hogere bedrijfsresultaat, dat een sterker effect op de ratio had dan de gestegen rentelasten. De solvabiliteit bedroeg 41,9% ultimo 2018 in vergelijking met 44,0% ultimo 2017.

Ultimo 2018 voldoet Neways aan de convenanten. De EBITDA over de laatste twaalf maanden (LTM) kwam uit op € 30,2 miljoen, en voldoet daarmee aan de norm van minimaal € 10,0 miljoen. Het garantievermogen kwam uit op € 102,7 miljoen. Het gecorrigeerde garantievermogen (garantievermogen minus immateriële vaste activa en uitgestelde belastingvordering) bedraagt ultimo 2018 € 88,7 miljoen. Dit is boven de gestelde norm van € 55 miljoen. De norm voor 2019 en 2020 is eveneens minimaal € 55 miljoen.

Highlights 2018

Teamspirit soccer tournament

In de zomer werd opnieuw het Teamspirit Soccer Tournament georganiseerd. Ook dit jaar hadden nieuwe teams zich aangemeld. Anders dan vorige jaren was er nu ook een exclusief vrouwenteam. Dit jaarlijkse toernooi is een belangrijke manier om werknemers van de verschillende vestigingen met elkaar te laten kennismaken.

Business Run Marathon Eindhoven

Neways zette in oktober een sportieve prestatie neer door met drie estafetteteams mee te doen aan de Marathon van Eindhoven, het grootste sportevenement van Noord-Brabant. Het team van onze vestiging NAA eindigde als hoogste van de drie Neways-teams.

Uitbreiding vestiging Neunkirchen

Na acht maanden planning en constructie is de vestiging in Neunkirchen uitgebreid met 1.000 m² en in oktober feestelijk geopend. De kantoorruimte en productieruimte zijn uitgebreid met *state-of-the-art* faciliteiten en hebben een gezamenlijk oppervlak van 5.500 m².

Internet of Things

Internet of Things (IoT) biedt volop mogelijkheden voor consumenten en industrie. Neways doet sinds 2018 als hightech maakbedrijf mee aan twee grote Europese projecten: INTER-IoT en IoF2020. Deze projecten hebben als doel de interoperabiliteit van verschillende IoT-platformen te vergroten en IoT toe te passen in de landbouw.

Nieuwe bedrijfsfilm

Neways heeft een nieuwe bedrijfsfilm gemaakt, die de dienstverlening en de competenties van de Groep belicht. De film gaat onder andere in op de sectoren die Neways bedient en hoe het strategische partnerschappen realiseert.

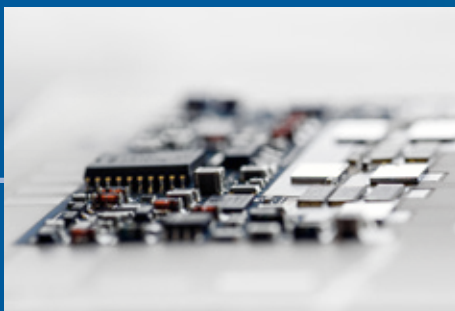

Stand electronica

In november presenteerde Neways op de electronica in München de Stella Vie, een door studenten aan de TU Eindhoven ontwikkelde auto die geheel op zonne-energie rijdt. De electronica is een wereldwijd toonaangevende beurs die een keer per twee jaar plaatsvindt. Op pagina 10 vindt u meer informatie over de Stella Vie.

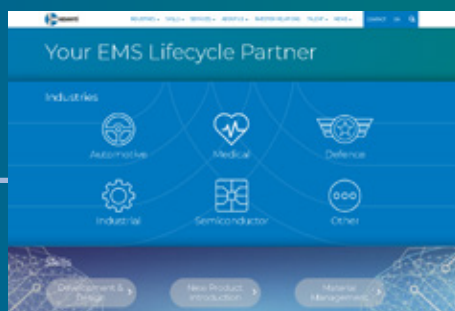
Miniaturisering

Elektronica krijgen meer functionaliteit terwijl ze steeds kleiner worden. Om te kunnen profiteren van deze trend ontwikkelt Neways een robuuste industriële oplossing voor de miniaturisering van elektronische toepassingen. In 2018 is het projectteam begonnen met de industrialisatiefase en in 2019 is het team bezig de innovatie uit te brengen als volwaardig volumeproductieproces.

Nieuwe website

Op de nieuwe corporate website worden de verschillende expertises en competenties van de afzonderlijke werkmaatschappijen duidelijk en overzichtelijk weergegeven. Ook geeft de website (potentiele) klanten de directe contactgegevens van aangewezen accountmanagers om persoonlijk en snel contact mogelijk te maken.

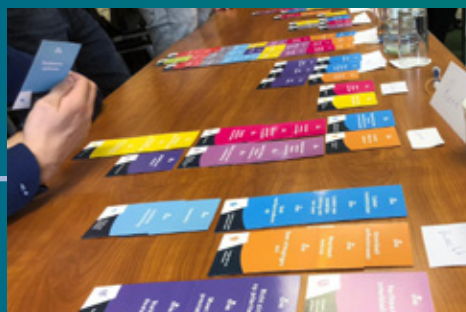
Golfdag

Ook dit jaar werd de Neways Electronics Open 2018 voor klanten en medewerkers gehouden op de zonovergoten golfbaan Best. Bij "hole 19" was er als bonus een muzikale omlijsting om het einde van deze wederom geslaagde dag te vieren.

Uitwisselingsprogramma Riesa

In augustus was er een vier dagen durende uitwisseling voor stagiaires en werkstudenten van de vestigingen in Riesa en Neunkirchen. Naast een bezoek aan het hoofdkantoor in Son was er in een informele setting aandacht voor onder andere de kernwaarden van Neways, het leggen van sociale contacten en presentatievaardigheden.

Young Potential Talent Program

In het kader van management development is Neways in 2018 gestart met het Young Talent Program. Dit programma helpt talentvolle jonge medewerkers hun talenten te ontplooiën, zich te ontwikkelen en hun impact op de organisatie te vergroten.

Verhuizing Wuxi

Onze Chinese productiefaciliteit is in oktober verhuisd naar een nieuwe, grotere en modernere locatie. Het gebouw heeft een oppervlakte van 6000 m² verspreid over drie verdiepingen, dit is een capaciteitstoename van 30%. De productieruimtes zijn geklimatiseerd en ingericht volgens de LEAN methodiek om zo efficiënt en zuinig mogelijk met materialen en energie om te gaan.

Managementagenda en vooruitzichten

De verbetering van onze prestaties over 2018 geeft ons de bevestiging dat we de juiste strategische keuzes hebben gemaakt en op de goede weg zijn.

We zijn ervan overtuigd dat de markttrends en de ontwikkeling van de klantvraag, waar we onze strategie op hebben gebaseerd, structureel van aard zijn en wereldwijd over een lange periode standhouden. Het zal daarbij altijd zo zijn dat (kort)cyclische ontwikkelingen en andere exogene schokken effect hebben op onze strategie-executie en prestaties. Een wereldwijde recessie, handelsbarrières of geopolitieke onrust zijn zonder meer risico's voor de performance, de mate waarin en snelheid waarmee we onze strategie kunnen uitvoeren. Het gebrek aan technisch geschoold talent kan bijvoorbeeld onze groei beperken. Ook verwachten we dat de schaarste aan componenten voorlopig nog zal aanhouden.

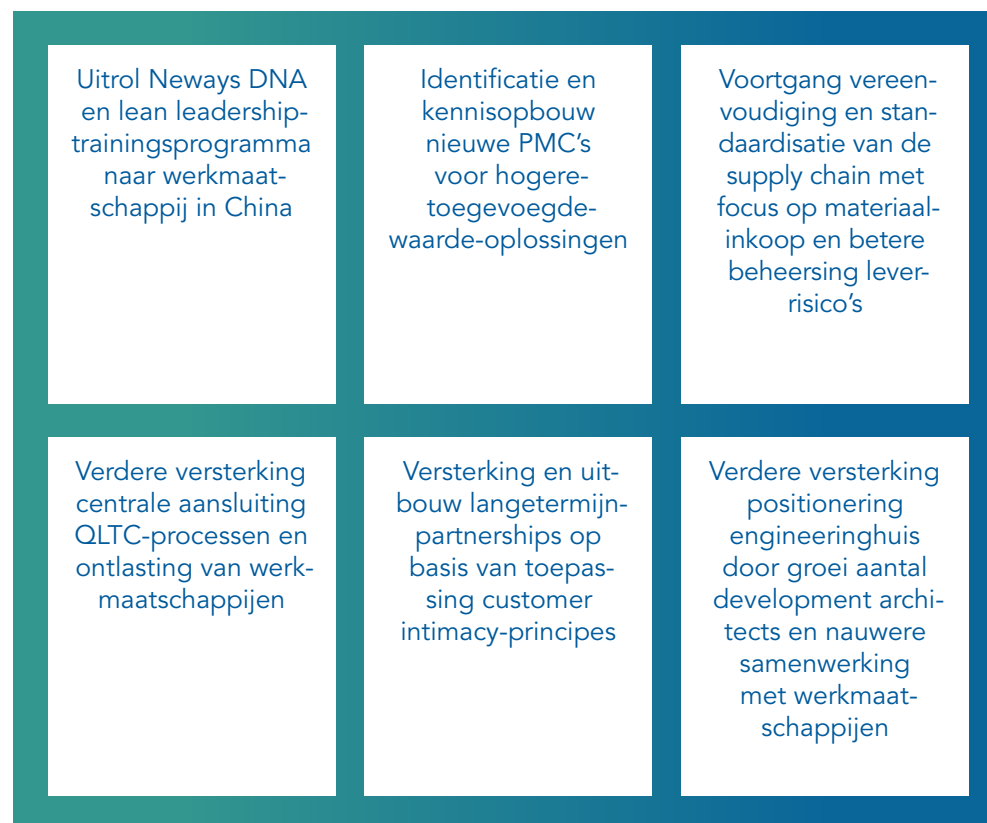
Neways heeft zich in de afgelopen jaren goed gepositioneerd om te profiteren van de structurele markttrends en de toenemende vraag van OEM's naar meer samenwerking in de keten. De prioriteiten die we onszelf hebben gesteld met betrekking tot de executie van onze strategie hebben we in de loop van 2018 aangescherpt. In 2019 gaan we verder met investeren in verbetering van onze organisatie en operationele processen om onze klanten beter te bedienen en onze propositie als *product lifecycle partner* voor OEM's te verdiepen en in te vullen.

Vooruitzichten

Onze orderportefeuille per ultimo 2018 is goed gevuld en we zijn 2019 goed van start gegaan. Tegelijkertijd hebben we te maken met meer onzekerheden in de wereldeconomie en houdt ook de schaarste van componenten voorlopig nog aan. De afhankelijkheid in de keten is in dat opzicht ook groot. Verstoringen en vertragingen bij onze eigen of bij andere toeleveranciers kunnen mogelijk leiden tot planbijstellingen door onze klanten.

Het is aan ons om samen met klanten en andere spelers in de keten op deze markt-omstandigheden zo goed mogelijk in te spelen. Als *product lifecycle partner* willen we aan die rol steeds beter invulling geven. In 2019 gaan we dan ook verder met de implementatie

van onze strategie waarin de verbetering van onze operationele processen en schaalbaarheid, onze klantgerichtheid en rol als ketenregisseur centraal staan. Onvoorziene omstandigheden op macro-economisch niveau daargelaten, verwachten we dat de netto-omzet en het bedrijfsresultaat voor heel 2019 hoger zullen zijn dan in 2018.

Organisatie en medewerkers

De afgelopen jaren zijn veel dingen binnen Neways veranderd. In 2015 zijn kernwaarden en het Neways-DNA benoemd en zijn verbeterprogramma's geïntroduceerd. Het resultaat is dat we anno 2018 een stuk doelmatiger werken. We zijn meer oplossingsgericht, efficiënter en hebben meer oog voor ontwikkelingen bij onze klanten en in onze markten. De Neways-cultuur met aandacht voor elkaar, hebben we daarbij kunnen behouden.

Organisatie

Het hoofdkantoor van Neways is gevestigd op het Science Park Eindhoven en maakt deel uit van het toptechnologiecluster Brainport in de regio. De holding stuurt de groep integraal aan op strategisch en financieel gebied. Daarnaast is in de afgelopen drie jaar de rol van de holding versterkt met nieuwe centrale functies op gebieden als logistiek, engineering, kwaliteit en compliance. De holding vervult daarmee naast een coördinerende ook steeds meer een ondersteunende rol voor de operationele directeuren en managers van de veertien werkmaatschappijen. De holding telde per einde boekjaar 2018 59 medewerkers (2017: 57).

Personeelsmix

Naast 2.998 voltijdsmedewerkers (per einde boekjaar) beschikt Neways over een flexibele schil van 444 tijdelijke medewerkers. Dit zijn oproepkrachten die primair worden ingezet voor het opvangen van pieken en dalen in serieproductie. Alle oproepkrachten komen in principe in aanmerking voor een vaste aanstelling binnen de groep.

Medezeggenschap

Op groepsniveau is er binnen Nederland een medezeggenschapsstructuur die vormgegeven is door middel van het Centraal Overleg Neways (CON). Binnen het CON hebben vertegenwoordigers van de diverse Nederlandse ondernemingsraden zitting. Bij onze drie Duitse werkmaatschappijen zijn de medewerkers eveneens georganiseerd in een ondernemingsraad.

Proactieve instelling

"We gaan proactief om met zowel interne als externe klant"

Klantgericht

"Afspraak is een service"

Teamwork

"Ik ken mijn klant"

Flexibel en creatief

"Ik maak geen fouten"

Afspraak is afspraak

"Ik houd me altijd aan mijn afspraken"

Partnership

"Ik mis geen leveringen"

Gedrevenheid

"Ik werk slim"

In 2018 kwam het CON zes keer bijeen, in lijn met het gemiddelde. Vaste onderwerpen in de vergaderingen zijn de markt- en resultaatontwikkelingen en het personeelsbeleid. Het afgelopen jaar is speciale aandacht besteed aan de samenstelling van het CON, samenwerking tussen de verschillende werkmaatschappijen, het aanpassen van de diverse personeelsregelingen, de overgang van de holding naar de cao Metalelektro, interne verhuizingen van de vestigingen in Wuxi en Neunkirchen, de nieuwe Europese privacy-wetgeving en de gedragscode, die in augustus op de corporate website is gepubliceerd. In het kader van de nieuwe cao voor werknemers op de holding heeft Neways contact gehad met de FME en de werkgeversbonden.

Bedrijfscultuur

Onze werkcultuur is een belangrijk onderdeel van de identiteit van Neways. We willen een menselijk bedrijf zijn met veel individuele aandacht voor medewerkers en hun persoonlijke ontwikkeling. We hechten aan een cultuur waar mensen zich veilig voelen, zich kunnen én durven uiten en ontplooiën. Veel medewerkers ervaren dit zo, ondanks dat de groep steeds internationaler wordt en het aantal medewerkers steeds verder toeneemt. Vaak wordt gezegd dat je in onze organisatie geen nummer bent en je als individu het verschil kunt maken. Dit leidt tot gemotiveerde en betrokken medewerkers met een relatief laag ziekteverzuim.

Nieuwe manier van werken

De kwaliteitseisen van onze klanten nemen toe, projecten worden groter en complexer en dat vergt van onze medewerkers een meer zakelijke instelling. De nieuwe manier van werken die hiervoor in 2015 is geïntroduceerd vergt een gedragsverandering, die van nature langere tijd kost om te realiseren.

Binnen elk bedrijf is er echter een zekere weerstand tegen verandering. Belangrijk voor ons is dat de nieuwe manier van werken organisatiebreed wordt gedragen. Om dat te realiseren bouwen we teams met veranderingsgezinde managers en medewerkers die een voortrekkersrol vervullen binnen onze organisatie. Persoonlijke aandacht en interne communicatie die de noodzaak van de nieuwe manier van werken benadrukt, zijn cruciaal voor het creëren van een breed draagvlak. Workshops verandermanagement die in 2018 zijn gehouden hebben het belang hiervan onderstreept en dragen bij aan de effectieve

implementatie van onze nieuwe werkwijze. Ook de steun van het CON en de ondernemingsraden is erg belangrijk om draagvlak te creëren. Daarnaast hanteren we een eenvoudige *top down* benadering, waarbij de Raad van Bestuur zelf zo goed mogelijk leiding en sturing geeft aan de nieuwe manier van werken en actief de dialoog zoekt met de operationele directeurs van de werkmaatschappijen, waarbij de koppeling wordt gemaakt met de strategische doelen en ambities van de groep. De operationele directeurs vertalen dit op hun beurt door naar meer concrete stappen en veranderingen die vervolgens worden geïmplementeerd door de teammanagers.

In 2018 hebben we in dit kader opnieuw goede stappen gezet. Alle medewerkers beseffen wat er van hen wordt verwacht. Dat gaat om zaken als een proactieve werkhouding, klantgericht denken, afspraken nakomen en elkaar durven aanspreken als bepaalde zaken fout gaan of beter kunnen. We hebben dat gewenste gedrag in 2018 vaker teruggezien op de werkvloer. De kunst blijft evenwel om de positieve kanten van onze bedrijfscultuur daarbij wel zoveel mogelijk te behouden.

Aantrekkelijkheid als werkgever

Door de economische groei en hoogconjunctuur wordt de arbeidsmarkt krappere. Dit geldt des te meer voor technisch geschoold talent, in het bijzonder voor ingenieurs en systeemarchitecten. *Employer branding* is een belangrijke voorwaarde voor succes in de concurrerende markt voor schaars talent.

Neways biedt uiteraard marktconforme salarissen met goede secundaire voorwaarden, maar positioneert zich vooral als een bedrijf met individuele aandacht voor medewerkers en veel mogelijkheden voor doorontwikkeling. De bedrijfsomvang speelt ons daarbij in de kaart. We zijn groot genoeg om een aantrekkelijk internationaal speelveld voor talent te kunnen bieden. We bieden ook veel ruimte om relatief snel en makkelijk ervaring op te doen op verschillende aspecten van het werk. Tegelijkertijd zijn we niet zo groot dat de cultuur anoniem is.

Met deze *employer branding* propositie zijn we in 2018 actief de markt opgegaan. We hebben onder meer deelgenomen aan *job fairs* in Duitsland, hebben banden aangehaald met technische universiteiten en hogescholen en diverse *talent speed dates* georganiseerd.

We zoeken nadrukkelijk talent dat zich aangetrokken voelt tot onze propositie en zich voor langere termijn aan Neways wil verbinden. De voorkeur gaat uit naar mensen die passen bij onze Neways-DNA cultuur en die open staan voor opleiding en bijscholing. Naast technische en inhoudelijke opleidingen bieden we ook opleidingen die gericht zijn op *management development*. Het pallet aan (interne) opleidingen dat we aanbieden zal de komende jaren belangrijker worden binnen de groep.

In 2018 zijn we in dit kader gestart met het programma *Young Potential Talent Program*, met een eerste lichting van 12 medewerkers. Het programma loopt 12 maanden en traint jonge talenten (WO/HBO geschoold en een aantal jaren werkervaring) in leiderschaps- en managementvaardigheden. Het programma bestaat onder meer uit team-evenementen, zelfreflectie en mentorgesprekken. Na afronding zijn de deelnemers beter in staat professioneel projecten te leiden, om te gaan met conflicten en dagelijkse *agile* verbetering te realiseren en dat toegesneden op dagelijkse werksituaties binnen Neways.

We zien deze integrale aanpak als een meer duurzame manier om de juiste mensen aan te trekken en voor langere tijd te behouden. Dit neemt echter niet weg dat Neways ook in de komende jaren de aantrekkelijkheid als werkgever verder moet vergroten door creatief te zijn en meer initiatieven te ontplooien om de juiste talenten te vinden en aan zich te binden.

Productie

"Ik werk al twintig jaar met veel trots en plezier bij Neways. In die tijd heb ik veel zien veranderen. Momenteel ben ik Senior Electronic Assembler en coördineer ik een team van dertig collega's. 's Morgens kijk ik naar het aantal orders dat we moeten verwerken en verdeel ik het werk. Het is momenteel erg druk bij ons maar alle collega's zijn erg flexibel en werken ook op zaterdag als dat nodig is. We maken regelmatig honderden producten per dag.

Het is belangrijk dat collega's weten wie de klant is en voor welk eindproduct ze onderdelen maken. Als het om een MRI-scanner of een ander medisch apparaat gaat, zijn ze zich ervan bewust dat het uiteindelijk om de gezondheid van mensen gaat en dat kwaliteit uiterst belangrijk is.

We evalueren dagelijks met het hele team de kwaliteit en efficiëntie. Om de kwaliteit die onze klanten verwachten te waarborgen is het belangrijk dat je open communiceert en aandacht hebt voor elkaar. We streven altijd naar perfectie, alleen zo ben je een echte partner voor je klanten."

PARTNER IN DRIVING EXCELLENCE

ONTWIKKELING

TRANSFER
NAAR
PRODUCTIE

PRODUCTIE

SALES

AFTER SALES

CONTRACT-
MANAGEMENT

CARMEN VORSTENBOSCH-ANTONIO
SENIOR ELECTRONIC ASSEMBLER
EN TEAMCOÖRDINATOR
NEWAYS ADVANCED APPLICATIONS

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Ons uitgangspunt bij maatschappelijk verantwoord ondernemen is om dit zo veel mogelijk te integreren in onze reguliere bedrijfsvoering en onze strategische pijlers: *customer intimacy*, *technology leadership* en *operational excellence*. Op basis daarvan maken we bewuste keuzes ten aanzien van die duurzaamheidsaspecten waarop we als Neways de meeste impact kunnen hebben.

We streven ernaar om duurzaamheidsafwegingen en -alternatieven op de middellange termijn een integraal onderdeel te maken van onze advisering aan klanten over *product lifecycle management*. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om het gebruik van meer milieuvriendelijke materialen, een meer duurzame inrichting van productieprocessen, restafvalreductie en hergebruik. Dit past uitstekend binnen onze ambitie om als langetermijnpartner voor onze klanten te opereren.

Neways hanteert de volgende speerpunten op het gebied van verantwoord ondernemen:

- bestendigen van een veilige werkomgeving;
- bevorderen van efficiënt gebruik van water en energie;
- terugdringen van afval en bevorderen van hergebruik;
- vergroten van lokale inkoop van materialen;
- bevorderen van eerlijke supply chain en meer bewuste materiaalkeuze;
- stimuleren van interesse van jongeren in techniek.

In 2018 zijn voor het eerst prestatie-indicatoren op een eenduidige manier gedefinieerd en gemeten. Op groepsniveau zijn hiervoor nulmetingen verricht.

Visie op duurzaamheid

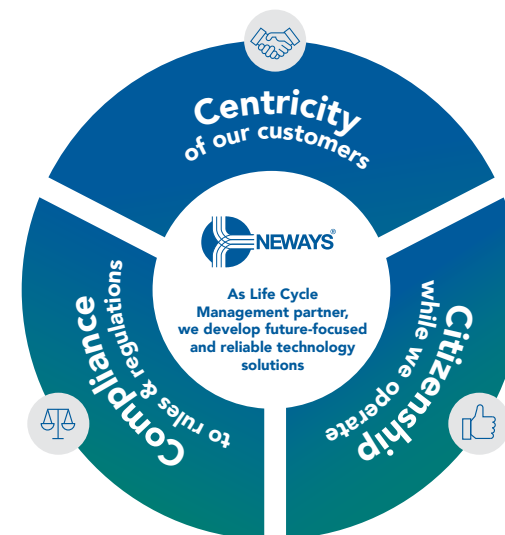
Neways ziet verantwoord ondernemen als een integraal onderdeel van zijn ambitie om langetermijnpartnerships met klanten te creëren en bestendigen. We richten ons daarbij primair op die aspecten die voor de sector waarin we opereren en de toekomst van onze onderneming relevant zijn. We willen zo goed mogelijk aansluiten bij de keuzes en dilemma's waar onze klanten op dit gebied mee te maken hebben:

Als product lifecycle managementpartner helpen we onze klanten bij het ontwikkelen van betrouwbare, toekomstgerichte oplossingen.

Beleid en resultaten 2018 per prioriteit

Veilige werkomgeving en gezonde medewerkers

Neways hecht de grootst mogelijke waarde aan een veilige werkomgeving en gezondheid van medewerkers. Toch kunnen zich soms onveilige situaties voordoen op de werkvloer. De tabel op pagina 32 geeft het aantal incidenten en het verzuimpercentage in 2018 weer binnen de hele Neways-groep. Onder incidenten worden grote en kleine incidenten verstaan. Kleine incidenten refereren aan snij- en schaafwonden; bij grote incidenten is sprake van echt letsel. In 2018 zijn de criteria voor incidenten en bijna-incidenten aangescherpt en gelijkgetrokken. Dit is niet alleen bedoeld om de kwaliteit van data te verbeteren maar ook om medewerkers beter te faciliteren incidenten en ongevallen te melden en onveilige situaties op te lossen.

In 2018 waren er 110 kleine incidenten en was er 67 keer bijna sprake van een incident. In 2018 hebben zich geen grote incidenten voorgedaan waarbij letsel is opgelopen. Deze cijfers gelden als nulmeting aan de hand waarvan wij de voortgang monitoren en waar nodig bijsturen.

Nulmeting	2018
Grote incidenten	0
Kleine incidenten	110
Bijna-incidenten	67
Verzuimpercentage	4,8%

Betrokkenheid en educatie van medewerkers zijn van essentieel belang bij het voorkomen en oplossen van incidenten en uitval. We streven ernaar het veiligheidsbewustzijn in onze gehele organisatie te vergroten door het onze medewerkers gemakkelijker te maken (kleine) incidenten en bijna-incidenten te melden. Deze focus op ogenschijnlijk kleine incidenten werkt voor ons als signaalfunctie en helpt als zodanig bij het voorkomen van ernstiger incidenten in de toekomst.

Om te zorgen voor een veilige werkomgeving heeft iedere Neways-locatie een eigen coördinator die erop toeziet dat de veiligheidsvoorschriften worden nageleefd. Het veiligheidsbeleid wordt regelmatig door de directie van de individuele werkmaatschappijen geëvalueerd. Zo voeren leden van de commissie Veiligheid, Gezondheid, Welzijn en Milieu (VGWM) van de afzonderlijke locaties regelmatig veiligheidsobservatierondes (VOR's) uit in hun faciliteiten, in aanwezigheid van een directievertegenwoordiger en een lid van het BHV-team. Deze veiligheidsinspecties worden volgens de specifieke richtlijnen van de onderneming uitgevoerd. Overige veiligheidsactiviteiten zijn onder andere regelmatige BHV- en EHBO-trainingen en periodieke evacuatieoefeningen, zodat iedereen indien nodig in staat is adequaat te handelen.

Neways heeft in 2018 tevens een uitgebreide gedragscode opgesteld en gepubliceerd die voor alle medewerkers in de groep van toepassing is. In de gedragscode zijn onder meer vastgelegd onze toewijding aan respect voor mensenrechten en goede werkomstandig-

heden wereldwijd, omgang met elkaar op basis van respect en integriteit en ethisch gedrag. De gedragscode is te raadplegen op de corporate website.

Efficiënt gebruik van energie en water

Neways streeft naar lager verbruik van energie en water voor zijn productieactiviteiten. Voor nieuwe productiefaciliteiten en uitbreiding van bestaande productiefaciliteiten gelden moderne standaarden op het gebied van energiezuinigheid. In de nieuwe productiefaciliteit in Neunkirchen is geïnvesteerd in energie-efficiënte soldeermachines en led-verlichting. Daarnaast is er nog veel winst te behalen door onze medewerkers bewuster te maken van de verschillende mogelijkheden om zuiniger om te gaan met energie en water.

De uitstoot van CO₂ is een van de belangrijkste oorzaken voor opwarming van de aarde. Het klimaatakkoord van Parijs roept landen en bedrijven daarom op opwarming te beperken tot maximaal 2 graden Celsius en waar mogelijk te streven naar een maximale opwarming van 1,5 graad Celsius. Neways wil het gebruik van fossiele brandstoffen en zijn ecologische voetafdruk verkleinen. In de dagelijkse bedrijfsvoering doet Neways dit primair door productiemethodes zo efficiënt mogelijk in te richten en actief te sturen op verlaging van het energieverbruik. In 2018 is begonnen met inzichtelijk te maken welk percentage van de energiebehoefte van de Nederlandse werkmaatschappijen wordt gerealiseerd met groene energie. Onze ambitie is meer gebruik te maken van hernieuwbare energie voor onze dagelijkse bedrijfsvoering.

Schoon water wordt een schaarser goed bij een groeiende wereldbevolking. Voor Neways is het vanzelfsprekend dat bij productieprocessen zo min mogelijk schoon water gebruikt wordt.

Naast vermindering van watergebruik bij de eigen activiteiten helpt Neways klanten efficiënt te produceren en duurzaam met water om te gaan. Met name klanten in de sector industrial profiteren van Neways' producten die hen helpen te produceren met minder water of de waterkwaliteit te waarborgen.

De tabel op pagina 33 geeft het absolute gebruik van energie en water weer van onze groep, alsmede het relatieve gebruik gemeten naar de omzet. We sturen hierbij op een

betere energie-efficiëntieratio, het aantal terajoules gedeeld door de omzet in miljoenen euro's. Voor het gebruik van water geldt eveneens dat we het absolute en het relatieve verbruik meten, in dit geval het aantal kubieke meters gedeeld door de omzet in miljoenen euro's. Bij een stijgend activiteitsniveau achten we het niet realistisch in absolute zin minder energie en water te gebruiken. Als ons verbruik van energie en water minder hard stijgt dan de omzet is onze bedrijfsvoering efficiënter geworden. Alle werkmaatschappijen zijn in deze cijfers meegenomen.

Nulmeting	2018
Energieverbruik (TJ)	80,29
Energie-efficiëntieratio (TJ/€ mln)	0,158
Waterverbruik (m³)	25.336
Water-efficiëntieratio (m³/€ mln)	49,99

Afval en hergebruik

Neways realiseert op twee manieren beperkter gebruik van grond- en hulpstoffen: ten eerste richten we productieprocessen efficiënter in, wat leidt tot minder afval en materiaalbeslag. Ten tweede wordt afval zo veel mogelijk gerecycled. Minder materiaalgebruik heeft tevens een positieve invloed op kostenbesparingen voor Neways en onze klanten.

Conform artikel 19a van EU-richtlijn 2014/95/EU inzake de bekendmaking van niet-financiële informatie en informatie inzake diversiteit treft Neways diverse maatregelen om de milieurisico's die uit zijn activiteiten zouden kunnen voortkomen te beperken. Zo controleert Neways gedurende het jaar regelmatig zijn productie-uitstoot op gevaarlijke stoffen. Daarnaast worden de kleine hoeveelheden gevaarlijke stoffen waarmee we werken in een afgesloten explosieveilige ruimte opgeslagen en worden de verschillende stoffen in aparte lekvrije containers bewaard. Neways heeft geen milieuvergunningen nodig om zijn bedrijfsactiviteiten te mogen uitvoeren.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het afval, uitgesplitst naar chemisch en industrieel afval, in absolute zin en het percentage van plastic en materialen dat we als Neways-groep recycleren. Alle werkmaatschappijen zijn meegenomen in deze cijfers.

Nulmeting	2018
Afval (totaal) x 1.000 kg	936,8
Chemisch x 1.000 kg	35,3
Industrieel x 1.000 kg	764,8
Recycling (totaal) x 1.000 kg	598,6
Plastic (%) van afval (totaal)	12,2
Materiaal (%) van afval (totaal)	51,7

Lokale inkoop van onderdelen

Echte impact is alleen te realiseren door samen te werken met alle partijen in de keten. Naast het hanteren en implementeren van duurzame productiemethoden willen we daarom ook een actieve bijdrage leveren aan de verduurzaming van de toeleveringsketen. Voor onze klanten willen we ook op het gebied van duurzaamheid in de supply chain een kennispartner zijn.

Als ketenregisseur geven we invulling aan deze rol. Daarvoor werken we nauw samen in een driehoek met klanten en leveranciers. Zo kunnen we de kennis bij klanten over mogelijkheden voor verduurzaming van de keten vergroten. Neways wil klanten actiever adviseren over duurzame componenten en leveranciers. Richting leveranciers wil Neways tegelijkertijd een sturende en verantwoordelijke rol spelen om duurzame productiemethoden en compliance met geldende wet- en regelgeving op het gebied van werkomstandigheden en milieu te bevorderen.

Daarnaast probeert Neways toeleveringsketens zo efficiënt mogelijk in te richten, voor een belangrijk deel ook om de afgelegde afstanden van componenten en de daarmee samenhangende ecologische voetafdruk te verkleinen. Neways probeert daarom zo veel mogelijk samen te werken met lokale leveranciers. Van alle materialen en onderdelen is in 2018 60,3% lokaal ingekocht. Dit betreft het percentage van het inkoopbudget dat besteed wordt bij leveranciers die binnen een straal van 600 km van een werkmaatschappij van Neways gevestigd zijn. Dit percentage is het gemiddelde van alle werkmaatschappijen.

Nulmeting	2018
Lokaal ingekocht (%)	60,3

Eerlijke supply chain en bewuste materiaalkeuze

Neways legt contractueel vast dat zijn toeleveranciers zich houden aan alle geldende wet- en regelgeving op het gebied van onder andere arbeidsomstandigheden, omkoping en het milieu. In onze gedragscode is onder andere opgenomen dat Neways geen zaken doet met organisaties die fundamentele mensenrechten schenden en onverantwoord omgaan met het milieu. Specifieke aandacht gaat uit naar de herkomst van materialen en onderdelen die worden ingekocht en gebruikt door Neways. Een aantal van dergelijke materialen bestaat gedeeltelijk uit mineralen. Drie specifieke soorten mineralen, ook wel 3TG genoemd, kunnen afkomstig zijn uit conflictgebieden, zoals de Democratische Republiek Congo of een van haar buurlanden. Opbrengsten uit de verkoop van dergelijke conflictmineralen worden gebruikt voor het financieren van gewapend conflict, mensenrechtenschendingen, milieu-misbruik en dwangarbeid.

Neways werkt in overeenstemming met EU-verordening 2017/812 met betrekking tot de verplichtingen inzake due diligence-onderzoek van de supply chain bij het importeren van materialen, evenals alle andere relevante regelgeving, zoals uiteengezet door de Electronic Industry Citizenship Coalition (EICC), de Amerikaanse Dodd-Frank Act, en de Responsible Business Alliance.

Daarnaast ondersteunen we onze klanten ook door te identificeren welke toeleveranciers mogelijk gebruikmaken van conflictmineralen. We rapporteren aan onze klanten de bevindingen van de vereiste due diligence door middel van het Conflict Minerals Reporting Template (CMRT). We ambiëren ieder jaar een groter deel van onze supply chain en toeleveranciers op deze manier inzichtelijk te maken. In 2018 was bij 90% van onze leveranciers bekend dat zij geen componenten verkopen waarin conflictmineralen zijn verwerkt, terwijl dit percentage in 2017 nog 75% was. Wij willen zo snel mogelijk van alle leveranciers inzichtelijk hebben dat zij geen gebruik maken van conflictmineralen.

Indien bij leveranciers gebruik van conflictmineralen wordt vastgesteld is de eerste stap dat Neways met de desbetreffende leverancier in gesprek treedt en deze verzoekt andere materialen te gebruiken. Als dat geen effect sorteert, kijkt Neways met klanten en toeleveranciers naar mogelijk alternatieve oplossingen. In algemene zin bevordert Neways onder medewerkers en andere stakeholders het bewustzijn over conflictmineralen en de noodzaak het gebruik ervan uit te sluiten.

Interesse jongeren in techniek

Als hightechbedrijf wil Neways een bijdrage leveren aan de maatschappelijke interesse in wetenschap en techniek en scholieren en studenten stimuleren te kiezen voor bètavakken. De zogeheten STEM-vakken (*Science, Technology, Engineering, Mathematics*) zijn niet alleen cruciaal voor Neways maar ook voor de Nederlandse economie in de 21e eeuw. Neways beschouwt deze stimulans als een vorm van maatschappelijke verantwoordelijkheid ten opzichte van de lokale gemeenschappen waar het actief is. Tegelijkertijd draagt het bij aan ons vermogen om nieuwe, technisch geschoolde medewerkers aan te trekken. Neways is sinds 2013 partner van het Solar Team Eindhoven, een team van studenten aan de Technische Universiteit Eindhoven dat auto's ontwerpt die geheel op zonne-energie rijden. Een nieuw initiatief is de *Young Solar Challenge* van middelbare scholieren in Leeuwarden. Collega's van onze vestiging in Leeuwarden hielpen de studenten een boot te maken die op zonne-energie vaart. Neways-medewerkers hebben in 2018 het scholierenteam ondersteund bij de realisatie van verscheidene elektronische oplossingen. Onze vestiging in Neunkirchen (Duitsland) heeft een samenwerkingsverband met de HTW Saarbrücken, een hogeschool voor wetenschap en techniek. In 2018 hebben 37 studenten van deze hogeschool tijdens een zomerstage werkervaring opgedaan bij onze vestiging in Neunkirchen.

Intelligent Semi Automated production

INDUSTRIES

AUTOMOTIVE

MEDICAL

DEFENCE

INDUSTRIAL

SEMICONDUCTOR

OTHER

Neways produceert voor klanten zeer kleine series (tientallen stuks), middelgrote series (tienduizend stuks per jaar) en grote volumes van honderduizenden stuks per jaar. Verschillende volumes vragen om verschillende productietechnieken en vaardigheden van onze medewerkers

Voor middelgrote volumes kan Neways al semiautomatische oplossingen bieden, zoals de afbeelding op deze pagina laat zien. Deze productielijn is uitgerust met intelligente poka yoke tools, waardoor de operator geen stappen kan overslaan. Door optimaal de verschillende wachttijden in de lijn,

zoals bijvoorbeeld testtijden, optimaal te gebruiken kan één medewerker een complete productielijn efficiënt bedienen en daarmee het product tegen de laagste kosten met een hoge kwaliteit produceren.

Bestuur en management

Situatie per 31 december 2018

RAAD VAN COMMISSARISSEN*

Henk Scheepers (1949) (m) Voorzitter

René Penning de Vries (1954) (m) Vicevoorzitter

Peter van Bommel (1957) (m)

* Gezien de omvang van de RvC zijn er geen specifieke commissies ingesteld.

Henk Scheepers (m)

Benoeming tot voorzitter 2015

Eerste benoeming 2012 vicevoorzitter

Huidige benoeming tot 2020

Nationaliteit: Nederlandse

Functies:

Voormalig Senior Vice President ASML/
member Executive Committee/
Bestuurder ASML Netherlands BV

Voorzitter Supervisory Board Solliance

René Penning de Vries (m)

Eerste benoeming 2013

Huidige benoeming tot 2021

Nationaliteit: Nederlandse

Functies:

Voormalig CTO en lid Raad van Bestuur
NXP Semiconductors

President-commissaris Brabantse Ontwikkel
Maatschappij (BOM)

Voorzitter Stichting Health Valley

Boegbeeld ICT Topteam (EZ)

Voorzitter Raad van Toezicht St. Maartenskliniek

Lid Raad van Bestuur NWO-TTW

Voorzitter Stichting PhotonDelta

Peter van Bommel (m)

Eerste benoeming 2015

Huidige benoeming tot 2019

Nationaliteit: Nederlandse

Functies:

CFO en lid Raad van Bestuur ASM International N.V.
(ASMI)

Lid Raad van Commissarissen KPN N.V.,
herbenoemd in 2016

Voorzitter Audit Committee KPN N.V. sinds 2016

Non-executive director ASMPT (Hongkong)
sinds 2011

Bestuurder Stichting Bernhoven sinds 2017

RAAD VAN BESTUUR

Huub van der Vrande (1955) (m)	CEO
	Nevenfunctie: Geen
Paul de Koning (1963) (m)	CFO
	Nevenfunctie: Lid van de Raad van Toezicht Stichting Elkerliek ziekenhuis
Adrie van Bragt (1965) (m)	COO
	Nevenfunctie: Geen

LEDEN VAN HET NEWAYS-DIRECTIETEAM

Michael Berger (1969) (m)	Managing Director Neways Neunkirchen
Wendy van der Bij-Hereijgers (1977) (v)	Corporate Head of Business Improvement & Internal Control
Peter Bouwsema (1968) (m)	Corporate Head of Supply Chain
Gijs van Dam (1975) (m)	Corporate Head of Engineering
Harrie van Houtum (1959) (m)	Corporate Head of Operations
Gerard Jacobs (1967) (m)	Managing Director Neways Cable & Wire Solutions
Joop Kempe (1963) (m)	Corporate Head of ICT
Hans Ketelaars (1957) (m)	Managing Director Neways Technologies
Jeroen Knol (1968) (m)	Managing Director Neways Micro Electronics
Bob Konings (1971) (m)	Managing Director Neways Industrial Systems
Joan Leeuwenburg (1969) (v)	Corporate Head of Human Resources
Robert Loijen (1976) (m)	Managing Director Neways Advanced Applications
Ruud Meeren (1983) (m)	Corporate Head of Legal Affairs
Jörg Neukirch (1958) (m)	Corporate Head of New Business
Michel Postma (1972) (m)	Managing Director Neways Leeuwarden
Koen Rijnsaardt (1969) (m)	Corporate Head of QESH & Program Manager
Wim-Jan van Rooijen (1957) (m)	Managing Director Neways Electronics Riesa
Peter Wisse (1959) (m)	Corporate Head of Control
Menno Wolf (1970) (m)	Corporate Head of Procurement

Sales

“Als Senior Account Manager zit ik regelmatig bij de klant. Als je dicht bij het vuur zit, kom je er veel beter achter waar een klant tegenaan loopt. Om de klantbehoefte te doorgronden moet je goed doorvragen, vanuit oprechte interesse en nieuwsgierigheid. Als je dat vanaf het begin doet – *early involvement* – kun je op de lange termijn een partnerschap aangaan. Een productintroductie doen we samen met de klant. Als zij een project als een succes zien, doen wij dat ook.

Door in multidisciplinaire klantteams te werken kun je een klant en zijn markttuitdaging echt ontleden. Dat doen we veel bewuster en gestructureerder dan een paar jaar geleden. Het vaststellen van het Neways DNA en de verbeterprogramma's hebben daar een belangrijke rol in gespeeld. We kunnen beter inschatten of een klant goed bij Neways past. Natuurlijk zijn we dienstbaar maar we moeten wel sámen iets kunnen bereiken. We zijn 100% gemotiveerd voor klanten waarmee we een partnerschap kunnen aangaan.”

PARTNER IN DRIVING EXCELLENCE

ONTWIKKELING

TRANSFER
NAAR
PRODUCTIE

PRODUCTIE

SALES

AFTER SALES

CONTRACT-
MANAGEMENT

INGRID HOOGSTINS
SENIOR ACCOUNT MANAGER
NEWAYS LEEUWARDEN

Corporate Governance

Neways hecht groot belang aan goede corporate governance. De Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen zijn verantwoordelijk voor de corporate governancestructuur. Neways onderschrijft een evenwichtige balans tussen de belangen van zijn verschillende stakeholders die de basis van het ondernemingsbeleid vormt.

Algemeen

Corporate governance is de structuur en het stelsel van regels en procedures op basis waarvan een vennootschap wordt bestuurd en gecontroleerd.

Neways (Neways Electronics International N.V.) is een structuurvennootschap naar Nederlands recht. Neways heeft geen beschermings- of zeggenschapsconstructies in de vorm van een administratiekantoor of certificering van aandelen. Onze corporate governancestructuur is gebaseerd op Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, de statuten en de Nederlandse Corporate Governance Code. Alle daarbij behorende relevante reglementen en rapporten zijn beschikbaar op de corporate website van Neways. Op periodieke basis wordt de governancestructuur geëvalueerd.

Corporate governanceverklaring

De corporate governanceverklaring is een verklaring als bedoeld in artikel 2a van het Vaststellingsbesluit nadere voorschriften inhoud jaarverslag d.d. 20 maart 2009 (hierna het 'Vaststellingsbesluit'). Voor de mededelingen in deze verklaring als bedoeld in artikelen 3, 3a en 3b van het Vaststellingsbesluit wordt verwezen naar de relevante vindplaatsen in dit jaarverslag en wordt ingegaan op:

- naleving principes en best practicebepalingen van de Nederlandse Corporate Governance Code (pagina 39);
- de belangrijkste kenmerken van de interne risicobeheersings- en controlesystemen in verband met het proces van financiële verslaggeving van de groep, beschreven onder 'Risicomanagement' (pagina 45);
- het functioneren van de aandeelhoudersvergadering, de voornaamste bevoegdheden, de rechten van de aandeelhouders en hoe deze kunnen worden uitgeoefend (pagina 41 'Algemene Vergadering van Aandeelhouders');
- de samenstelling en het functioneren van de Raad van Bestuur (pagina 40 'Raad van Bestuur');

- de samenstelling en het functioneren van de Raad van Commissarissen (pagina 41 'Raad van Commissarissen' en pagina 54 'Bericht van de Raad van Commissarissen');
- de regels voor de benoeming en vervanging van de leden van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen (pagina 42 'Bevoegdheden');
- de regels voor de wijziging van de statuten van de vennootschap (pagina 42 'Bevoegdheden');
- de bevoegdheden van de Raad van Bestuur voor wat betreft de mogelijkheid tot uitgifte of inkoop van aandelen (pagina 42 'Bevoegdheden');
- de transacties met verbonden partijen (pagina 96 'Informatie over verbonden partijen').

Naleving van de Nederlandse Corporate Governance Code

Op 8 december 2016 is de herziene Corporate Governance Code gepubliceerd. In 2018 hebben we onze procedures en reglementen – waar nodig – aangepast. De principes en bepalingen zoals gesteld in de aangescherpte Code worden waar mogelijk en relevant nageleefd. Ten aanzien van een drietal specifieke best practicebepalingen uit de Code wordt het volgende gemeld:

Best practice 2.1.5 en 2.1.6

Bij het selecteren van kandidaat-leden voor de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen wordt gestreefd naar een diverse samenstelling wat betreft geslacht, specifieke kennis, werkachtergrond, nationaliteit, leeftijd en etnische diversiteit, (technische) ervaring en vaardigheden. In de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen is momenteel geen sprake van diversiteit in de verhouding man-vrouw. Wel verbetert deze verhouding in diversiteit binnen Neways als geheel en binnen de managementteams van de verschillende werkmaatschappijen. Het diversiteitsbeleid is opgenomen in het Reglement voor de Raad van Commissarissen.

Best practice 2.7.4

Er hebben in het boekjaar 2018 geen transacties plaatsgevonden waarbij tegenstrijdige belangen van bestuurders of commissarissen aan de orde zijn geweest.

Best practice 2.7.5

Alle transacties die hebben plaatsgevonden tussen Neways en natuurlijke of rechtspersonen die ten minste tien procent van de aandelen in Neways houden, zijn onder in de branche gebruikelijke condities overeengekomen.

Afwijkingen Code

Vanwege de omvang van de groep, acht Neways het in het belang van de onderneming dat op enkele punten wordt afgeweken van de best practicebepalingen, zoals hieronder op basis van het 'pas toe of leg uit'-principe is beschreven.

- Leden van de Raad van Bestuur worden benoemd voor onbepaalde tijd. Periodieke benoeming zoals voorgeschreven in de Code houdt een risico in voor de uitvoering van het op de langere termijn gerichte beleid van de onderneming (best practice 2.2.1).
- Binnen de Raad van Commissarissen zijn geen commissies ingesteld (best practice 2.3.2). De rol van de Auditcommissie wordt vervuld door de voltallige Raad van Commissarissen.
- Bij de publicatie van de halfjaar- en de jaarcijfers organiseert Neways een bijeenkomst voor analisten en financiële media waarbij de Raad van Bestuur een toelichting op de resultaten geeft. Deze bijeenkomsten worden goed bezocht en positief ontvangen. Neways heeft besloten dat, gelet op deze positieve ervaringen, een bijeenkomst de voorkeur heeft boven een webcast (best practice 4.2.3). De presentaties die de Raad van Bestuur geeft zijn wel beschikbaar op de corporate website.

Gedragscodes

Neways heeft een interne gedragscode vastgesteld. Van medewerkers wordt verwacht dat zij bij het vertegenwoordigen van Neways hun werkzaamheden verrichten volgens de richtlijnen, normen en waarden zoals verwoord in dit document en binnen de kaders zoals door de wet en andere officiële bepalingen voorgeschreven. De gedragscode is beschikbaar op de corporate website.

Klokkenluidersregeling

Bij Neways hechten we waarde aan integriteit en een open, eerlijke cultuur. Een dergelijke cultuur verkleint de kans op misstanden en onregelmatigheden. Alertheid op signalen blijft echter van belang. Om vermoedens van misstanden en onregelmatigheden op een veilige, gestructureerde manier te kunnen melden heeft Neways een klokkenluidersregeling.

Hierdoor kunnen meldingen worden gedaan via een formele procedure. Uitgangspunt van de regeling is dat bij een vermoeden van een misstand eerst intern onderzoek wordt verricht om deze weg te nemen. Pas als dat niet mogelijk blijkt of niet tot verbetering leidt zal extern melding worden gemaakt. De klokkenluidersregeling is beschikbaar op de corporate website.

Raad van Bestuur

Taken

De Raad van Bestuur van Neways bestaat uit drie leden en is verantwoordelijk voor de strategie, centrale aansturing en de prestaties van de groep. De leden van de Raad van Bestuur werken nauw samen en bezoeken in wisselende samenstelling tweemaandelijks de werkmaatschappijen. De Raad van Bestuur ontvangt wekelijks en maandelijks gedetailleerde voortgangsrapportages. De Raad van Bestuur is tevens verantwoordelijk voor de naleving van alle relevante wet- en regelgeving en de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen. Deze taken worden vervuld onder toezicht van de Raad van Commissarissen. De Raad van Bestuur verschaft tijdig alle informatie en stelt de benodigde middelen ter beschikking voor een goede uitoefening van de toezichthoudende taken van de Raad van Commissarissen.

Benoeming

De Raad van Commissarissen benoemt de leden van de Raad van Bestuur. Bestuursleden worden benoemd voor onbepaalde tijd. Bij een voorgenomen benoeming wordt de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op de hoogte gebracht. Leden van de Raad van Bestuur mogen niet meer dan twee commissariaten hebben of een positie als president-commissaris bekleden. Meer informatie over de samenstelling van de Raad van Bestuur in 2018 is opgenomen in het hoofdstuk 'Samenstelling bestuur en management' van dit jaarverslag (pagina 36).

Schorsing en ontslag

De Raad van Commissarissen beoordeelt periodiek het functioneren van de leden van de Raad van Bestuur. De Raad van Commissarissen heeft het recht de leden van de Raad van Bestuur te schorsen of te ontslaan. Leden van de Raad van Bestuur kunnen niet direct door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders worden ontslagen.

Beloningsbeleid

Neways kent een remuneratiebeleid dat als doel heeft langetermijnwaardecreeatie voor aandeelhouders te maximaliseren. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders heeft in 2017 het huidige remuneratiebeleid goedgekeurd; de tekst hiervan is tevens beschikbaar op de corporate website.

Informatie over de beloning van bestuurders in 2018 is opgenomen in toelichting 22 van de jaarrekening.

Raad van Commissarissen

Onafhankelijkheid

De Raad van Commissarissen opereert onafhankelijk van de Raad van Bestuur. De leden van de Raad van Commissarissen zijn onafhankelijk in de betekenis van de Corporate Governance Code, maken geen deel uit van het management en kunnen ook geen werknemer zijn van Neways.

Taken

De Raad van Commissarissen houdt toezicht op het beleid en het functioneren van de Raad van Bestuur. Daarnaast heeft de Raad van Commissarissen een adviserende functie, waarbij de focus ligt op het belang van de onderneming, waarbij de in aanmerking komende belangen van stakeholders worden gewogen. Als richtlijn gelden de elementaire beginselen van verantwoord ondernemerschap.

De Raad van Commissarissen en de individuele leden voeren hun toezichthoudende en adviserende taken uit op basis van de daartoe benodigde, uitgebreide informatie die de Raad van Bestuur verstrekt. Daarnaast wint de Raad van Commissarissen informatie in bij andere functionarissen van Neways, externe adviseurs van Neways en, indien noodzakelijk geacht, eigen adviseurs. Neways stelt hiertoe de benodigde middelen ter beschikking.

Benoeming

Leden van de Raad van Commissarissen worden voor een periode van vier jaar (her)benoemd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De Raad van Commissarissen zal bij een nieuwe benoeming een voordrachtsrecht hebben op basis

van de opgestelde profielschets van de Raad van Commissarissen, te vinden op de corporate website. De centrale ondernemingsraad (Centraal Overleg Neways, CON) heeft een versterkt aanbevelingsrecht voor een derde van het aantal commissarissen. Deze aanbeveling kan door de Raad van Commissarissen worden overgenomen.

De Raad van Commissarissen benoemt een voorzitter en vicevoorzitter. De voorzitter is geen voormalig lid van de Raad van Bestuur van Neways. Gelet op de omvang van de onderneming is er geen formeel introductieprogramma voor commissarissen. Meer informatie over de samenstelling en relevante nevenfuncties van de Raad van Commissarissen in 2018 is te vinden in het hoofdstuk 'Samenstelling bestuur en management' (pagina 36).

Schorsing en ontslag

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders heeft het recht de gehele Raad van Commissarissen te ontslaan. Individuele commissarissen kunnen niet direct door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders worden ontslagen.

Bezoldigingsbeleid

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders kan, op voorstel van de Raad van Commissarissen, aan de commissarissen een bezoldiging toekennen. Deze bezoldiging is niet afhankelijk van de resultaten van de onderneming. Meer informatie over de bezoldiging van commissarissen in 2018 is opgenomen in toelichting 22 van de jaarrekening.

Algemene Vergadering van Aandeelhouders

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders wordt minimaal eenmaal per jaar gehouden en wordt geleid door de voorzitter van de Raad van Commissarissen. Er worden notulen gemaakt van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders die beschikbaar worden gesteld op de corporate website.

Besluitvormingsproces

Alle besluiten worden genomen op basis van het principe 'één aandeel, één stem'. Aandeelhouders hebben – alleen of met een gezamenlijk belang van ten minste 1% van het geplaatst aandelenkapitaal – het recht de Raad van Bestuur of Raad van Commissarissen te

verzoeken bepaalde onderwerpen op de agenda te plaatsen. Verzoeken worden ingewilligd als ze ten minste zestig dagen voorafgaand aan de datum van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders schriftelijk worden ingediend.

Belangrijke bestuursbesluiten die een verandering van de identiteit of het karakter van de onderneming met zich meebrengen, moeten worden goedgekeurd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Dit betreft in ieder geval bestuursbesluiten met betrekking tot de overdracht van de gehele onderneming of vrijwel de gehele onderneming, het aangaan of verbreken van duurzame samenwerkingsverbanden en het overnemen of afstoten van deelnemingen ter waarde van ten minste een derde van het geconsolideerde balanstotaal.

Aan de aandeelhouders wordt het beleid ten aanzien van winstdeling en dividend apart voorgelegd. Dit geldt ook voor substantiële wijzigingen in het corporate governancebeleid, waaronder eventuele wijzigingen in het beloningsbeleid van de Raad van Bestuur.

Buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders

Een Buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders wordt gehouden indien voorgeschreven of als de Raad van Commissarissen of de Raad van Bestuur dit wenselijk acht. Aandeelhouders met een vertegenwoordiging van ten minste 10% van het geplaatste kapitaal kunnen hiertoe schriftelijk, onder opgave van de te behandelen onderwerpen, een verzoek doen aan de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur.

Bevoegdheden

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders beschikt over de volgende reguliere bevoegdheden:

- vaststelling van de jaarrekening;
- verlening van decharge aan de Raad van Bestuur voor het gevoerde beleid;
- verlening van decharge aan de Raad van Commissarissen voor het gehouden toezicht op dit beleid;
- vaststelling van winstdeling/dividenduitkering;
- goedkeuring van bestuursbesluiten omtrent een belangrijke verandering van de identiteit of het karakter van de onderneming;

- vaststelling van belangrijke wijzigingen in het corporate governancebeleid van de vennootschap;
- benoeming van leden van de Raad van Commissarissen;
- ontslag van de gehele Raad van Commissarissen;
- vaststellen van het beloningsbeleid voor de Raad van Bestuur;
- vaststelling van de bezoldiging van de individuele leden van de Raad van Commissarissen;
- het nemen van beslissingen aangaande de uitgifte van aandelen, verlening van rechten om aandelen te nemen (optierechten), respectievelijk tot aanwijzing van de Raad van Bestuur om gedurende een bepaalde periode daartoe te mogen besluiten, eventueel met uitsluiting van het voorkeursrecht van aandeelhouders;
- benoeming van de externe accountant;
- besluiten tot het wijzigen van de statuten op basis van een voorstel van de Raad van Bestuur;
- machtiging aan de Raad van Bestuur tot inkoop van eigen aandelen.

Op de corporate website van Neways zijn de agenda en de toelichting geplaatst voor de op 11 april 2019 te houden jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

After sales

“Als Cost Engineer houd ik de kosten voor onze klanten zo laag mogelijk. Het gaat daarbij om de beste balans tussen prijs en kwaliteit tijdens de hele levenscyclus. Ik werk in het salesteam maar heb een technische achtergrond. *Lifecycle management* begint niet na de verkoop van een product. Bij het opstellen van de offerte maak je namelijk al technische keuzes die later consequenties hebben.

Wij zijn de verbindende schakel tussen onze klanten en leveranciers. Wij hebben diepgaande kennis van elektronische componenten, fabrikanten en leveranciers. Wij weten hoe hun plannen en prioriteiten er de komende vijf tot tien jaar uitzien. Met die kennis bieden wij onze klanten toegevoegde waarde. Wij kunnen in het ontwerp van de klanten al verbeteringen doorvoeren als wij denken dat andere componenten beter binnen hun plannen passen als je kijkt naar de toekomstige leverbaarheid. Bij een bestaand product adviseren we klanten als het opportuun is een technische upgrade door te voeren, bijvoorbeeld als ons voorstel beter aansluit op de beschikbare componenten. De kern is proactief zijn en de klant ontzorgen.”

PARTNER IN DRIVING EXCELLENCE

ONTWIKKELING

TRANSFER
NAAR
PRODUCTIE

PRODUCTIE

SALES

AFTER SALES

CONTRACT-
MANAGEMENT

ARJEN HALEWIJN
COST ENGINEER
NEWAYS TECHNOLOGIES

Markt- en commerciële risico's

Conjuncturele schommelingen

- Spreiding over marktsectoren
- Verminderen afhankelijkheid van cyclische sectoren
- Uitbreiden activiteiten in stabiele sectoren

Verschuiving van klantvereisten

- Goede positionering en schaalgrootte om in te kunnen springen op veranderende vraag van klanten
- Verbeterprogramma vergroot nabijheid bij klanten waardoor beter geanticipeerd kan worden op nieuwe klantvereisten

Toenemende regeldruk

- Compliant aan alle relevante product- en milieueisen
- Intensiveren samenwerking met leveranciers ten behoeve van producttraceerbaarheid

Prijsconcurrentie

- Focus op *product lifecycle management* en *optimal cost of ownership*
- Groepsbrede strategie gericht op opschuiven in de waardeketen

Schaarste aan technische kennis

- Employer branding-beleid dat positieve werkcultuur en doorgroeimogelijkheden benadrukt
- Marktconforme salarissen en secundaire arbeidsvoorwaarden

Operationele risico's

Ketencomplexiteit

- Standaardisatie van materiaalinkoop
- Reductie van aantal leveranciers
- Strakke monitoring op tijdigheid leveringen
- Spreiding van risico's en kosten in de gehele logistieke keten

ICT-systemen

- Interne en externe back-upsystemen
- Gefaseerde implementatie nieuwe systemen en aanpassingen op basis van eerdere learnings

Productiecontinuïteit

- Investeren in en monitoren op veiligheid van productiefaciliteiten

Financiële risico's

Liquiditeit en solvabiliteit

- Behoudend en solide financieringsbeleid
- Sterke sturing op cashflow
- Gunstige supplier finance-afspraken om sneller betaald te krijgen
- Verruimde groepsfaciliteit geldend tot begin 2022

Debiteuren

- Zorgvuldige inschatten van en minimalisering van kredietrisico bij nieuwe klantrelaties
- Kredietverzekering

Voorraden

- Monitoren en beheren van voorraden
- Invoering systeem voor unieke artikelcodering

Risicomanagement

Neways is een internationaal opererende, beursgenoteerde onderneming gericht op langetermijnwaardecreatie. Ondernemen gaat gepaard met markt- en bedrijfsspecifieke risico's die Neways op verschillende wijzen mitigeert.

Neways is actief in de EMS-markt die wordt gekenmerkt door prijsconcurrentie, schaarste op de markt voor componenten en technisch geschoold personeel, een complexe logistieke keten en toenemende regelgeving op het gebied van kwaliteit en duurzaamheid van elektronische applicaties.

Risicobeheersingsmechanisme

Door middel van interne risicobeheersings- en controlesystemen monitoren we voor de organisatie relevante risico's op strategisch, tactisch en operationeel niveau. In 2018 hebben we onze beheersings- en controlesystemen op basis van COSO-ERM¹ heringericht. Het doel van risicomanagement is niet om alle risico's uit te sluiten maar om tijdig en adequaat op ontwikkelingen te kunnen inspelen. Tevens draagt het vernieuwde interne controlesysteem bij aan betere borging en stroomlijning van onze bedrijfsprocessen, compliance met de relevante wet- en regelgeving en het behalen van onze strategische ambities. De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het hele risicomanagement dat een integraal onderdeel van de aansturing en het management van de groep is en bespreekt de werking regelmatig met de Raad van Commissarissen (RvC).

Binnen het systeem wordt ook de controletechnische functiescheiding gewaarborgd. Iedere werkmaatschappij monitort en beheerst risico's, terwijl centrale coördinatie, sturing en controle plaatsvinden op holdingniveau. Diverse medewerkers bij de holding en bij de werkmaatschappijen hebben ieder een eigen verantwoordelijkheid bij het identificeren en het beheersen van de verschillende risico's. De interne auditfunctie is ondergebracht bij de Corporate Head of Business Improvement and Internal Control en rapporteert direct aan de CFO. Op verzoek van de RvC kan de verantwoordelijke voor de interne auditfunctie ook direct rapport uitbrengen aan de RvC. De interne auditfunctie doet in het kader van risicobeheersing meer dan alleen toezicht houden op naleving van wet- en regelgeving, de kwaliteit van risicomanagementsystemen, maar beoordeelt deze ook en initieert verbeteringen van de bedrijfsprocessen.

De interne risicobeheersings- en controlesystemen zullen nooit volledige zekerheid bieden dat doelstellingen met betrekking tot risicomanagement worden gerealiseerd, noch dat alle onjuistheden van materieel belang, verlies, fraude en overtredingen van wetten en regels geheel kunnen worden voorkomen.

Elke werkmaatschappij rapporteert wekelijks de omzet- en orderontvangstcijfers. Elke maand worden een geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening opgemaakt met een overzicht van de belangrijkste financiële cijfers, inclusief een overzicht van de kasstromen en elementen van de operationele performance. Hierin worden tevens prognoses van de winst-en-verliesrekening, het kasstroomoverzicht en de balans opgenomen. Deze geconsolideerde maandrapportages worden tevens aan de RvC verstrekt. Tweemaandelijks bezoeken leden van de Raad van Bestuur alle werkmaatschappijen, waar zij onder andere de belangrijkste operationele aspecten en verbeterpunten bespreken.

In 2018 is door de interne auditfunctie gestart met een nieuw risicoassessment waarbij de ondernemingsrisico's opnieuw worden geprioriteerd en geanalyseerd. Op basis hiervan worden voor de belangrijkste risico's vervolgens concrete actieplannen opgesteld. Het assessment wordt in 2019 afgerond, waarna de uitrol van de actieplannen zal starten.

Markt- en commerciële risico's

Volatiliteit van de klantvraag

Klanten en eindklanten zijn gevoelig voor macro-economische ontwikkelingen. De maakindustrie kent daardoor conjuncturele schommelingen die invloed hebben op de introductie van nieuwe producten en de timing van orders voor outsourcingpartners als Neways. Een periode van laagconjunctuur of meer kortetermijschommelingen kunnen leiden tot uitstel van orders en planbijstellingen die een negatief effect hebben op de capaciteitsbezetting en de financiële prestaties.

Neways is actief in verschillende marktsectoren en beschikt over een evenwichtige spreiding van zijn activiteiten over de gekozen marktsectoren. De gevoeligheid voor scherpe vraag-schommelingen in met name de semiconductorsector wordt hierdoor gedempt. De gerealiseerde spreiding vertaalt zich in een stabielere ontwikkeling van orders, omzet en resultaten

¹ COSO Enterprise Risk Management is een veelgebruikt raamwerk voor het beoordelen en inrichten van risicomanagement.

in vergelijking met enkele jaren geleden. Verdere vermindering van de gevoeligheid voor conjuncturele schommelingen en kortetermijnplanbijstellingen van klanten blijft een belangrijk aandachtspunt. Deze reductie kan gerealiseerd worden door uitbreiding van de activiteiten in stabielere marktsectoren, zoals medical en door betere afstemming en flexibilisering van de totale arbeidsorganisatie. Een langetermijnvisie is hierbij onontbeerlijk.

Verschuiving van de klantvraag

Onder invloed van globalisering en technologische vooruitgang verschuiven de eisen die OEM's stellen aan hun outsourcingpartners. Het risico bestaat dat Neways onvoldoende kan inspelen op die verschuiving, waardoor het belangrijke klanten en partnerships kan verliezen.

Neways anticipeert op verschuivingen in de klantvraag door te investeren in de technologie van de toekomst. Daarmee vergroten we de kans dat we kunnen blijven voldoen aan de klantvraag en technologische ontwikkelingen. Daarnaast investeren we in kennis van onze klanten om te weten wat voor hen relevante technologische ontwikkelingen zijn en creëren we de benodigde schaalgrootte en organisatorische capaciteit.

Schaarste aan technisch geschoold talent

De schaarste aan technici op de arbeidsmarkt kan de uitvoering van de strategie en de productie- en ontwikkelcapaciteit negatief beïnvloeden. Deze schaarste geldt in het bijzonder voor specialisten zoals technische engineers en systeemarchitecten.

Neways doet actief aan employer branding en positioneert zich als aantrekkelijke werkgever die talent met een technische achtergrond een persoonlijke werkomgeving biedt, waarin jong talent internationaal perspectief heeft en zich goed kan ontwikkelen om carrière te maken in de hightechsector. Primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden worden op periodieke basis gebenchmarkt.

Toenemende regeldruk

Wet- en regelgeving op het gebied van kwaliteit en veiligheid, duurzaamheid en transparantie neemt toe. Milieueisen worden strikter. Borging van kennis hierover binnen de hele organisatie en een goede compliancefunctie zijn hiervoor van essentieel belang. Niet voldoen aan de spelregels kan leiden tot reputatieschade, boetes en klantverlies.

Neways voldoet aan alle relevante product- en milieueisen (REACH, RoHS, ISO 14001 en wet- en regelgeving rondom export en conflictmineralen) en is continu alert om verbeterpunten te signaleren en te implementeren. We besteden aandacht aan wat nieuwe Europese regelgeving betreffende conflictmineralen betekent voor de bedrijfsvoering. Deze nieuwe wetgeving is per 2021 van kracht en verbiedt export van conflictmineralen naar EU-lidstaten. In samenwerking met onze first- en second-tier-leveranciers wordt in dat kader gewerkt aan verbetering van de traceerbaarheid en duurzaamheid van ingekochte materialen om meer inzicht te krijgen in de herkomst en hierover te kunnen rapporteren. In het hoofdstuk Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (pagina 31) wordt dieper ingegaan op hoe Neways de realisatie van een duurzame en conflictmineraalvrije supply chain vormgeeft.

Prijsconcurrentie

De EMS-markt is van oudsher een productie-industrie waarin veelal op prijs wordt geconcentreerd. Globalisering en technologische vooruitgang leiden tot continue prijsdruk op elektronische applicaties. De druk op de marges van Neways kan als gevolg hiervan toenemen.

Door bewust klanten te kiezen waar Neways als langetermijnpartner waarde kan toevoegen op het gebied van *technology* en *lifecycle management* concurreert Neways niet alleen op prijs maar vooral ook op betrouwbaarheid en kwaliteit. Door nadrukkelijk in te zetten op een duurzaam partnership met klanten en te streven naar de *optimal total cost of ownership* wordt Neways minder gevoelig voor kortetermijnprijsdruk. Ons vermogen in een vroeg stadium van nieuwe productintroducties mee te denken, te ontwikkelen en te innoveren met onze klant is hier onlosmakelijk mee verbonden.

Operationele risico's

Ketencomplexiteit

De EMS-markt kenmerkt zich door een supply chain waarvan de complexiteit toeneemt door de stijgende vraag van klanten naar box-buildsystemen. Materiaalinkoop voor dergelijke systemen is vaak aanzienlijk complexer dan de inkoop van elektronische componenten en deelsystemen. Neways vervult als medeontwikkelaar voor klanten een steeds prominentere rol in de keten en als logistieke partner voor onze klanten. In de ontwikkelfase moeten

al keuzes gemaakt worden voor de beste materialen en componenten met oog op de toekomst en Neways biedt als ketenregisseur en ontwikkelpartner toegevoegde waarde. Onvoldoende transparantie in de keten kan daarbij leiden tot kwaliteit- en leverproblemen die planningen en productieprocessen kunnen verstoren.

Neways monitort doorlopend de risico's van late leveringen per productgroep en per leverancier. Alle activiteiten in het inkoop- en maakproces worden pas in gang gezet als er een klantorder of getekend contract is. Bij een annulering worden de gemaakte kosten, zoals de voorraadkosten van ingekochte componenten, gespreid in de logistieke keten. De financiële risico's voor Neways zijn bij deze werkwijze minimaal.

Schaarste aan componenten

Als gevolg van de groeiende vraag naar elektronica worden de componenten die Neways in zijn producten gebruikt schaarser. Levertijden van bepaalde componenten worden langer terwijl andere componenten niet langer leverbaar zijn. Gebrek aan deze componenten kan ertoe leiden dat planningen niet worden gehaald en Neways daarmee niet kan voldoen aan de klantvraag.

Om het risico als gevolg van schaarste van bepaalde componenten te mitigeren werkt Neways aan een strategische keteninrichting. Die kenmerkt zich door langetermijnpartnerschappen met tier-one-toeleveranciers, die gekarakteriseerd worden door wederzijdse afhankelijkheid en intensief en regelmatig overleg. Daardoor hebben we beter zicht op de toekomstige componentbehoefte van onze klanten én de beschikbare capaciteit van onze toeleveranciers. Dit is essentieel om productiecapaciteit tijdig te voorspellen en knelpunten vroegtijdig te signaleren.

Daarnaast hanteren we voor iedere artikelcategorie een specifieke benadering; zo is Neways voor generieke elektronische componenten in staat door zijn technologische en logistieke expertise alternatieve oplossingen te bieden en zijn er voor klantspecifieke maaddelen meerdere potentiële tier-one-toeleveranciers aanwezig in de keten.

Calamiteiten in bedrijfssystemen

Een betrouwbare infrastructuur die productiviteit bevordert, is cruciaal voor het functioneren van onze organisatie. Een falend productie- of ICT-systeem of de implementatie van een nieuw systeem dat niet voldoet aan de eisen en wensen van de gebruikers kan leiden tot

verstoring van de operatie, de algemene bedrijfsvoering en de interne en externe verslaglegging waardoor Neways mogelijk niet aan zijn verplichtingen richting stakeholders kan voldoen.

Neways heeft interne en externe back-upsystemen die het risico van een falende productielijn of ICT-systeem zo veel mogelijk beperken. Daarnaast vinden er doorlopend verbeteringen plaats die de bescherming en stabiliteit van onze systemen en de IP-data van onze klanten verder versterken. Deze verbeteringen vinden plaats op basis van de groepsbrede risicoanalyses die Neways uitvoert.

Veiligheid werkomgeving

Calamiteiten en andere onvoorziene omstandigheden in de productiefaciliteiten kunnen niet alleen de productiecontinuïteit in gevaar brengen, maar ook een veiligheidsrisico vormen voor individuele medewerkers.

Neways investeert continu in de veiligheid van zijn productievestigingen door middel van preventieve beheersmaatregelen voor werkprocedures en protocollen om calamiteiten en ongevallen op de werkvloer te voorkomen. Onze faciliteiten worden regelmatig geïnspecteerd op veiligheidsaspecten en de arbeidsomstandigheden.

Financiële risico's

Liquiditeit en solvabiliteit

Bij een te lage liquiditeit en/of solvabiliteit bestaat de kans dat schuldeisers hun vorderingen op Neways opvragen. De verwachting is dat OEM's vaker een beroep zullen gaan doen op Neways om als langetermijnpartner meer mee te gaan investeren in ontwikkelprocessen.

Neways is actief in de hightechsector maar geen kapitaalintensief bedrijf. We voeren een behoudend en solide financieringsbeleid met een sterke sturing op cashflowmanagement. Bij een aantal langetermijnpartnerships zijn afspraken gemaakt op het gebied van supplier finance, waardoor we gemiddeld sneller betaald krijgen. Dit geeft Neways de gelegenheid gebruik te maken van gunstige condities die leveranciers bieden bij verkorte betaaltermijnen. Begin 2019 is de groepsfaciliteit verruimd en verlengd tot begin 2022. Deze faciliteit biedt voldoende financiële slagkracht, wat resulteert in een beperkt liquiditeitsrisico.

Wanbetaling

De mogelijkheid dat klanten van Neways niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen, kan leiden tot financiële schade. Bij het aangaan van een nieuwe klantrelatie maken we een zorgvuldige inschatting van dit risico om dit vervolgens te minimaliseren. Daarnaast beschikt Neways over een kredietverzekering.

Ongedekte voorraden

Vrije voorraden, voorraden die niet gedekt zijn door orders of contracten, vormen een risico voor Neways en kunnen werkkapitaalbeslag vergroten en cashflow en marges onder druk zetten.

Neways besteedt samen met zijn leveranciers in de keten continu aandacht aan het monitoren en beheersen van de voorraden. De initiatieven op het gebied van supply chain management moeten bijdragen aan structurele verlaging van de voorraadniveaus. Vrije voorraden worden maandelijks bewaakt en gerapporteerd door het management van de werkmaatschappij zodat er beter centraal gestuurd kan worden op het verminderen van de vrije voorraden.

In-control-verklaring

Op grond van het bovenstaande verklaart de Raad van Bestuur, naar zijn beste weten, dat de risicobeheersings- en controlesystemen een redelijke mate van zekerheid geven dat de verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat en de risicobeheersings- en controlesystemen in 2018 naar behoren hebben gewerkt. Tevens verklaart de Raad van Bestuur, naar zijn beste weten en op basis van de huidige stand van zaken, dat het gerechtvaardigd is om de financiële verslaggeving op te stellen op basis van de continuïteitsveronderstelling. Er zijn geen indicaties dat de continuïteit van Neways in de twaalf maanden na publicatie van dit jaarverslag in het geding is.

Bestuursverklaring

inzake art 5:25c van de Wft.

De Raad van Bestuur van Neways Electronics International N.V. verklaart dat, naar beste weten:

De jaarrekening 2018 een getrouw beeld geeft van de activa, de passiva, de financiële positie per 31 december 2018 en het resultaat over 2018 van Neways Electronics International N.V. en de in de consolidatie opgenomen groepsmaatschappijen;

Het jaarverslag 2018 een getrouw beeld geeft omtrent de toestand per 31 december 2018, de gang van zaken gedurende 2018 van Neways Electronics International N.V. en van de hiermee verbonden groepsmaatschappijen welke in de geconsolideerde jaarrekening zijn opgenomen en dat in het jaarverslag de wezenlijke risico's, waarmee de vennootschap wordt geconfronteerd, zijn beschreven.

Huub van der Vrande - CEO

Paul de Koning - CFO

Adrie van Bragt - COO

Het aandeel Neways

Het aandeel Neways is genoteerd aan Euronext in Amsterdam en maakt sinds 2016 deel uit van de Tech40 Index. De Tech40 is samengesteld uit een totaal van 320 techbedrijven die op alle Euronext-markten als small- of midkapbedrijf zijn genoteerd. De Tech40 Index wordt jaarlijks samengesteld. NIBC Markets N.V. trad in 2018 op als liquidity provider en is in 2019 wederom aangesteld.

Aandelenstructuur Neways

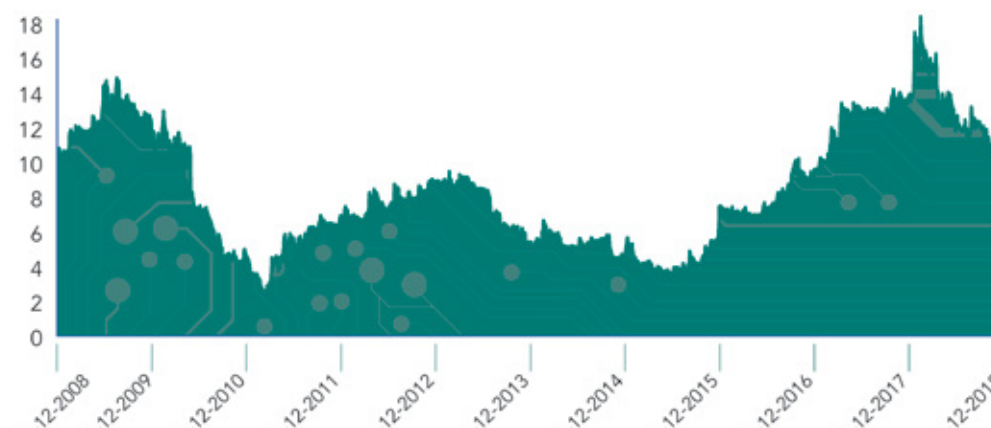
Het aandelenkapitaal van Neways bestaat alleen uit gewone aandelen met een nominale waarde van € 0,50 per aandeel. Per saldo bestond het geplaatste aandelenkapitaal ultimo 2018 uit 11.957.624 aandelen. Gedurende het jaar 2018 is door uitoefening van personeelsopties en conversie van converteerbare obligaties naar aandelen het aandelenkapitaal met 476.323 aandelen toegenomen.

	2018	2017
Ultimo	11.957.624	11.481.301
Gewogen gemiddeld	11.854.170	11.473.678

Koersontwikkeling en kengetallen

	2018	2017
Hoogste koers	€ 18,60 (20 februari)	€ 14,21 (1 november)
Laagste koers	€ 9,88 (18 december)	€ 9,20 (2 januari)
Slotkoers	€ 10,10	€ 13,65
Nettoresultaat per aandeel	€ 1,20	€ 0,86
Dividend	€ 0,48	€ 0,35
Koers-winstverhouding ultimo boekjaar	8,4	15,9
Marktkapitalisatie ultimo boekjaar	€ 120.772.002	€ 156.719.759

Koersontwikkeling (in €)

Aandeelhouders

Uit hoofde van de Wet Melding Zeggenschap (WMZ) dienen belangen in het geplaatste kapitaal van Neways vanaf 3% te worden gemeld bij de Autoriteit Financiële Markten (AFM). Ultimo 2018 waren de volgende aandeelhouders bekend met een belang van ten minste 3%.

Aandeelhouder	%	Datum laatste melding
VDL Beleggingen B.V.	27,9%	17-12-2010
Stg. Administratiekantoor Tymen	18,9%	08-06-2009
Teslin Participaties Coöperatief U.A.	8,8%	28-11-2017
Menor Investments B.V.	5,4%	09-01-2009
Add Value Fund N.V.	5,3%	06-07-2018
OtterBrabant Beheer B.V.	5,2%	01-11-2006

Het merendeel van de geplaatste aandelen is in bezit van Nederlandse institutionele beleggers, family offices en particuliere beleggers.

Per 31 december 2018 waren de leden van de Raad van Bestuur in het bezit van 0,1% van het totaal aantal uitstaande aandelen Neways.

Dividendbeleid

Neways streeft een dividend na van 40% van de nettowinst. Voorwaarde voor uitkering van dividend is onder andere dat de solvabiliteit (garantievermogen gecorrigeerd voor actieve belastinglatentie en immateriële vaste activa/totaal vermogen) ten minste 35% bedraagt.

Op basis van het over 2018 gerealiseerde resultaat van € 1,20 per aandeel wordt aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voorgesteld om over het boekjaar 2018 een dividend uit te keren van € 0,48, op te nemen in contanten. Dit vertegenwoordigt een payoutratio van 40%.

Aandelenopties

Neways kent een beloningsbeleid dat als doel heeft langetermijnwaardecreatie voor aandeelhouders te maximaliseren. Op de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 18 april 2017 is een nieuw bezoldigingsbeleid goedgekeurd. Dit voorziet in een Performance Share Plan waarbij het aantal daadwerkelijk te verkrijgen langetermijnprestatieaandelen afhankelijk zal zijn van de vooraf vastgestelde winstmargeontwikkeling gedurende een prestatieperiode van drie jaar.

De Raad van Commissarissen besluit jaarlijks over de toekenning van prestatieaandelen aan de leden van Raad van Bestuur en enkele andere sleutelfunctionarissen. Dit besluit wordt ter goedkeuring aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voorgelegd. Het volledige bezoldigingsbeleid is te raadplegen via de corporate website.

De optieregeling is gefaseerd beëindigd; in 2017 zijn voor de laatste keer opties toegekend aan de leden van de Raad van Bestuur en andere sleutelfunctionarissen. In de besluitvorming over de toekenning van opties worden zowel behaalde als te behalen doelstellingen voor de werkmaatschappij alsook individuele prestaties van de betreffende sleutelfunctionaris meegewogen.

De looptijd van de uitstaande opties is ten minste drie jaar en de opties geven recht op een gewoon aandeel Neways. In het optiebeleid van Neways is niet opgenomen dat aandelen worden ingekocht om het effect van verwatering door uitoefening van opties tegen te gaan.

Door leden van de Raad van Bestuur en overige functionarissen zijn in het verslagjaar 17.500 opties uitgeoefend. Meer informatie over de aan de leden van de Raad van Bestuur toegekende opties en prestatieaandelen is te vinden in toelichting 16 van de jaarrekening.

Belangrijke data

22 februari 2019	Publicatie jaarverslag 2018
11 april 2019	Algemene Vergadering van Aandeelhouders 2019
11 april 2019	Publicatie tussentijds handelsbericht
15 april 2019	Notering ex-dividend
16 april 2019	Record date
23 april 2019	Betaalbaarstelling dividend
29 augustus 2019	Publicatie halfjaarcijfers
25 september 2019	Open dag voor aandeelhouders
29 oktober 2019	Publicatie tussentijds handelsbericht

Voorkoming misbruik van voorwetenschap

De bestaande regelgeving, zoals weergegeven in de Modelcode, ten aanzien van zowel de interne als externe behandeling van koersgevoelige informatie, wordt periodiek herzien en indien nodig aangescherpt met eigen richtlijnen. De regelgeving heeft niet alleen betrekking op de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur, maar ook op de managementlaag onder de Raad van Bestuur en alle betrokken staffunctionarissen die in aanraking komen met koersgevoelige informatie. Neways heeft een compliance officer die toeziet op en zorgdraagt voor goede naleving van de regelgeving.

Investor relations

Neways hecht grote waarde aan transparantie en het investorrelationsbeleid is gericht op regelmatige communicatie met aandeelhouders en overige financiële stakeholders. Naast het publiceren van het jaarverslag, het halfjaarbericht en de tussentijdse handelsberichten zijn er gedurende het jaar verschillende momenten waarop de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur in contact treden met aandeelhouders. Het belangrijkste moment is elk jaar de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Daarnaast organiseert Neways jaarlijks een open dag voor aandeelhouders die plaatsvindt bij een van de Neways-werkmaatschappijen. Hierbij is er gelegenheid om op informele wijze met leden van het management van gedachten te wisselen en kennis op te doen van een specifieke werkmaatschappij. Meer informatie over het aandeel Neways kan worden gevonden op newayselectronics.com. U kunt ook contact opnemen via:

E: info@newayselectronics.com

T: +31 (0)40 267 92 05

Contractmanagement

Carmen: "Als Account Manager ga ik in gesprek met de klant als wij een product kunnen ontwikkelen. Ik begeleid het proces van de offerte tot aan productie. Mijn definitie van Partner in Driving Excellence is dat je de klant moet ontzorgen door je in hem te verplaatsen of, nog belangrijker, in de klant van onze klant."

Ruud: "Ontzorgen is essentieel maar wel met een gezonde risico-verdeling, waarbij de belangen van Neways ook worden meegenomen. Er zit een keerzijde aan ontzorgen. Een klant heeft ook verplichtingen jegens ons. We maken duidelijke afspraken over garanties inzake een ontwikkelproject of volumeproductie en hoe de verdere risicoverdeling tussen de partijen wordt geborgd. Natuurlijk schuren de verschillende belangen soms. Maar als je eerlijk en transparant uitlegt waarom een bepaald risico voor ons lastig is om te accepteren, begrijpen klanten dat nagenoeg altijd en kan een gezamenlijke oplossing worden gevonden."

Carmen: "Het komt wel eens voor dat we een project niet aannemen. Bijvoorbeeld als het niet bij Neways past of als we de capaciteit of expertise niet hebben. We zijn niet van het snelle scoren. We gaan voor de lange termijn, we zijn partners. We willen na een ontwikkeling minstens drie jaar kunnen produceren voor de klant. Het uiteindelijke doel is Neways' fabrieken te vullen."

Ruud: "Een belangrijke taak van de juridische afdeling is collega's ondersteunen met modelovereenkomsten en juridische trainingen. Het 'juridische' bewustzijn binnen Neways is de laatste tijd flink toegenomen maar we moeten scherp blijven. Om als jurist toegevoegde waarde te bieden sta ik niet boven maar midden in de business en is het belangrijk in oplossingen te denken."

Carmen: "Dat bewustzijn is des te noodzakelijker omdat de projecten groter en complexer zijn geworden. Bij ontwikkelprojecten is het niet altijd eenvoudig te bepalen wanneer een klant tevreden is en het project voltooid is."

Ruud: "Om de verwachtingen goed te managen moet in de offerte en het contract duidelijk worden afgesproken wat de klant en Neways van elkaar mogen verwachten. Het komt een relatie op de lange termijn ten goede als je daar in het begin proactief en transparant in bent en de klant meeneemt in wat voor Neways belangrijk is."

PARTNER IN DRIVING EXCELLENCE

ONTWIKKELING

TRANSFER
NAAR
PRODUCTIE

PRODUCTIE

SALES

AFTER SALES

CONTRACT-
MANAGEMENT

CARMEN EKAS
ACCOUNT MANAGER
NEWAYS TECHNOLOGIES

RUUD MEEREN
CORPORATE HEAD OF LEGAL AFFAIRS
NEWAYS ELECTRONICS INTERNATIONAL

Raad van Commissarissen

Van links naar rechts:
Peter van Bommel,
Henk Scheepers,
René Penning de Vries.

De Raad van Commissarissen houdt toezicht op de uitvoering van de Neways-strategie en hoe de Raad van Bestuur op basis hiervan waardecreatie voor de lange termijn realiseert. Gedurende 2018 hebben we onze toezichthoudende taken vervuld in lijn met de relevante wetgeving en de statuten van Neways Electronics International N.V.. In die hoedanigheid worden aan de Raad van Commissarissen belangrijke besluiten van de Raad van Bestuur ter goedkeuring voorgelegd. Daarnaast hebben we het afgelopen jaar de Raad van Bestuur bijgestaan en geadviseerd.

Bestuurssamenstelling

Binnen de Raad van Bestuur waren er in 2018 geen bestuurswisselingen. Ook binnen de Raad van Commissarissen hebben zich geen wijzigingen voorgedaan. De huidige termijn van Peter van Bommel loopt tot 2019. Hij zal op de Algemene Vergadering van Aandeelhouders worden voorgedragen voor herbenoeming.

We letten bij de samenstelling van zowel de Raad van Bestuur als de Raad van Commissarissen scherp op de deskundigheid en ervaring van de leden. We kijken in de eerste plaats naar geschiktheid op basis van achtergrond, specialistische (technische) kennis en vaardigheden. Naar onze mening beschikt zowel de Raad van Bestuur als de Raad van Commissarissen over een adequate mix van kennis en vaardigheden om de langetermijnstrategie uit te voeren. We onderkennen echter ook het belang van meer diversiteit in de man-vrouwverhouding. In de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen is momenteel echter geen sprake van diversiteit in deze verhouding. Wel verbetert deze verhouding binnen Neways als geheel en binnen de verschillende managementteams. Bij het selecteren van kandidaat-leden voor de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen wordt gestreefd naar een diverse samenstelling wat betreft leeftijd, ervaring, deskundigheid, persoonlijkheid, geslacht en maatschappelijke achtergrond.

Toezicht en advies

Neways heeft in 2018 onder leiding van de Raad van Bestuur belangrijke voortgang geboekt met de invulling van de strategische pijlers *customer intimacy*, *operational excellence* en *technology leadership*. Er lopen binnen Neways diverse trajecten om de processen te standaardiseren en te verbeteren. Er wordt geïnvesteerd in gespecialiseerde

kennis, bijvoorbeeld via de competence centres. Er wordt meer gestuurd op het begrijpen van de klant en de uitdagingen die klanten ondervinden. De werkcultuur wordt klant-gericht. Deze continue investeringen en verbeteringen zijn nodig om het potentieel van Neways te ontsluiten en een voor OEM's onmisbare, strategische partner te worden. Ook met leveranciers moet Neways nauw samenwerken als het de rol van ketenregisseur wil vervullen en relevante innovaties voor klanten wil ontwikkelen en produceren. Deze veranderingen zijn al langer ingezet en worden ieder jaar verdiept en concreter gemaakt. We zien dat er op veel fronten hard wordt gewerkt om de propositie van Neways duidelijker vorm te geven. In onze gesprekken met management en medewerkers merken we dat deze keuze breed binnen de groep wordt gedragen en onderschreven.

Het resultaat van deze continue verbeteringen is te zien. In het afgelopen jaar is de omzet-groei duidelijk versneld en was het activiteitsniveau hoog. De projecten waar Neways bij betrokken is, zijn groter en complexer dan enkele jaren geleden. Het gedeelte van de omzet dat voortkomt uit projecten waarbij Neways als ontwikkelaar is betrokken geweest groeit. Het bestuur van Neways heeft goede keuzes gemaakt met betrekking tot de klant-filosofie en hanteert die consequent bij het aangaan van partnerschappen met klanten. Neways schuift zodoende op in de waardeketen en wordt een ander, hoogwaardiger bedrijf. Daar hoort ook bij dat de risico's groter worden. De belangrijkste uitdaging voor de Raad van Bestuur en de managementteams bij meer en grotere projecten blijft het optimaliseren van bedrijfsprocessen, het vereenvoudigen en integreren van werkwijzen bij alle werkmaatschappijen. Dit komt met name tot uiting in de inrichting van de supply chain, dat een complex en weerbarstig traject blijft, mede door de schaarste van bepaalde componenten op specifieke punten. Alleen als de bedrijfsprocessen op orde zijn en de benodigde expertise in huis is, kan Neways de rol van onmisbare partner voor wereldwijd leidende OEM's vervullen. We zien dat Neways hier dagelijks aan werkt en de Raad van Bestuur de juiste acties en initiatieven neemt.

De Raad van Commissarissen komt jaarlijks minimaal vijfmaal formeel bijeen met de Raad van Bestuur. In 2018 heeft de Raad van Commissarissen vijf keer plenair vergaderd met de Raad van Bestuur, waarvan twee vergaderingen met name gewijd waren aan de algehele strategie van de groep. Bij iedere vergadering waren de strategie en ontwikkeling en aanscherping van de langetermijnvisie belangrijke agendapunten. De Raad van Commissarissen

heeft de door de Raad van Bestuur voorgelegde strategie en gerelateerde acties bevestigd. Daarnaast zijn diverse andere belangrijke onderwerpen aan de orde gekomen: het bouwen aan langetermijnpartnerships, procesverbeteringen en management development. Tijdens deze bijeenkomsten zijn ook alle reguliere onderwerpen aan bod gekomen. Dat gaat dan onder meer om de voortgaande financiële resultaten, de financiële positie, budgettering en rapportering, de effectiviteit van de interne controlesystemen en de remuneratie van de individuele leden van de Raad van Bestuur.

Het functioneren van de Raad van Commissarissen en de individuele leden is besproken in een bijeenkomst in afwezigheid van de Raad van Bestuur. Daarbij is de adviesrol met betrekking tot de verschillende onderdelen van het verbeterprogramma en de inrichting van de organisatie geëvalueerd. Hierbij is geconcludeerd dat er vele malen intensief overleg is met de leden van de Raad van Bestuur, maar ook dat de technologische kennis van de Raad van Commissarissen beter beschikbaar gemaakt kan worden.

Plenaire vergaderingen

In 2018 heeft de voorzitter van de Raad van Commissarissen twee keer plenair vergaderd met het Centraal Overleg Neways (CON). Tevens is meerdere malen informeel overlegd tussen leden van het CON en commissarissen. Ook in het afgelopen jaar is flexibilisering van de inzet van arbeidscapaciteit een onderwerp van gesprek geweest tijdens deze vergaderingen.

De Raad van Commissarissen heeft eenmaal vergaderd met de externe accountant in aanwezigheid van de Raad van Bestuur. Daarnaast heeft er buiten aanwezigheid van de Raad van Bestuur overleg met de externe accountant plaatsgevonden. Uit deze bijeenkomsten zijn geen punten naar voren gekomen die onmiddellijke aandacht of actie behoeven.

Contact met de aandeelhouders

Als commissarissen hechten we groot belang aan transparantie en open communicatie met aandeelhouders. Ondanks dat aandeelhouderscontacten grotendeels via de Raad van Bestuur verlopen, is de Raad van Commissarissen in het afgelopen jaar meerdere malen in direct contact geweest met aandeelhouders.

Het belangrijkste moment is elk jaar de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Daarnaast wordt jaarlijks een open dag voor aandeelhouders gehouden. Dit jaar vond de bijeenkomst plaats bij Neways Electronics in Echt. Tijdens deze aandeelhoudersdag, die ook dit jaar goed werd bezocht, is gesproken over de strategie en de resultaatontwikkeling van Neways. Tevens konden de aandeelhouders de twee werkmaatschappijen in Echt bekijken tijdens een rondleiding.

Jaarrekening

De jaarrekening 2018 is door de Raad van Bestuur aan de Raad van Commissarissen voorgelegd en met KPMG als onafhankelijke accountant uitvoerig besproken. KPMG heeft de jaarrekening voorzien van een goedkeurende controleverklaring. Deze verklaring is opgenomen in dit jaarverslag onder de Overige gegevens (pagina 111).

De Raad van Commissarissen heeft vastgesteld dat het verslag van de Raad van Bestuur over 2018 een getrouw beeld geeft van de financiële positie en de winstgevendheid van de onderneming. Alle leden van de Raad van Commissarissen hebben de jaarrekening 2018 ondertekend.

Aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders zal worden voorgesteld de jaarrekening 2018 vast te stellen en de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen decharge te verlenen voor het gevoerde beleid, respectievelijk het gehouden toezicht op dit beleid over het afgelopen boekjaar.

Resultaat en dividend

In het afgelopen jaar is een nettoresultaat van € 15,1 miljoen voor bijzondere baten en lasten gerealiseerd. Ten opzichte van 2017 is dit een stijging van 51%. Inclusief bijzondere baten en lasten bedroeg het nettoresultaat € 14,4 miljoen, ten opzichte van € 9,9 miljoen in 2017.

De Raad van Bestuur stelt – met instemming van de Raad van Commissarissen – voor om over het boekjaar 2018 een dividend uit te keren van € 0,48 per aandeel, op te nemen in contanten. Het uit te keren dividend over 2018 komt neer op 40% van het nettoresultaat, in lijn met het dividendbeleid.

Waardering

Neways heeft in het afgelopen jaar gewerkt aan de kwaliteit van de organisatie. Door meer aandacht te besteden aan management development, ketenregie en procesverbetering heeft Neways een professionelere organisatie gecreëerd.

Om op lange termijn kwalitatief en kwantitatief te kunnen groeien, zijn in bepaalde processen verdere verbetering en meer standaardisatie nodig. In het afgelopen jaar is hier duidelijk hard aan gewerkt. Het komt de cultuur van Neways, waar transparantie, teamwork en verantwoordelijkheid nemen centraal staan, ten goede. Een cultuur waar feedback geven en kennisdeling onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden, draagt bij aan een prettige, constructieve werksfeer.

We spreken graag onze waardering uit voor de leden van de Raad van Bestuur voor de prettige en constructieve samenwerking. Een speciaal woord van dank gaat uit naar alle medewerkers die zeer gemotiveerd en met veel enthousiasme anticiperen en inspelen op de veranderingen in de organisatie om met deze nieuwe dynamiek de ambities van Neways te kunnen realiseren en langetermijnwaarde te creëren voor al onze stakeholders.

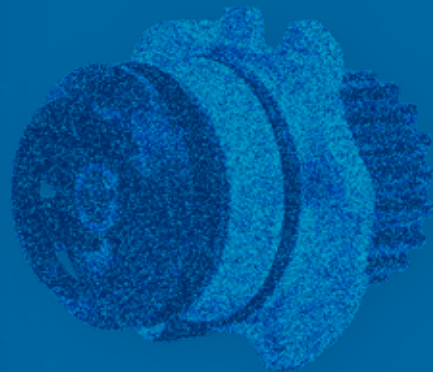
Son, 21 februari 2019

Raad van Commissarissen

Henk Scheepers (Voorzitter)

René Penning de Vries (Vicevoorzitter)

Peter van Bommel

TECHNOLOGY UPGRADE

INDUSTRIES

AUTOMOTIVE

MEDICAL

DEFENCE

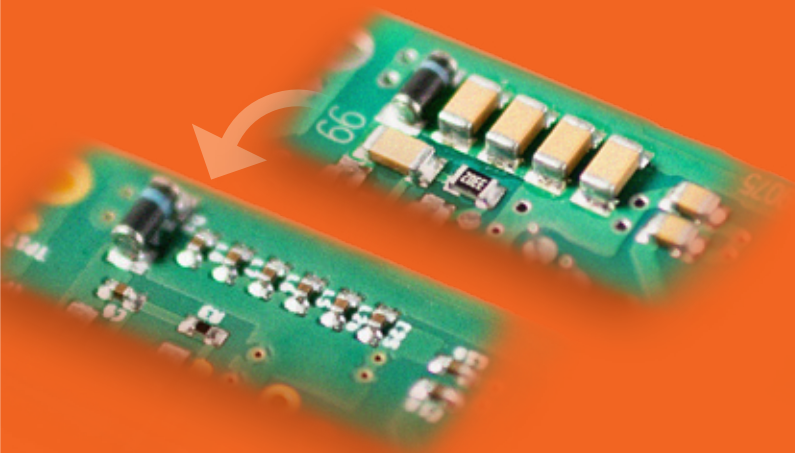
INDUSTRIAL

SEMICONDUCTOR

OTHER

De betrokkenheid van Neways stopt niet als een product is verkocht. Ondersteuning bij en onderhoud van een product zijn cruciale aspecten van *lifecycle management*. Als een product een aantal jaar in gebruik is kijken we met de klant of de componenten nog steeds de optimale oplossing bieden

Een *technology upgrade* kan nodig zijn om de bestaande functionaliteit toekomstbestendig te maken als je kijkt naar de beschikbaarheid van componenten op de lange termijn. Marktontwikkelingen die relevant zijn voor onze klant en bij onze leveranciers nemen we nadrukkelijk mee. In een

business case evalueren we met de klant de oorspronkelijke vereisten van het product en updaten die met oog voor maakbaarheid, prijs en beschikbaarheid van componenten op de lange termijn.

De volgende stap is de productie van een werkend prototype dat we voor de klant kunnen testen zonder dat daar extra investeringen voor nodig zijn. Als de klant dit prototype heeft gecertificeerd kan de upgrade in productie worden genomen en weer meerdere jaren mee.

Jaarrekening 2018	59
Geconsolideerde balans	60
Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	62
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	63
Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen	64
Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening	65
Enkelvoudige balans (voor winstbestemming)	104
Enkelvoudige winst-en-verliesrekening	105
Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening	106

Overige gegevens	111
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	111
Handelsregister	117
Statutaire winstverdelingsregeling	117
Voorstel winstverdeling	117
Kerncijfers en vijfjarenoverzicht 2014 – 2018	118
Adresgegevens	120

Geconsolideerde balans

Bedragen x € 1.000 per 31 december	Toelichting	2018	2017*
Vaste activa			
Materiële vaste activa			
Gebouwen en terreinen	5	14.984	15.611
Machines en inventarissen	5	21.717	19.324
Activa in uitvoering	5	3.042	722
		39.743	35.657
Immateriële vaste activa			
Software	6	5.155	5.930
Goodwill	6	2.754	2.754
Klantenrelaties	6	2.328	3.174
		10.237	11.858
Financiële vaste activa			
Deelnemingen verwerkt volgens de equitymethode	22	5	5
Uitgestelde belastingvorderingen	7	3.820	4.352
		3.825	4.357
Totaal vaste activa		53.805	51.872

* De Groep heeft IFRS 9 en IFRS 15 initieel toegepast vanaf 1 januari 2018. Als gevolg van de gekozen transitie methodes is de vergelijkende informatie niet aangepast.

De toelichtingen 1 t/m 25 zijn integraal onderdeel van deze geconsolideerde jaarrekening.

 [Voor de staande weergave van de geconsolideerde balans klik hier.](#)

Bedragen x € 1.000 per 31 december	Toelichting	2018	2017*
Vlottende activa			
Voorraden			
Grond- en hulpstoffen	8	81.368	60.132
Halffabricaten	8	30.570	25.939
Gereed product	8	3.193	11.972
		115.131	98.043
Vorderingen			
Contract activa	2.2	12.966	0
Handelsvorderingen en overige vorderingen	9	62.053	53.286
Vennootschapsbelasting		0	158
		75.019	53.444
Geldmiddelen			
	10	1.066	1.041
Totaal vlottende activa		191.216	152.528
Totaal activa		245.021	204.400

Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten

Bedragen x € 1.000	Toelichting	2018	2017
Opbrengst verkoop		506.819	438.685
Wijziging in voorraad halffabricaten en gereed product		-723	740
Grond- en hulpstoffen		-310.906	-268.084
Personeelskosten	18	-133.962	-120.549
Afschrijvingen en amortisatie	19	-9.198	-9.059
Bijzondere waardeverminderingen op handelsvorderingen en contracten	9	-291	-66
Overige lasten		-30.697	-27.366
Bedrijfsresultaat		21.042	14.301
Financieringskosten	20	-1.967	-1.620
Resultaat voor belastingen		19.075	12.681
Belastingbaten/(last)	7	-4.644	-2.761
Nettoresultaat		14.431	9.920
Niet-gerealiseerde resultaten			
<i>Te herrubriceren naar de resultatenrekening in volgende perioden:</i>			
Koersverschillen omrekening buitenlandse deelnemingen		48	-286

De toelichtingen 1 t/m 25 zijn integraal onderdeel van deze geconsolideerde jaarrekening.

Bedragen x € 1.000	Toelichting	2018	2017
Totaal niet-gerealiseerde resultaten te herrubriceren naar de resultatenrekening in volgende perioden			
		48	-286
<i>Posten niet te herrubriceren naar de resultatenrekening in volgende perioden:</i>			
Herwaarderings van de toegezegd-pensioenverplichting	15	-23	61
Effect winstbelasting	7	7	-18
Totaal		-16	43
Totaal niet-gerealiseerde resultaten niet te herrubriceren naar de resultatenrekening in volgende perioden			
		-16	43
Niet-gerealiseerde resultaten na belasting		32	-243
Totaal gerealiseerd en niet-gerealiseerd resultaat na belasting			
		14.463	9.677
Resultaat per aandeel (in €):			
- Nettoresultaat per aandeel	21	1,22	0,86
- Verwaterd nettoresultaat per aandeel		1,18	0,82

 [Voor de staande weergave van het geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten balans klik hier.](#)

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

Bedragen x € 1.000	Toelichting	2018	2017
Operationele activiteiten			
Resultaat voor belastingen		19.075	12.681
<i>Aanpassingen voor:</i>			
Afschrijving van Materiële vaste activa	5	7.364	7.377
Amortisatie van Immateriële vaste activa	6	1.834	1.682
Kosten toegekende personeelsopties	16	69	77
Kosten toegekende prestatieaandelen	16	236	106
Financieringskosten	20	1.967	1.620
Mutatie voorzieningen en pensioenverplichtingen		-484	749
Mutaties in het werkkapitaal *)		-17.275	-17.404
		12.786	6.888
<i>Overige mutaties:</i>			
Betaalde rente		-1.918	-1.475
Betaalde vennootschapsbelasting		-3.299	-2.229
Kasstroom uit operationele activiteiten		7.569	3.184
Investeringsactiviteiten			
Investerings in immateriële vaste activa	6	-213	-68
Investerings in materiële vaste activa	5	-11.870	-6.537
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-12.083	-6.605

De toelichtingen 1 t/m 25 zijn integraal onderdeel van deze geconsolideerde jaarrekening.

 Voor de staande weergave van het geconsolideerd kasstroomoverzicht klik hier.

Bedragen x € 1.000	Toelichting	2018	2017
Financieringsactiviteiten			
Aflossingen van rentedragende leningen	13	-361	-5.988
Meer (-minder) gebruik van rekening courant kredieten	13	8.873	13.054
Dividenden betaald aan houders van gewone aandelen	12	-4.184	-3.902
Ontvangsten uit uitoefening van opties	16	130	151
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		4.458	3.315
Mutatie in geldmiddelen		-56	-106
Netto-omrekeningsverschil vreemde valuta		81	-20
Geldmiddelen per 1 januari		1.041	1.167
Geldmiddelen per 31 december		1.066	1.041
* Mutaties in het werkkapitaal			
Voorraden		-26.417	-11.763
Handelsvorderingen en overige vorderingen		-8.767	-4.816
Handelsschulden en overige te betalen posten		17.112	451
Belastingen en premies sociale verzekeringen		797	-1.276
		-17.275	-17.404

Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen

Bedragen x € 1.000	Toelichting	Geplaatst en gestort kapitaal	Agio**	Valuta		Totaal eigen vermogen
				Inge- houden winst	om- rekenings- reserve	
Stand per 1 januari 2017		5.730	39.989	32.324	896	78.939
Winst over het boekjaar				9.920		9.920
Niet-gerealiseerde resultaten				43	-286	-243
Totaal gerealiseerd en niet-gerealiseerd resultaat		0	0	9.963	-286	9.677
Uitoefening opties	16	11	140			151
Uitgifte van aandelenopties			77			77
Toekenning prestatieaandelen			106			106
Dividenden	12			-3.902		-3.902
Totaal transacties met houders van aandelen van de moedermaatschappij		11	323	-3.902	0	-3.568
Stand per 31 december 2017		5.741	40.312	38.385	610	85.048
Aanpassing door initiële toepassing van IFRS 15*				2.053		2.053
Aangepaste stand per 1 januari 2018		5.741	40.312	40.438	610	87.101

* De Groep heeft IFRS 9 en IFRS 15 initieel toegepast vanaf 1 januari 2018. Als gevolg van de gekozen transitie-methodes is de vergelijkende informatie niet aangepast.

** In het Agio is een bedrag van € 14.000 als een Call-optie begrepen voor de converteerbare achtergestelde leningen.

De toelichtingen 1 t/m 25 zijn integraal onderdeel van deze geconsolideerde jaarrekening.

 [Voor de staande weergave van het geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen klik hier.](#)

Bedragen x € 1.000	Toelichting	Geplaatst en gestort kapitaal	Agio**	Valuta		Totaal eigen vermogen
				Inge- houden winst	om- rekenings- reserve	
Winst over het boekjaar				14.431		14.431
Niet-gerealiseerde resultaten				-16	48	32
Totaal gerealiseerd en niet-gerealiseerd resultaat		0	0	14.415	48	14.463
Uitoefening opties	16	9	121			130
Uitgifte van aandelenopties			69			69
Toekenning prestatieaandelen			236			236
Uitgifte van aandelen		229	3.671			3.900
Afboeking deelneming			-83			-83
Dividenden	12			-4.184		-4.184
Totaal transacties met houders van aandelen van de moedermaatschappij		238	4.014	-4.184	0	68
Stand per 31 december 2018		5.979	44.326	50.669	658	101.632

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

1. INFORMATIE INZAKE DE GROEP

De geconsolideerde jaarrekening van Neways Electronics International N.V. per 31 december 2018 wordt ter vaststelling voorgelegd aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 11 april 2019. Neways Electronics International N.V. is een in Nederland opgerichte en gevestigde vennootschap waarvan de aandelen openbaar worden verhandeld aan Euronext Amsterdam (symbool: NEWAY). Zij is statutair gevestigd te Eindhoven met feitelijke zetel in Son. Neways Electronics International N.V. en zijn dochterondernemingen vormen samen de Groep. De Groep is een internationale one-stop-provider voor geavanceerde en geïntegreerde elektronische componenten, samenstellingen en systemen voor de industriële elektronica-sector.

2. GRONDSLAGEN BIJ DE OPSTELLING VAN DE JAARREKENING

2.1 Grondslagen bij de opstelling van de jaarrekening

Neways Electronics International N.V. heeft geen onzekerheid van materieel belang geïdentificeerd die gereide twijfel kan doen ontstaan over het vermogen van de entiteit om zijn bedrijfsactiviteiten in continuïteit voort te zetten. Deze jaarrekening is derhalve opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld op basis van historische kostprijs. De geconsolideerde jaarrekening luidt in euro's. De cijfers voor 2017 zijn geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2018 mogelijk te maken.

Herstel classificatie fout

In 2018 is door de Groep, nadat de jaarrekening over 2017 is vastgesteld, een fout geconstateerd in de jaarrekening over 2017 met betrekking tot de presentatie tussen de verschillende voorraadcategorieën (grond- en hulpstoffen, halffabricaten en gereed product). Deze fouten zijn hersteld door herziening van elk van de betreffende jaarrekeningposten in 2017. Dit heeft geleid tot de volgende aanpassingen: Grond- en hulpstoffen (+ € 1.170.000), Halffabricaten (+ € 3.066.000), Gereed product (- € 4.236.000). Dit fouterstel heeft geen effect op het totaal van de voorraden, het balanstotaal, eigen vermogen en nettoresultaat over 2017.

Deze geconsolideerde jaarrekening is op 21 februari 2019 goedgekeurd voor publicatie door de Raad van Commissarissen.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het jaar 2018, dat eindigde op de balansdatum van 31 december 2018.

Overeenstemmingsverklaring

De geconsolideerde jaarrekening van Neways Electronics International N.V. en zijn dochterondernemingen is opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals aanvaard binnen de Europese Unie en zoals deze van kracht waren bij aanvang van het boekjaar en met artikel 2:362 lid 9 van het Burgerlijk Wetboek (BW). Dit is de eerste jaarrekening van de Groep waarin IFRS 15 Opbrengsten van contracten met klanten en IFRS 9 Financiële instrumenten zijn toegepast. Wijzigingen in belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving worden beschreven in noot 2.2.

Grondslagen voor de consolidatie

De Groep heeft de volgende grondslagen voor financiële verslaggeving consistent toegepast op alle gepresenteerde perioden in deze geconsolideerde jaarrekening, behalve indien anders vermeld in noot 2.2 'Wijzigingen in belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving'. In de geconsolideerde jaarrekening worden de financiële gegevens van Neways Electronics International N.V. en zijn dochterondernemingen per 31 december opgenomen.

De verwerking van die gegevens vindt plaats volgens de integrale consolidatiemethode op basis van uniforme waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen. Aanpassingen worden gemaakt om bestaande verschillen in waarderingsgrondslagen in lijn te brengen met die van de moedermaatschappij. Bijgevolg worden de financiële gegevens van de groepsmatachappijen voor 100% in de consolidatie betrokken. Bij consolidatie worden alle activa, verplichtingen, vermogen, baten, lasten en kasstromen voortvloeiend uit transacties binnen de Groep volledig geëlimineerd. Als dochterondernemingen worden aangemerkt, ondernemingen waarin door Neways Electronics International N.V. feitelijke zeggenschap wordt uitgeoefend. Het moment waarop feitelijke zeggenschap wordt verworven, is tevens het moment waarop een nieuwe dochteronderneming meegeconsolideerd wordt. Consolidatie wordt voortgezet tot het moment dat de feitelijke zeggenschap ophoudt te bestaan. Een wijziging in het eigendomsbelang in een dochteronderneming zonder verlies van zeggenschap wordt administratief verwerkt als een eigen-vermogenstransactie. Zodra niet langer invloed van betekenis wordt uitgeoefend, wijzigt de Groep de waardering van de resterende investering in de reële waarde.

De vennootschappen die in de consolidatie zijn opgenomen worden weergegeven in de toelichting onder punt 22.

Enkelvoudige jaarrekening

Deze jaarrekening is opgesteld op basis van Titel 9, Boek 2 B.W., waarbij gebruik wordt gemaakt van de waarderingsgrondslagen zoals aanvaard binnen de Europese Unie en toegepast in de geconsolideerde jaarrekening.

2.2. Samenvatting van belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving

Wijzigingen in belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving

De voor Neways relevante nieuwe standaarden IFRS 9 en IFRS 15 zijn sinds 1 januari 2018 van kracht. De toepassing van IFRS 9 heeft geen materieel effect gehad op het vermogen en resultaat van de Groep. De Groep heeft IFRS 15 toegepast met behulp van de cumulatieve effectmethode met verwerking van het effect van eerste toepassing van deze standaard op de datum van de eerste toepassing (i.e. 1 januari 2018). Dit heeft geleid tot een verhoging van het eigen vermogen in de openingsbalans per 1 januari 2018 van € 2.053.000.

IFRS 15 - inkomsten uit contracten met klanten

IFRS 15 biedt een uitgebreid kader om te bepalen of, hoeveel en wanneer opbrengsten worden verantwoord. IFRS 15 vervangt IAS 18 Opbrengsten, IAS 11 Onderhanden projecten in opdracht van derden en hieraan gerelateerde interpretaties. Onder IFRS 15 worden opbrengsten verantwoord wanneer een afnemer zeggenschap verkrijgt over de goederen of diensten. Het bepalen van de tijdstip van de overdracht van zeggenschap - op een tijdstip of in de tijd - vereist oordeelsvorming. De Groep heeft IFRS 15 toegepast volgens de cumulatieve effectmethode (zonder praktische vrijstellingen), met het effect van de eerste toepassing van deze standaard verwerkt op de datum van eerste toepassing (i.c. 1 januari 2018). Dienovereenkomstig is de gepresenteerde informatie voor 2017 niet aangepast - dat wil zeggen dat deze wordt gepresenteerd, zoals eerder gerapporteerd, onder IAS 18, IAS 11 en hieraan gerelateerde interpretaties.

De volgende tabel geeft een samenvatting van de invloed, na aftrek van belastingen, van de overgang naar IFRS 15 op de ingehouden winsten op 1 januari 2018.

Invloed van de overgang naar IFRS 15

Bedragen x € 1.000	Toelichting	Invloed van de invoering van IFRS 15 op 1 januari 2018
Ingehouden winst 31 december 2017		38.385
Producten met retourrecht	14	-675
Opbrengst van producten verantwoord in de loop van de tijd		2.728
Ingehouden winst 1 januari 2018		40.438

IFRS 9 – Financiële instrumenten

IFRS 9 bevat vereisten voor de opname en waardering van financiële activa, financiële verplichtingen en sommige contracten voor de aan- of verkoop van niet-financiële items. Deze standaard vervangt IAS 39 Financiële instrumenten: opname en waardering. Als gevolg van de toepassing van IFRS 9, heeft de Groep de volgende wijzigingen doorgevoerd in IAS 1 Presentatie van de jaarrekening, die vereisen dat een bijzondere waardevermindering van financiële activa wordt gepresenteerd op een afzonderlijke regel in het overzicht van winst of verlies en niet-gerealiseerde resultaten. Voorheen was de benadering van de Groep om de bijzondere waardevermindering van handelsvorderingen onder de overige kosten op te nemen. Als gevolg hiervan heeft de Groep bijzondere waardevermindering-verliezen van € 66.000, opgenomen onder IAS 39, geherrubriceerd van 'Overige kosten' naar 'Bijzondere waardeverminderingen op handelsvorderingen en contractactiva' in het overzicht van winst of verlies en niet-gerealiseerde resultaten voor het jaar eindigend op 31 december 2017. Bijzondere waardeverminderingverliezen op andere financiële activa worden gepresenteerd onder de 'financiële lasten', vergelijkbaar met de presentatie onder IAS 39, en worden niet afzonderlijk gepresenteerd in het overzicht van winst of verlies en niet-gerealiseerde resultaten vanwege materialiteitsoverwegingen.

Operationele segmenten

De langetermijnstrategie van de Groep is gericht op de versteviging van de positionering als one-stop-provider voor klantspecifieke industriële en professionele elektronische componenten, samenstellingen en systemen voor de Electronic Manufacturing Services (EMS) markt. Intensieve samenwerking en duidelijke communicatie tussen de verschillende Neways-werkmaatschappijen maakt dat klanten uit deze markt optimaal worden bediend, waarbij het klantencontact loopt via een vast aanspreekpunt.

De West-Europese werkmaatschappijen van Neways vervullen een belangrijke rol in het uitdragen van de Neways-strategie als one-stop-provider. Zowel in het contact met klanten als in geografisch opzicht staan deze werkmaatschappijen dicht bij de afnemers.

De werkmaatschappijen in Oost-Europa en Azië richten zich primair op de productie van grotere, minder complexe, stabiele series met het oog op het bereiken van kostenvoordelen voor de klanten. Veelal gebeurt dit in opdracht van zusterbedrijven in West-Europa.

Voortdurende verbetering van de onderlinge samenwerking op alle niveaus in de organisatie is essentieel om naar de klanten toe als een homogene, geïntegreerde groep van bedrijven te opereren met een samenhangend kwaliteitsbeleid, herkenbare cultuur-aspecten en een gemeenschappelijk uitgedragen visie.

De besluitvorming door het management van de Groep wordt gebaseerd op zijn eigen beoordelingen en directe communicatie met alle betrokkenen. Financiële sturing vindt plaats op basis van geconsolideerde informatie. Neways kent derhalve maar een segment zoals bedoeld in IFRS 8.

Van de totale omzet van € 506,8 miljoen in 2018 (2017: € 438,7 miljoen) genereerde één klant een omzet van € 101,7 miljoen (2017: € 76,1 miljoen) en een andere klant een omzet van € 25,0 miljoen (2017: € 24,8 miljoen). Voor de verdeling van de omzet per marktsector en geografische segmenten wordt verwezen naar het verslag van de Raad van Bestuur, opgenomen in het jaarverslag.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

Het geconsolideerd kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen de gemiddelde koers. Koersverschillen inzake geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Betaalde rente en winstbelastingen zijn opgenomen onder operationele kasstromen. In het kasstroomoverzicht is tevens rekening gehouden met effecten voortvloeiende uit verkoop en verwerving van groepsmaatschappijen en voor het eerst meegeconsolideerde deelnemingen.

Bedrijfscombinaties en goodwill

Bedrijfscombinaties worden verantwoord volgens de overnamemethode. Deze behelst opname van de identificeerbare activa en de overgenomen verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen tegen reële waarde, met inbegrip van die welke voorheen niet door de overgenomen partij werden opgenomen. Kosten (excl. financieringskosten)

verband houdende met de overname worden direct ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Financieringskosten voor het aangaan van leningen ter financiering van de overname worden gekapitaliseerd en geamortiseerd over de looptijd van de leningen. Indien de bedrijfscombinatie in verschillende fasen tot stand komt, wordt per de overnamedatum de reële waarde van het eerder door de overnemende partij in de overgenomen partij gehouden belang opnieuw bepaald met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.

Goodwill die is ontstaan bij een bedrijfscombinatie wordt bij eerste opname gewaardeerd tegen koopprijs (d.w.z. het verschil tussen de koopprijs van de bedrijfscombinatie en het belang van de Groep in de netto-reële waarde van de identificeerbare activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen). Als de koopprijs van een bedrijfscombinatie lager is dan de netto-reële waarde van de geacquireerde activa en verplichtingen, dan wordt het verschil direct verantwoord in de winst-en-verliesrekening, als winst uit voordelige koop op overnamedatum.

Vervolgens wordt de goodwill gewaardeerd tegen kostprijs, na aftrek van eventuele cumulatieve verliezen wegens bijzondere waardevermindering. Goodwill wordt jaarlijks getoetst op bijzondere waardevermindering, of vaker indien gebeurtenissen of veranderingen in de omstandigheden erop wijzen dat de boekwaarde mogelijk een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Voor deze toetsing op bijzondere waardevermindering wordt de goodwill die is voortgekomen uit een bedrijfscombinatie vanaf de overnamedatum toegerekend aan de kasstroomgenererende eenheden van de Groep of aan groepen hiervan, die naar verwachting zullen profiteren van de synergie van de bedrijfscombinatie, ongeacht of overige activa of passiva van de Groep worden toegerekend aan deze eenheden of groepen van eenheden. Een bijzondere waardevermindering wordt vastgesteld door middel van een beoordeling van de realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheid (groep van kasstroomgenererende eenheden) waarop de goodwill betrekking heeft. De realiseerbare waarde wordt bepaald als de hoogste van de bedrijfswaarde en de directe opbrengstwaarde minus de verkoopkosten. Indien de realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheid (groep van kasstroomgenererende eenheden) lager ligt dan de boekwaarde, wordt een bijzonder waardeverminderingsverlies opgenomen. Bijzondere waardeverminderingsverliezen van goodwill worden niet teruggenomen bij latere stijgingen van de realiseerbare waarde daarvan.

Omrekening vreemde valuta

De geconsolideerde jaarrekening luidt in euro's, welke tevens de functionele en rapporteringsvaluta van de Groep is. Tenzij anders aangegeven, is alle financiële informatie in euro's afgerond op het dichtsbijzijnde duizendtal. Iedere groepsentiteit bepaalt de eigen functionele valuta en de posten die in de jaarrekening van iedere entiteit worden opgenomen, worden gewaardeerd op basis van deze functionele valuta.

I) Transacties en balansposten

Transacties in vreemde valuta worden bij de eerste opname verantwoord tegen de koers van de functionele valuta per de datum van de transactie. Monetaire activa en verplichtingen die luiden in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers van de functionele valuta per balansdatum. Alle verschillen worden ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht, behalve de verschillen op permanent geïnvesteerde leningen aan buitenlandse deelnemingen die dienen ter financiering van deze buitenlandse deelnemingen en waarop geen aflossingen zijn gepland en dit ook niet waarschijnlijk is in de nabije toekomst. Deze worden rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkt totdat deze netto-investering wordt afgestoten, op welk moment zij worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Niet-monetaire posten die worden gewaardeerd tegen historische kostprijs in een vreemde valuta worden omgerekend tegen de koersen per de datum van de oorspronkelijke transacties. Niet-monetaire posten die worden gewaardeerd tegen reële waarde in een vreemde valuta worden omgerekend tegen de koersen per de datum van bepaling van de reële waarde.

II) Groepsmaatschappijen

Per de verslagdatum worden de activa en passiva van de buitenlandse entiteiten omgerekend in de rapporteringsvaluta van de Groep (de euro) tegen de koers per balansdatum en de winst-en-verliesrekening tegen de koers per de datum van de transacties. De koersverschillen die voortkomen uit de omrekening van het eigen vermogen en de leningen van de deelnemingen worden direct in de valuta omrekeningsreserve als aparte component van het eigen vermogen gebracht. Bij de afstoting van een buitenlandse entiteit wordt het uitgestelde cumulatieve bedrag dat is opgenomen in het eigen vermogen voor die betreffende buitenlandse entiteit in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Financiële instrumenten

Financiële activa

Financiële activa worden bij eerste opname gewaardeerd op basis van reële waarde. De financiële activa van de Groep bestaan uit geldmiddelen, handelsvorderingen en overige vorderingen.

Na de eerste verwerking worden handelsvorderingen en overige vorderingen opgenomen tegen de geamortiseerde kostprijs onder aftrek van een eventuele bijzondere waardevermindering.

Niet langer opnemen in de balans van financiële activa

Een financieel actief (of, indien van toepassing, een deel van een financieel actief of een deel van een groep van soortgelijke financiële activa) wordt niet langer in de balans opgenomen indien de Groep geen recht meer heeft op de kasstromen uit dit actief, of de Groep zijn rechten om de kasstromen uit dit actief heeft overgedragen ofwel (a) alle risico's en voordelen van dit actief heeft overgedragen, ofwel (b) niet nagenoeg alle risico's en voordelen van dit actief heeft overgedaan of behouden, maar de zeggenschap heeft overgedragen.

Bijzondere waardeverminderingen van financiële activa voor 1 januari 2018

De Groep bepaalt op elke balansdatum of een financieel actief of een groep van financiële activa een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief of een groep van financiële activa heeft alleen dan een bijzondere waardevermindering ondergaan, als dit objectief aantoonbaar is door een of meer gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden na de eerste opname van het actief en de invloed van zo'n gebeurtenis op de geschatte toekomstige kasstromen van het financieel actief of groep van financiële activa op betrouwbare wijze kan worden ingeschat. Aanwijzingen voor bijzondere waardevermindering kunnen bijvoorbeeld zijn dat een debiteur of groep van debiteuren aanzienlijke financiële problemen ondervindt, wanbetaling met betrekking tot rentebetalingen of aflossingen, de waarschijnlijkheid van een faillissement of een financiële reorganisatie of waarneembare gegevens die erop wijzen dat er sprake is van een meetbare afname van de verwachte toekomstige kasstromen, zoals wijzigingen in betalingsachterstanden of in economische omstandigheden die nauw samenhangen met de wanbetaling.

Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs

Bij tegen geamortiseerde kostprijs opgenomen financiële activa beoordeelt de Groep eerst of er sprake is van een bijzondere waardevermindering van individueel belangrijke financiële activa of op collectieve basis van niet belangrijke financiële activa. Indien de Groep bepaalt dat er geen objectieve aanwijzingen zijn voor een bijzondere waardevermindering van een op individuele basis beoordeeld financieel actief, ongeacht of dit een belangrijk actief is, neemt zij het actief op in een groep van financiële activa met een vergelijkbaar kredietrisico en beoordeelt ze deze groep collectief op bijzondere waardeverminderingen. Activa die op individuele basis worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen en waarvoor een bijzonder waardeverminderingverlies wordt of verder wordt opgenomen, worden niet betrokken bij een collectieve beoordeling op bijzondere waardeverminderingen. Het bedrag van een vastgesteld bijzonder waardeverminderingverlies wordt bepaald

als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen (uitgezonderd toekomstige kredietverliezen die nog niet zijn geleden). De geschatte toekomstige kasstromen worden contant gemaakt tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet van het financiële actief. De boekwaarde van het actief wordt verminderd door het vormen van een voorziening en het verlies wordt in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Op de verlaagde boekwaarde blijft rente (in de winst-en-verliesrekening opgenomen als financiële bate) aangroeien op basis van de rentevoet waarmee de toekomstige kasstromen ten behoeve van de waardering van de bijzondere waardevermindering contant worden gemaakt. De leningen, alsmede de daarmee verband houdende voorziening, worden afgeboekt zodra er niet langer sprake is van een realistisch vooruitzicht op toekomstige ontvangst en het gehele onderpand is uitgewonnen of aan de Groep overgedragen. Indien het bedrag van het geschatte bijzondere waardeverminderingsverlies in een volgende periode toe- of afneemt in verband met een gebeurtenis die na de afboeking plaatsvond, wordt het voorheen opgenomen waardeverminderingsverlies verhoogd of verlaagd door aanpassing van de gevormde voorziening. Indien een afboeking later alsnog wordt gerealiseerd, wordt de ontvangst in de winst-en-verliesrekening op de financieringskosten in mindering gebracht.

Bijzondere waardeverminderingen van financiële vaste activa vanaf 1 januari 2018

Financiële instrumenten en contractactiva

De Groep verwerkt voorzieningen voor verwachte kredietverliezen op:

- financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs; en
- contractactiva.

De Groep waardeert voorzieningen voor kredietverliezen op een bedrag gelijk aan de gedurende de gehele looptijd van de activa verwachte kredietverliezen, met uitzondering van de volgende, die worden gewaardeerd op de verwachte kredietverliezen in de komende 12 maanden:

- schuldbewijzen waarvan wordt vastgesteld dat zij op de verslagdatum een laag kredietrisico hebben; en
- andere schuldbewijzen en banksaldi waarvoor het kredietrisico (dat wil zeggen het risico van wanbetaling dat optreedt over de verwachte levensduur van het financiële instrument) sinds de eerste verwerking niet significant is toegenomen.

Voorzieningen voor kredietverliezen op handelsvorderingen en contractactiva worden altijd gewaardeerd op een bedrag gelijk aan de verwachte kredietverliezen gedurende de gehele looptijd van de activa.

Bij het bepalen of het kredietrisico van een financieel actief aanzienlijk is toegenomen sinds de eerste verwerking en bij het schatten van verwachte kredietverliezen, gebruikt de Groep redelijke en ondersteunende informatie die relevant en beschikbaar is zonder onevenredige kosten of moeite. Dit omvat zowel kwantitatieve als kwalitatieve informatie en analyse, gebaseerd op historische ervaring van en uitgevoerde kredietbeoordeling door de Groep en inclusief toekomstgerichte informatie.

De Groep beschouwt een financieel actief als in gebreke indien:

- het onwaarschijnlijk is dat de kredietnemer zijn kredietverplichtingen jegens de Groep volledig zal voldoen, zonder verhaal van de Groep via acties zoals het realiseren van garanties (indien aanwezig);

Waardering van verwachte kredietverliezen

Verwachte kredietverliezen zijn een kansgewogen schatting van kredietverliezen.

Kredietverliezen worden gemeten als de contante waarde van alle kastekorten (i.c. het verschil tussen de kasstromen die aan de entiteit verschuldigd zijn in overeenstemming met het contract en de kasstromen die de Groep verwacht te ontvangen).

Verwachte kredietverliezen worden contant gemaakt tegen de effectieve rente van het financieel actief.

Presentatie van de voorziening voor verwachte kredietverliezen in de balans

Voorzieningen voor kredietverliezen voor financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden in mindering gebracht op de bruto boekwaarde van de activa.

Afboekingen

De bruto boekwaarde van een financieel actief wordt afgeboekt wanneer de Groep geen redelijke verwachting heeft om een financieel actief in zijn geheel of een deel daarvan te innen. Voor zakelijke klanten maakt de Groep individueel een beoordeling met betrekking tot het tijdstip en de mate van afboeking, gebaseerd op of er een redelijke verwachting van een eventuele inning is. De Groep verwacht geen significante inning van reeds afgeboekte bedragen. Voor afgeboekte financiële activa kunnen echter nog steeds activiteiten worden uitgevoerd om te voldoen aan de procedures van de Groep met betrekking tot de inning van achterstallige bedragen.

Financiële verplichtingen

Financiële verplichtingen worden bij eerste opname gewaardeerd op basis van reële waarde en in het geval van leningen inclusief de direct toerekenbare transactiekosten. De financiële

verplichtingen van de Groep bestaan uit handelsschulden en overige te betalen posten, rekening courant kredieten en rentedragende leningen. Na de eerste opname worden de financiële verplichtingen vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode.

Niet langer opnemen in de balans van financiële verplichtingen

Een financiële verplichting wordt niet langer op de balans opgenomen zodra aan de prestatie ingevolge de verplichting is voldaan, deze is opgeheven of is verlopen. Indien een bestaande financiële verplichting wordt vervangen door een andere van dezelfde geldgever tegen wezenlijk andere voorwaarden, of de voorwaarden van de bestaande verplichting aanzienlijk worden gewijzigd, wordt een dergelijke vervanging of wijziging behandeld als niet langer opnemen van de oorspronkelijke verplichting op de balans en de opname van een nieuwe verplichting. Het verschil in de betreffende boekwaarden wordt in de resultatenrekening opgenomen.

Saldering van financiële instrumenten

Financiële activa en financiële passiva worden uitsluitend dan gesaldeerd en tegen het nettobedrag gerapporteerd in de geconsolideerde balans als er een juridisch afdwingbaar recht bestaat om de bedragen te salderen en er een intentie is tot verrekening op netto-basis, of om de activa te realiseren onder gelijktijdige verrekening van de passiva.

Materiële vaste activa

Machines en inventarissen worden tegen kostprijs opgenomen, onder aftrek van de cumulatieve afschrijvingen en de cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. De kosten van dagelijks onderhoud worden onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening verwerkt. De kosten van het vervangen van onderdelen van deze machines en inventarissen worden uitsluitend op de balans opgenomen indien het aannemelijk is dat de daaruit resulterende toekomstige economische voordelen ten gunste van de Groep zullen komen. De boekwaarde van machines en inventarissen wordt getoetst op bijzondere waardevermindering indien gebeurtenissen of veranderingen in de omstandigheden erop wijzen dat de boekwaarde mogelijk niet realiseerbaar is.

Gebouwen en terreinen worden opgenomen tegen kostprijs, na aftrek van de cumulatieve afschrijvingen op gebouwen en de cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. Op terreinen en activa in uitvoering wordt niet afgeschreven. Afschrijving wordt lineair berekend op basis van de gebruiksduur en geschatte restwaarde van de betreffende activa, als volgt:

- gebouwen 10 tot 25 jaar
- machines en inventarissen 5 tot 10 jaar

In gebouwen zijn tevens opgenomen gebouwaanpassingen en verbeteringen aan gebouwen die zijn geleased. Een materieel vast actief wordt niet meer op de balans opgenomen in geval van afstoting of indien er geen toekomstige economische voordelen van het gebruik of de afstoting worden verwacht. Een eventuele opbrengst of verlies voortvloeiend uit de verwijdering van het actief van de balans (hetgeen wordt berekend als het verschil tussen de netto-opbrengst bij afstoting en de boekwaarde van het actief) wordt opgenomen in de winst-en-verliesrekening gedurende het jaar waarin het actief wordt verwijderd van de balans. De restwaarde van het actief, de gebruiksduur en de waarderingsmethodes worden beoordeeld per het einde van elk boekjaar en, indien noodzakelijk, aangepast.

Leaseovereenkomsten

De bepaling of een regeling een lease is (of bevat), is gebaseerd op de inhoud van de regeling bij het aangaan van de huurovereenkomst. De overeenkomst is (of bevat) een lease als de volbrenging van de overeenkomst afhankelijk is van het gebruik van een of meer specifieke activa en de overeenkomst het recht van gebruik van het actief of de activa bevat, zelfs indien dat recht niet expliciet is vermeld in een regeling.

Groep als huurder

Op de datum van de overeenkomst, wordt een leaseovereenkomst geclassificeerd als een financiële lease of een operationele lease. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom geheel of nagenoeg geheel aan de groep worden gedragen wordt geclassificeerd als een financiële lease. De overige leaseovereenkomsten worden geclassificeerd als operationele lease.

Financiële leases worden geactiveerd bij aanvang van de lease tegen de reële waarde op aanvangsdatum van het geleasede actief of, indien lager, tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen. Leasebetalingen worden verdeeld tussen de financieringskosten en de vermindering van de leaseverplichting om een constante rentevoet over het resterende saldo van de verplichting te bewerkstelligen. De financieringskosten worden opgenomen in de financiële kosten in de winst-en-verliesrekening.

Een geleased actief wordt afgeschreven over de gebruiksduur van het actief. Echter, als er geen redelijke zekerheid is dat de groep het eigendom zal verkrijgen aan het einde van de leaseperiode, wordt het actief afgeschreven over de kortste van de geschatte gebruiksduur van het actief of de leaseperiode. Operationele leasebetalingen worden opgenomen als een operationele last in de winst-en-verliesrekening op een lineaire basis over de leaseperiode.

Immateriële vaste activa (excl. goodwill)

Immateriële vaste activa die afzonderlijk zijn verworven, worden bij de eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs. Uitgaven na eerste opname worden uitsluitend geactiveerd wanneer hierdoor de toekomstige economische voordelen toenemen die zijn besloten in het specifieke actief waarop de uitgaven betrekking hebben. Na de waardering bij de eerste opname worden immateriële vaste activa gewaardeerd tegen kostprijs na aftrek van cumulatieve amortisatie en eventuele cumulatieve verliezen vanwege bijzondere waardevermindering. Immateriële vaste activa met bepaalde gebruiksduur worden geamortiseerd over de gebruiksduur en getoetst op bijzondere waardevermindering indien er aanwijzingen zijn dat het immaterieel vast actief mogelijk een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. De amortisatieperiode en -methode voor een immaterieel vast actief met een bepaalde gebruiksduur worden ten minste aan het einde van ieder boekjaar beoordeeld. Wijzigingen in de verwachte gebruiksduur of in het verwachte patroon van toekomstige economische voordelen van het actief worden verantwoord door middel van een wijziging van de amortisatieperiode of -methode en behandeld als schattingswijziging.

De amortisatielast op immateriële vaste activa wordt opgenomen in de winst-en-verliesrekening, als volgt:

- software 5 tot 10 jaar
- klantenrelaties 5 tot 10 jaar

Opbrengsten of verliezen voortvloeiend uit verwijdering van een immaterieel vast actief van de balans worden berekend als het verschil tussen de netto-opbrengst bij afstoting en de boekwaarde van het actief en worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening op het moment van verwijdering.

Bijzondere waardeverminderingen van niet-financiële activa (excl. goodwill)

De Groep beoordeelt per verslagdatum of er aanwijzingen zijn dat een actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Indien een dergelijke aanwijzing aanwezig is, of indien de jaarlijkse toetsing op bijzondere waardevermindering van een actief vereist is, maakt de Groep een schatting van de realiseerbare waarde van het actief. De realiseerbare waarde van een actief is de hoogste van de bedrijfswaarde of de directe opbrengstwaarde van een actief of de kasstroomgenererende eenheid na aftrek van de verkoopkosten. De realiseerbare waarde wordt bepaald voor een individueel actief, tenzij dat actief geen kasstromen genereert die grotendeels onafhankelijk zijn van die van andere activa of groepen van activa. Indien de boekwaarde van een actief de realiseerbare waarde overschrijdt, wordt het actief geacht een bijzondere waardevermindering te hebben ondergaan

en wordt deze afgewaardeerd tot de realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de directe opbrengstwaarde minus verkoopkosten. Bij de bepaling van de bedrijfswaarde worden de geschatte toekomstige kasstromen contant gemaakt, waarbij een disconteringsvoet na belasting wordt toegepast die rekening houdt met de huidige marktbeoordelingen van de tijdwaarde van geld en de specifieke risico's van het actief. Bijzondere waardeverminderingsverliezen van voortgezette bedrijfsactiviteiten worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening in de kostencategorie die overeenkomt met de functie van het betreffende actief.

Voor activa (exclusief goodwill) wordt per iedere verslagdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een voorheen opgenomen bijzonder waardeverminderingsverlies niet langer bestaat of is verminderd. Indien een dergelijke aanwijzing bestaat wordt de realiseerbare waarde geschat. Een voorheen opgenomen verlies vanwege bijzondere waardevermindering wordt slechts teruggedenomen indien er een wijziging is opgetreden in de schatting die wordt gebruikt ter bepaling van de realiseerbare waarde van het actief sinds de opname van het laatste bijzondere waardeverminderingsverlies. Indien dit het geval is, wordt de boekwaarde van het actief verhoogd naar de realiseerbare waarde. Dit verhoogde bedrag kan niet hoger zijn dan de boekwaarde die zou zijn bepaald, na aftrek van afschrijvingen, indien er geen bijzonder waardeverminderingsverlies voor het actief in eerdere jaren zou zijn opgenomen. Een dergelijke terugnemning wordt verantwoord in de winst-en-verliesrekening.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. De kostprijs bevat de volgende kosten:

Grond- en hulpstoffen	- Inkoopprijs op basis van first-in, first-out
Halffabricaten en gereed product	- Directe materiaal- en loonkosten en een deel van de vaste productiekosten op basis van de normale bedrijfscapaciteit, maar exclusief financieringskosten

De netto-opbrengstwaarde wordt gevormd door de geschatte verkoopprijs in de normale bedrijfsvoering, minus de geschatte kosten van voltooiing en de geschatte kosten ten behoeve van de afwikkeling van de verkoop.

Geldmiddelen

Geldmiddelen in de balans bestaan uit banktegoeden en kasgeld. Ten behoeve van het geconsolideerde kasstroomoverzicht bestaan de geldmiddelen uit de geldmiddelen zoals hier gedefinieerd.

Voorzieningen

Algemeen

Een voorziening wordt opgenomen indien de Groep een huidige (contractuele of feitelijke) verplichting heeft als gevolg van een gebeurtenis in het verleden, als het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen vereist zal zijn om de verplichting af te wikkelen en als een betrouwbare schatting gemaakt kan worden van het bedrag van de verplichting. Indien de Groep verwacht dat een (deel van de) voorziening wordt vergoed, bijv. ingevolge een verzekeringscontract, wordt de vergoeding alleen opgenomen als een afzonderlijk actief indien de vergoeding vrijwel zeker is. De last die met een voorziening samenhangt, wordt opgenomen in de winst-en-verliesrekening na aftrek van een eventuele vergoeding. Indien het effect van de tijdwaarde van geld materieel is, worden de voorzieningen contant gemaakt tegen een disconteringsvoet na belasting die, indien van toepassing, met de specifieke risico's van de verplichting rekening houdt. Indien gedisconteerd wordt, wordt de toename in de voorziening wegens het verstrijken van de tijd verantwoord als financieringskosten.

Voorziening voor garantiekosten

Een voorziening voor garantiekosten wordt opgenomen wanneer de betreffende producten zijn verkocht en is gebaseerd op historische data en toekomstige schattingen van te retourneren producten die dienen te worden gerepareerd en herleverd.

Voorziening voor uitgestelde opbrengsten

Voor contracten waarbij afnemers de mogelijkheid hebben om producten te retourneren op basis van een individuele garantie afspraak wordt een voorziening aangehouden voor vooruitbetalingen die de Groep daarvoor ontvangt, waarvan de uitvoering van de reparatieverplichtingen in de toekomst plaatsvindt. De opbrengsten voor de garantieverplichting worden verwerkt over de looptijd van de garantietermijn.

Voorziening voor verlieslatende contracten

Een voorziening voor verlieslatende contracten wordt opgenomen voor verwachte verliezen op een lopend contract en wordt gewaardeerd tegen de contante waarde van de verwachte kosten van het beëindigen van het contract of, als deze lager is, tegen de contante waarde

van de verwachte netto kosten van de voortzetting van het contract. Voordat een voorziening wordt getroffen, verwerkt de Groep eerst een eventueel bijzonder waardeverminderingsverlies op de activa die gerelateerd zijn aan het contract.

Voorziening voor claims

Een voorziening voor claims wordt gevormd indien het waarschijnlijk is dat de Groep in een procedure zal worden veroordeeld. De voorziening betreft de beste schatting van het bedrag waarvoor de verplichting kan worden afgewikkeld en omvat ook de proceskosten.

Pensioenen en overige regelingen inzake vergoedingen na uitdiensttreding

De Groep heeft twee toegezegde-bijdrageregelingen gebaseerd op het zogenaamde middelloonstelsel ten behoeve van werknemers van de Nederlandse deelnemingen waarvoor bijdragen moeten worden betaald aan afzonderlijk beheerde bedrijfstakpensioenfondsen, het Pensioenfonds Metalektro en het Pensioenfonds Metaal en Techniek. Deze pensioenregelingen worden toegepast tezamen met andere rechtspersonen. Er bestaat voor de aangesloten ondernemingen geen verplichting om eventuele tekorten in deze pensioenfondsen aan te zuiveren en tevens bestaat er geen aanspraak op mogelijk aanwezige overschotten. Om deze redenen kwalificeren deze pensioenregelingen in de jaarrekening als toegezegde bijdrageregelingen.

De Groep heeft toegezegd-pensioenregelingen en vroegpensioenregelingen ten behoeve van (ex)werknemers van enkele Duitse deelnemingen. De kosten van de toegezegd-pensioenregelingen en de vroegpensioenregelingen worden jaarlijks op actuariële wijze bepaald door een gekwalificeerd actuaar volgens de *'projected unit credit method'*. Herwaarderingen, die mede actuariële winsten en verliezen omvatten, worden in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen. Herwaarderingen worden niet in de volgende perioden naar de winst-en-verliesrekening overgeboekt. De Groep heeft geen fondsbeleggingen. Het rentesaldo wordt berekend door de disconteringsvoet toe te passen op de aan het begin van het boekjaar bestaande netto verplichting uit hoofde van de pensioenregeling, rekening houdend met veranderingen in de netto verplichting gedurende het boekjaar als gevolg van pensioenbijdragen en uitkeringen. Rentelasten en overige kosten gerelateerd aan de toegezegd-pensioenregelingen en vroegpensioenregelingen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Bij een wijziging of inperking van een (vroeg)pensioenregeling worden de daaruit resulterende veranderingen in pensioenkosten van verstreken diensttijd op de ingangsdatum van de wijziging of inperking in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Jubileumverplichtingen

Werknemers van de Nederlandse deelnemingen ontvangen extra beloningen bij het bereiken van een bepaald aantal jaren dienstverband. De kosten van deze jubileumverplichtingen worden op basis van actuariële berekeningen bepaald. Voor de hierbij gebruikte veronderstellingen wordt verwezen naar toelichting 15.

Kortetermijnpersoneelsbeloningen

Kortetermijnpersoneelsbeloningen worden verwerkt als kosten wanneer de daarmee verband houdende dienst wordt verricht. Er wordt een verplichting verwerkt voor het bedrag dat naar verwachting zal worden betaald als de Groep een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft om dit bedrag te betalen als gevolg van verrichte diensten door de werknemer en de verplichting betrouwbaar kan worden bepaald.

Op aandelen gebaseerde betalingstransacties

Leden van de Raad van Bestuur en enkele andere functionarissen van de Groep ontvangen beloningen in de vorm van op aandelen gebaseerde betalingstransacties, waarbij deze werknemers diensten verlenen als tegenprestatie voor vermogensinstrumenten (in eigen-vermogensinstrumenten afgewikkelde transacties).

In eigen-vermogensinstrumenten afgewikkelde transacties

De kosten van de in eigen-vermogensinstrumenten afgewikkelde transacties met werknemers worden gewaardeerd tegen de reële waarde per de toekenningsdatum. De reële waarde wordt bepaald op basis van het Black & Scholes model (zie voor meer informatie de toelichting onder 16). De toegepaste regelingen bestaan uit een aandelen-optieregeling en een prestatieaandelenregeling. Bij de waardering van in eigen-vermogensinstrumenten afgewikkelde transacties inzake de aandelenoptieregeling wordt geen rekening gehouden met prestatievoorwaarden. Bij de waardering van in eigen-vermogensinstrumenten afgewikkelde transacties inzake de prestatieaandelenregeling wordt rekening gehouden met prestatievoorwaarden.

De kosten van in eigen-vermogensinstrumenten afgewikkelde transacties worden, samen met een zelfde verhoging van het eigen vermogen, opgenomen in de periode waarin aan de voorwaarden met betrekking tot de prestaties en/of dienstverlening is voldaan, eindigend op de datum waarop de betrokken werknemers volledig recht krijgen op de toezegging (de datum waarop deze onvoorwaardelijk zijn geworden). Deze kosten worden verantwoord als personeelskosten. De cumulatieve kosten opgenomen voor in eigen-vermogensinstrumenten afgewikkelde transacties op verslagdatum, weerspiegelen de mate waarin de wachtperiode is verstreken en de beste schatting van de Groep van het aantal

eigen-vermogensinstrumenten dat uiteindelijk onvoorwaardelijk zal worden toegekend. Het bedrag dat ten laste van de winst-en-verliesrekening wordt gebracht voor een bepaalde periode weerspiegelt de mutaties in de cumulatieve last die wordt opgenomen aan het begin en einde van die periode.

Indien een in eigen-vermogensinstrumenten afgewikkelde toezegging wordt geannuleerd, wordt deze behandeld alsof deze per de annuleringsdatum onvoorwaardelijk is geworden, en een eventuele nog niet opgenomen last voor deze toezegging wordt direct opgenomen. Echter, indien de geannuleerde toezegging wordt vervangen door een nieuwe en deze wordt aangemerkt als een vervangende toezegging op de toekenningsdatum, worden de geannuleerde en de nieuwe toezeggingen behandeld alsof zij een wijziging betreffen van de originele toezegging, zoals uiteengezet in de vorige alinea. Het verwateringseffect op de uitstaande opties en prestatieaandelen wordt zichtbaar als een aanvullende verwatering van de aandelen bij de berekening van de verwaterde winst per aandeel (zie ook de toelichting onder 21).

Opbrengstverantwoording van toepassing voor 1 januari 2018

De hoofdactiviteit van de Groep is het produceren en assembleren van elektronische componenten of samenstellingen (systemen). Ten behoeve van deze hoofdactiviteiten vinden tevens ontwikkeling-, prototyping- en engineeringwerkzaamheden plaats. Incidenteel vinden deze activiteiten separaat ten behoeve van afnemers plaats.

Opbrengsten worden verantwoord voor zover het waarschijnlijk is dat de economische voordelen ten goede zullen komen aan de Groep en de opbrengsten betrouwbaar kunnen worden bepaald. Opbrengsten worden bepaald als de reële waarde van de ontvangen tegenprestatie, exclusief kortingen, rabatten en omzetbelastingen. Aan de volgende specifieke verantwoordingscriteria dient tevens te worden voldaan alvorens opbrengsten worden verantwoord.

Verkoop van goederen

Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden verwerkt wanneer de goederen worden afgeleverd op de locatie van de afnemer; dit wordt beschouwd als het moment waarop de afnemer de goederen alsmede de aan de overdracht van het eigendomsrecht gerelateerde risico's en voordelen aanvaardt. Op dat moment worden de opbrengsten verwerkt, mits de opbrengsten en kosten betrouwbaar kunnen worden bepaald, de inning van de verschuldigde vergoeding waarschijnlijk is en er geen sprake is van aanhoudende betrokkenheid van het management bij de goederen.

Voor bepaalde contracten worden de goederen afgeleverd in een consignatiemagazijn van de afnemer. De opbrengsten van deze contracten worden verwerkt op het moment dat de goederen door de afnemer uit het consignatiemagazijn worden onttrokken.

Levering van diensten

De opbrengstverantwoording vindt plaats op basis van het stadium van voltooiing en omvat het initieel in het contract overeengekomen bedrag vermeerderd met eventuele wijzigingen in de projectwerkzaamheden, voor zover het waarschijnlijk is dat deze tot opbrengsten zullen leiden en betrouwbaar kunnen worden bepaald. Het stadium van de verrichte prestaties wordt bepaald door het aantal gewerkte manuren als percentage van het totaal geschat aantal benodigde manuren voor elk contract. Verliezen worden genomen op het moment dat deze verwacht worden.

Opbrengsten uit levering van diensten bedroegen in boekjaar 2018 ongeveer 4% (2017: ongeveer 4%) van de totale opbrengsten van de Groep.

Opbrengstverantwoording van toepassing vanaf 1 januari 2018

Opbrengsten worden gewaardeerd op basis van de vergoeding zoals gespecificeerd in een contract met een klant. De Groep verwerkt opbrengsten op het moment dat zij de zeggenschap over goederen of diensten overdraagt aan de klant.

De hierna genoemde type producten geven informatie over de aard en het tijdstip van het voldoen aan prestatieverplichtingen in contracten met klanten, inclusief belangrijke betalingsvoorwaarden en de bijbehorende grondslagen voor opbrengstverantwoording.

Standaard producten

Klanten krijgen beschikkingsmacht over standaard producten wanneer de goederen worden afgeleverd bij en zijn geaccepteerd in hun gebouwen. Dit is tevens het moment dat opbrengsten worden verwerkt. Facturen worden op dat moment gegenereerd en zijn meestal betaalbaar binnen 30 tot 90 dagen.

Met sommige klanten bestaan afspraken om de goederen te leveren in een consignatiemagazijn van de klant. De opbrengsten worden verwerkt wanneer de goederen uit het consignatiemagazijn van de klant worden onttrokken. Facturen worden op dat moment gegenereerd en zijn meestal betaalbaar binnen 30 tot 90 dagen.

Producten op bestelling

De Groep heeft vastgesteld dat voor op bestelling gemaakte producten de klant beschikkingsmacht heeft over gereed product als de producten zijn vervaardigd. Dit als gevolg van het feit dat onder deze contracten producten worden gemaakt volgens de

specificaties van een klant en als een contract door de klant wordt beëindigd, de Groep recht op vergoeding van de tot dan toe gemaakte kosten, inclusief een redelijke marge. De hierdoor ontstane niet-gefactureerde bedragen worden gepresenteerd als contractactiva.

Opbrengsten en bijbehorende kosten worden in de loop van de tijd verwerkt, i.c. voordat de goederen bij de klant worden afgeleverd. De hierop betrekking hebbende marge wordt gerealiseerd op het moment dat de productie is afgerond en het product op voorraad ligt als gereed product.

Contract activa

De contractactiva hebben betrekking op de rechten van de Groep op vergoeding voor voltooide maar niet op rapportagedatum gefactureerde werkzaamheden voor op bestelling gemaakte producten. De contractactiva worden geherclassificeerd naar vorderingen wanneer de rechten onvoorwaardelijk worden. Dit gebeurt over het algemeen wanneer de Groep een factuur aan de klant verstuurt.

Onderhanden projecten

De Groep voert ontwikkeling-, prototyping- en engineeringprojecten uit voor de klant. De projecten hebben verschillende looptijden.

Opbrengsten worden in de loop van de tijd verwerkt op basis van de cost-to-complete methode. De gerelateerde kosten worden verwerkt in winst of verlies wanneer ze worden gemaakt. Ontvangen voorschotten worden opgenomen onder de overige te betalen posten.

Financieringskosten

De verwerking van de hieronder opgenomen rentelasten vindt plaats via de geamortiseerde kostprijs onder gebruikmaking van de effectieve-rentemethode.

Belastingen

Verschuldigde en verrekenbare belastingen

Verschuldigde en verrekenbare belastingvorderingen en -verplichtingen voor lopende en voorgaande jaren worden gewaardeerd op het bedrag dat naar verwachting zal worden teruggevorderd van of betaald aan de belastingdienst. Het belastingbedrag wordt berekend op basis van de belastingtarieven en geldende belastingwetgeving, zoals bij wet vastgesteld op de rapportagedatum, in de landen waarin de Groep belastbare inkomsten genereert. Actuele winstbelasting die betrekking heeft op posten die rechtstreeks in het

eigen vermogen zijn verwerkt, wordt in het eigen vermogen verwerkt en niet in de winst-en-verliesrekening.

Management evalueert periodiek de stellingnames die in belastingaangiften zijn ingenomen in situaties waarbij sprake is van verschillende interpretatiemogelijkheden en vormt waar nodig voorzieningen.

Uitgestelde belastingen

Voor uitgestelde belastingverplichtingen wordt een voorziening gevormd op basis van de tijdelijke verschillen per balansdatum tussen de fiscale boekwaarde van activa en passiva en hun in de jaarrekening opgenomen boekwaarde.

Uitgestelde belastingverplichtingen worden verantwoord voor alle belastbare tijdelijke verschillen, behalve:

- Indien de uitgestelde belastingverplichting voortkomt uit de eerste opname van goodwill of de eerste opname van een actief of verplichting in een transactie die geen bedrijfscombinatie is en op het moment van de transactie geen invloed heeft op de winst vóór belasting of het fiscale resultaat
- Voor wat betreft belastbare tijdelijke verschillen die verband houden met investeringen in dochterondernemingen, indien het tijdstip van afwikkeling geheel zelfstandig kan worden bepaald en het waarschijnlijk is dat het tijdelijke verschil niet in de nabije toekomst zal worden afgewikkeld

Uitgestelde belastingvorderingen worden opgenomen voor alle verrekenbare tijdelijke verschillen, onbenutte fiscale faciliteiten en onbenutte fiscale verliezen, voor zover het waarschijnlijk is dat er fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee het verrekenbare tijdelijke verschil kan worden verrekend, en de verrekenbare tijdelijke verschillen, onbenutte fiscale faciliteiten en onbenutte fiscale verliezen kunnen worden aangewend, behalve:

- Indien de uitgestelde belastingvordering voortkomt uit de eerste opname van een actief of verplichting in een transactie die geen bedrijfscombinatie is en op het moment van de transactie geen invloed heeft op de winst vóór belasting of het fiscale resultaat
- Voor verrekenbare verschillen die verband houden met investeringen in dochterondernemingen, voor zover waarschijnlijk is dat het tijdelijke verschil in de nabije toekomst zal worden afgewikkeld en fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee het tijdelijke verschil kan worden verrekend

De boekwaarde van de uitgestelde belastingvorderingen wordt per balansdatum beoordeeld en verlaagd voor zover het niet waarschijnlijk is dat voldoende fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee het tijdelijke verschil geheel of gedeeltelijk kan worden

verrekend. Niet-opgenomen uitgestelde belastingvorderingen worden per balansdatum herbeoordeeld en opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat in de toekomst fiscale winst aanwezig zal zijn waarmee deze uitgestelde vordering kan worden verrekend.

Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden gewaardeerd tegen de belastingtarieven die naar verwachting van toepassing zullen zijn op de periode waarin de vordering wordt gerealiseerd of de verplichting wordt afgewikkeld, op basis van de bij wet vastgestelde belastingtarieven en geldende belastingwetgeving.

De belasting over posten die direct in het eigen vermogen zijn verwerkt, worden direct in het eigen vermogen verwerkt in plaats van in de winst-en-verliesrekening.

Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd indien er een juridisch afdwingbaar recht bestaat om belastingvorderingen te salderen met belastingverplichtingen en de uitgestelde belastingen verband houden met dezelfde belastbare entiteit en dezelfde belastingautoriteit.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden opgenomen indien er een redelijke mate van zekerheid is dat de subsidie zal worden ontvangen en dat aan alle relevante voorwaarden zal worden voldaan. Indien de subsidie betrekking heeft op een kostenpost wordt de subsidie als inkomsten verantwoord gedurende de periode die nodig is om deze op systematische wijze toe te rekenen aan de kosten waarvoor de subsidie is bedoeld. Indien de subsidie betrekking heeft op een actief, wordt de reële waarde ten gunste gebracht van een overlopende passiefpost, die in gelijke jaarlijkse termijnen vrijvalt ten gunste van de winst-en-verliesrekening gedurende de verwachte gebruiksduur van het betreffende actief.

3. BELANGRIJKE BIJ DE VERANTWOORDING GEMAAKTE OORDELEN, SCHATTINGEN EN VERONDERSTELLINGEN

Bij het opmaken van de jaarrekening van de Groep dient het management op balansdatum oordelen te vormen, alsmede schattingen en veronderstellingen te maken, die van invloed zijn op de gerapporteerde opbrengsten, lasten, activa, verplichtingen en niet uit de balans blikende verplichtingen. Echter de inherente onzekerheid omtrent deze veronderstellingen en schattingen zou kunnen leiden tot uitkomsten die materiële aanpassingen vereisen in de boekwaarde van het betreffende actief of verplichting.

Oordelen

Bij de toepassing van de grondslagen voor financiële verslaggeving van de Groep heeft het management de volgende oordelen gevormd, die de meest belangrijke gevolgen hebben voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen.

Pensioenen

De pensioenregelingen voor de werknemers in Nederland zijn ondergebracht bij een tweetal bedrijfstakpensioenfondsen. Het betreffen collectieve regelingen gebaseerd op het zogenaamde middelloonstelsel welke worden toegepast tezamen met andere rechtspersonen. Deze regelingen worden beheerd door het Bedrijfstakpensioenfonds Metalektronica en door het Pensioenfonds Metaal en Techniek. Er bestaat voor de aangesloten ondernemingen geen verplichting om eventuele tekorten in deze pensioenfondsen aan te zuiveren en tevens bestaat er geen aanspraak op mogelijk aanwezige overschotten. Om deze redenen kwalificeren deze pensioenregelingen in de jaarrekening als bijdrage-regelingen.

Leaseverplichtingen – de Groep als lessee

De Groep huurt onroerend goed en enkele overige bedrijfsmiddelen ten behoeve van zijn activiteiten. Ten aanzien van de huurcontracten van het onroerend goed en de overige bedrijfsmiddelen, heeft de Groep vastgesteld dat de belangrijkste risico's en voordelen niet bij haar liggen. Derhalve zijn de contracten als operationele leasecontracten verwerkt.

Schattingen en veronderstellingen

De belangrijkste veronderstellingen omtrent de toekomst en overige belangrijke bronnen van schattingonzekerheden per balansdatum en die een aanmerkelijk risico in zich dragen van een belangrijke aanpassing van de boekwaarde van activa en verplichtingen in het volgende boekjaar, worden hierna uiteengezet.

Reële waarde van activa en passiva

Voorwaardelijke vergoedingen die voortvloeien uit bedrijfscombinaties worden per de overnamedatum tegen reële waarde gewaardeerd als onderdeel van de bedrijfscombinatie. Indien de voorwaardelijke vergoeding voldoet aan de definitie van een financiële verplichting vindt vervolgens per iedere verslagdatum herwaardering tegen de reële waarde plaats. De reële waarde wordt bepaald aan de hand van de contant gemaakte kasstromen. De voornaamste veronderstellingen houden rekening met de waarschijnlijkheid dat de prestatiedoelstellingen worden behaald, evenals met de disconteringsvoet.

Materiële vaste activa

De restwaarde van het actief, de gebruiksduur en de waarderingmethodes worden beoordeeld per het einde van elk boekjaar en, indien noodzakelijk, aangepast. Gedurende het boekjaar hebben geen aanpassingen plaatsgevonden.

Bijzondere waardevermindering van goodwill

De Groep bepaalt ten minste eenmaal per jaar of goodwill aan een bijzondere waardevermindering onderhevig is geweest. Dit vraagt om een schatting van de bedrijfswaarde van de kasstroomgenererende eenheden waaraan de goodwill wordt toegerekend.

Voor de schatting van de bedrijfswaarde dient de Groep een schatting te maken van de verwachte toekomstige kasstromen van de kasstroomgenererende eenheid en tevens een geschikte disconteringsvoet te bepalen, ter berekening van de contante waarde van die kasstromen. De boekwaarde van de goodwill is per 31 december 2018 € 2,8 miljoen (2017: € 2,8 miljoen). Zie voor meer informatie de toelichting onder 6.

Uitgestelde belastingvorderingen

Voor zover het waarschijnlijk is dat er sprake zal zijn van belastbare winst waartegen de verliezen kunnen worden afgezet, worden voor alle niet-verrekende fiscale verliezen uitgestelde belastingvorderingen verantwoord. Om het bedrag aan uitgestelde belastingvorderingen te bepalen dat kan worden verantwoord, is een aanzienlijke mate van beoordeling door het management nodig gebaseerd op het waarschijnlijke tijdstip en niveau van toekomstige belastbare winsten, in combinatie met toekomstige fiscale planningsstrategieën. De boekwaarde van de uitgestelde belastingvordering inzake verantwoorde belastingverliezen per 31 december 2018 is € 4,5 miljoen (2017: € 5,3 miljoen). Per 31 december 2018 zijn alle belastingverliezen in Duitsland op de balans opgenomen. Voor nadere informatie zie de toelichting onder 7.

Vorraden

Bij de waardering van voorraden wordt een beoordeling gemaakt van eventuele incurantie. Hierbij worden inschattingen gemaakt op basis van zowel historische als toekomstige omzet. Bij de toekomstige omzet wordt gebruik gemaakt van gedekte orders in de toekomst. Per 31 december 2018 bedraagt de voorziening ter afwaardering van voorraden € 11,1 miljoen (2017: € 10,3 miljoen).

Voorziening verlieslatende contracten

Bij de bepaling van de hoogte van deze voorziening zijn veronderstellingen en schattingen gemaakt met betrekking tot de verwachte kosten van de voortzetting van de contracten tot het moment van oplevering.

Pensioenen en regelingen inzake jubilea

De kosten van toegezegd-pensioenregelingen, vroegpensioenregelingen en regelingen inzake jubilea worden bepaald met gebruikmaking van actuariële methoden. De actuariële methoden omvatten het maken van veronderstellingen over disconteringsvoeten, toekomstige salarisverhogingen, sterftecijfers en toekomstige indexatie van pensioen-uitkeringen. Vanwege het langlopende karakter van deze regelingen is aan dergelijke schattingen aanmerkelijke onzekerheid verbonden. Alle veronderstellingen worden elke rapporteringsdatum beoordeeld. De netto verplichting per 31 december 2018 is € 5,0 miljoen (2017: € 5,1 miljoen). Voor nadere informatie zie de toelichting onder 15.

4. NOG NIET TOEGEPASTE STANDAARDEN EN INTERPRETATIES

Van de aangepaste standaarden en interpretaties die nog niet van kracht zijn op het boekjaar 2018 heeft IFRS 16 een materieel effect op de geconsolideerde jaarrekening van de Groep in de periode van initiële toepassing. Bij de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening heeft de Groep deze nieuwe standaard niet vervroegd toegepast.

IFRS 16 Leases

De nieuwe standaard IFRS 16 Leases dient door de Groep te worden toegepast per 1 januari 2019. De Groep heeft de nog niet toegepaste standaard IFRS 16 Leases beoordeeld en een analyse gemaakt van het effect daarvan op de geconsolideerde jaarrekening, zoals hieronder beschreven. Het werkelijk effect van toepassing van IFRS 16 kan nog wijzigen omdat de nieuw toegepaste waarderingsgrondslagen nog kunnen wijzigen tot aan de datum van eerste publicatie van de geconsolideerde financiële rapportage waarin de initiële toepassing is opgenomen. IFRS 16 vervangt de bestaande regelgeving inzake leases, waaronder IAS 17 Leaseovereenkomsten, waarbij het onderscheid tussen operationele lease en financiële lease komt te vervallen. Uitgangspunt bij IFRS 16 is dat vrijwel alle leasecontracten op de balans dienen te worden opgenomen. De Groep als lessee waardeert het gebruiksrecht om de onderliggende activa te gebruiken en de leaseverplichting voor het verrichten van lease betalingen. De uitzonderingen zijnde kortlopende leaseovereenkomsten en leaseovereenkomsten die zijn verbonden aan activa met een geringe waarde, zijn door de Groep hierop toegepast. De Groep zal activa en verplichtingen opnemen voor de operationele leaseverplichtingen van zijn huur-contracten van diverse bedrijfspanden en andere leasecontracten. Door de invoering van IFRS 16 zal een verschuiving in de winst-en-verliesrekening plaatsvinden van bedrijfskosten (overige lasten) naar afschrijvingskosten en financieringskosten. Voorheen werden de operationele leaseverplichtingen opgenomen in de kosten op lineaire basis over de looptijd van de overeenkomst. Het grootste geïdentificeerde effect is het op de balans verantwoord van gehuurde bedrijfspanden.

Gebaseerd op de huidige beschikbare informatie schat de Groep dat het effect op zowel de activa als de verplichtingen op de balans per 1 januari 2019 ongeveer € 36 miljoen zal bedragen. Voorts verwacht de Groep een verschuiving binnen het kasstroomoverzicht van de kasstroom uit operationele activiteiten naar de kasstroom uit financieringsactiviteiten van ongeveer € 4 miljoen. De toepassing van IFRS 16 zal geen effect hebben op het nakomen van de door de kredietverstrekkers gestelde convenanten zoals beschreven in toelichting 24.

Overgang

De Groep is voornemens om bij de initiële toepassing van IFRS 16 per 1 januari 2019 gebruik te maken van de modified retrospective approach, waardoor het cumulatieve effect van toepassing van IFRS 16 zal worden verwerkt als een aanpassing in de openingsbalans per 1 januari 2019, zonder aanpassing van de vergelijkende cijfers.

Overige aanpassingen

De volgende aangepaste standaarden en interpretaties hebben naar verwachting geen significant effect op de geconsolideerde jaarrekening van de Groep.

- Jaarlijkse verbeteringen in IFRS 2015-2017 cyclus – diverse standaarden
- IFRIC 23 onzekerheid over behandelingen van winstbelastingen
- Vooruitbetaalde functies met negatieve compensatie (aanpassingen in IFRS 9)
- Lange termijn belangen in geassocieerde deelneming of joint venture (aanpassingen in IAS 28)
- Plan wijziging, inperking of schikking (aanpassingen in IAS 19)
- Wijzigingen in verwijzingen naar conceptueel kader in IFRS-standaarden
- IFRS 17 verzekeringscontracten

Aangezien de bovengenoemde gewijzigde standaarden en interpretaties naar verwachting geen significante impact zullen hebben op de geconsolideerde jaarrekening van de Groep, is de geschatte kwantitatieve en/of kwalitatieve impact niet verder toegelicht.

5. MATERIËLE VASTE ACTIVA

De mutaties in de materiële vaste activa zijn in het hierna volgende schema samengevat:

Bedragen x € 1.000	Gebouwen en terreinen	Machines en inventarissen	Activa in uitvoering	Totaal
Aanschafwaarde:				
Stand per 1 januari 2017	24.203	83.486	0	107.689
Investeringsen	173	8.018	722	8.913
Desinvesteringen	-15	-3.749	0	-3.764
Valutaverschillen	37	20	0	57
Stand per 31 december 2017	24.398	87.775	722	112.895
Investeringsen	198	8.981	2.320	11.499
Desinvesteringen	0	-755	0	-755
Valutaverschillen	0	-8	0	-8
Stand per 31 december 2018	24.596	95.993	3.042	123.631

Bedragen x € 1.000	Gebouwen en terreinen	Machines en inventarissen	Activa in uitvoering	Totaal
Afschrijving en bijzondere waardevermindering:				
Stand per 1 januari 2017	8.076	65.364	0	73.440
Afschrijvingslast voor het boekjaar	709	6.668	0	7.377
Desinvesteringen	-15	-3.743	0	-3.758
Valutaverschillen	17	162	0	179
Stand per 31 december 2017	8.787	68.451	0	77.238
Afschrijvingslast voor het boekjaar	825	6.539	0	7.364
Desinvesteringen	0	-714	0	-714
Valutaverschillen	0	0	0	0
Stand per 31 december 2018	9.612	74.276	0	83.888
Boekwaarde:				
Per 31 december 2018	14.984	21.717	3.042	39.743
Per 31 december 2017	15.611	19.324	722	35.657
Per 1 januari 2017	16.127	18.122	0	34.249

Over activa in uitvoering wordt niet afgeschreven. Onder de materiële vaste activa zijn per 31 december 2017 geleasede machines en inventarissen opgenomen met een boekwaarde van € 0,3 miljoen. Per 31 december 2018 waren deze volledig afgeschreven. Op machines en inventarissen is pandrecht gevestigd ten behoeve van de kredietverstrekkers. Voor nadere informatie zie toelichting 13.

6. IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

De mutaties in de immateriële vaste activa zijn in het hierna volgende schema samengevat:

Bedragen x € 1.000	Software	Goodwill	Klanten- relaties	Totaal
Aanschafwaarde:				
Stand per 1 januari 2017	11.785	2.798	8.386	22.969
Investerings	68	0	0	68
Stand per 31 december 2017	11.853	2.798	8.386	23.037
Investerings	213	0	0	213
Stand per 31 december 2018	12.066	2.798	8.386	23.250
Amortisatie en bijzondere waardevermindering:				
Stand per 1 januari 2017	5.087	44	4.366	9.497
Amortisatie	836	0	846	1.682
Stand per 31 december 2017	5.923	44	5.212	11.179
Amortisatie	988	0	846	1.834
Stand per 31 december 2018	6.911	44	6.058	13.013
Boekwaarde:				
Per 31 december 2018	5.155	2.754	2.328	10.237
Per 31 december 2017	5.930	2.754	3.174	11.858
Per 1 januari 2017	6.698	2.754	4.020	13.472

De klantenrelaties omvatten via bedrijfscombinaties in 2014 verworven klantenorders en klantenbestanden, welke resulteren uit het proces van erkenning en identificatie van alle identificeerbare bij de overname verworven immateriële activa. Klantenorders zijn reeds geamortiseerd over een periode van 1 tot 2 jaar. Klantenbestanden worden geamortiseerd over een periode van 5 tot 10 jaar.

De geschatte amortisatie op klantenrelaties in de komende vier jaren is als volgt:

2019: € 0,7 miljoen

2020: € 0,5 miljoen

2021: € 0,5 miljoen

2022: € 0,3 miljoen

De software wordt lineair geamortiseerd over een periode van 5 tot 10 jaar. Indien er aanwijzingen zijn voor een bijzondere waardevermindering wordt een schatting gemaakt van de realiseerbare waarde en wordt een bijzonder waardeverminderingverlies opgenomen indien de realiseerbare waarde lager is dan de boekwaarde.

In de boekwaarde van de software is per 31 december 2018 voor € 3,7 miljoen (31 december 2017: € 4,2 miljoen) aan kosten voor het project Infor-LN begrepen. Amortisatie vindt plaats in 10 jaar vanaf het moment van ingebruikname. Op balansdatum is vastgesteld dat er geen bijzondere waardevermindering van toepassing is op de boekwaarde van deze software.

Toetsing op bijzondere waardevermindering van goodwill

De kasstroomgenererende eenheid waaraan deze goodwill, die via bedrijfscombinaties is ontstaan, wordt toegerekend is de productiebedrijven binnen de Groep. Alle juridische entiteiten binnen de Groep zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden, waardoor er maar één kasstroomgenererende eenheid is.

De Groep heeft de jaarlijkse toetsing op bijzondere waardevermindering per 31 december 2018 uitgevoerd. Per 31 december 2018 lag de beurskapitalisatie van de Groep boven de boekwaarde van het eigen vermogen.

De realiseerbare waarde van de goodwill is bepaald op basis van de bedrijfswaarde. Om deze waarde te berekenen is gebruik gemaakt van de toekomstige kasstromen, gebaseerd op de financiële begrotingen en prognoses van de kasstroomgenererende eenheid over een periode van vijf jaar. De hierbij gehanteerde disconteringsvoet (voor belasting) is 13,5% (2017: 13,5%). De kasstromen na de 5-jaarsperiode zijn geëxtrapoleerd met een groeicijfer van 2% (2017: 2%).

Belangrijke veronderstellingen bij berekening van de bedrijfswaarde

De berekening van de bedrijfswaarde van de kasstroomgenererende eenheid is het meest gevoelig voor de volgende veronderstellingen.

- Bedrijfsresultaat
- Disconteringsvoeten
- Gehanteerd groeicijfer voor het extrapoleren van kasstromen voor na de begrotingsperiode

Bedrijfsresultaat

Het bedrijfsresultaat als percentage van de opbrengst is gebaseerd op de gemiddelde gerealiseerde waarden zoals deze zich hebben ontwikkeld in de laatste drie jaar, verhoogd met efficiencyverbeteringen die over de begrotingsperiode worden verwacht.

Disconteringsvoeten

Disconteringsvoeten zijn een weergave van de actuele marktbeoordeling door het management van de specifieke risico's voor de kasstroomgenererende eenheid. Het is de maatstaf die het management gebruikt bij de beoordeling van operationele prestaties en voorstellen voor toekomstige investeringen. De toegepaste disconteringsvoet na belasting is 11,4% (2017: 11,4%) en is afgeleid van het gemiddelde tarief van de vermogenskosten (WACC).

Groeicijfer

Het hanteren van een groeicijfer voor de omzet na de 5-jaarsperiode van 0% zou geen aanleiding zijn tot een bijzondere waardevermindering.

Gevoeligheid voor wijzigingen in veronderstellingen

Wat de beoordeling van de bedrijfswaarde van de kasstroomgenererende eenheid betreft, is het management van mening dat een redelijkerwijs mogelijke wijziging in één of meer van bovenstaande belangrijke veronderstellingen er niet toe zou kunnen leiden dat de boekwaarde van de kasstroomgenererende eenheid de realiseerbare waarde ervan materieel overschrijdt. De berekende bedrijfswaarde is substantieel hoger dan de boekwaarde van de kasstroomgenererende eenheid. De consequenties van de belangrijke veronderstellingen voor de realiseerbare waarde worden hieronder uiteengezet.

- Bedrijfsresultaat: Een toename van het bedrijfsresultaat ter hoogte van slechts 2% per jaar vanaf 2019 zou niet tot een bijzondere waardevermindering leiden
- Disconteringsvoeten: Een disconteringsvoet (na belasting) van 15% zou niet tot een bijzondere waardevermindering leiden

7. BELASTINGEN

Bedragen x € 1.000	Geconsolideerde balans		Geconsolideerde winst-en-verliesrekening		Niet-gerealiseerde resultaten	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Uitgestelde belastingvorderingen						
Beschikbaar uit hoofde van compensabele verliezen	4.544	5.263	-719	-356		
Immateriële vaste activa	274	234	40	-97		
Financiële vaste activa	160	149	11	20		
Pensioenen	466	499	-40	-38	7	-18
Overige waarderingsverschillen	136	472	-336	267		
Totaal uitgestelde belastingvorderingen	5.580	6.617	-1.044	-204	7	-18
Uitgestelde belastingverplichtingen						
Immateriële vaste activa	-303	-321	18	-48		
Klantenrelaties	-698	-952	254	254		
Materiële vaste activa	-601	-774	173	296		
Voorraden	-354	-355	1	-90		
Overige voorzieningen	-122	-292	170	-34		
Opbrengst van producten verantwoord in de loop van de tijd	-909	0				
Overige waarderingsverschillen	-190	-273	83	-44		
Totaal uitgestelde belastingverplichtingen	-3.177	-2.967	699	334	0	0
Netto uitgestelde belastingvordering	2.403	3.650	-345	130	7	-18
Als volgt opgenomen in de balans:						
Uitgestelde belastingvorderingen	3.820	4.352				
Uitgestelde belastingverplichtingen	-1.417	-702				
Netto uitgestelde belastingvordering	2.403	3.650				

De belastingdruk in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening is opgebouwd als volgt:

Bedragen x € 1.000	2018	2017
<i>Winstbelasting voor het lopende boekjaar:</i>		
Actuele belastinglast	-5.057	-3.959
Aanpassing belastinglast voorgaande jaren	39	58
<i>Uitgestelde belastingen:</i>		
Met betrekking tot ontstaan en afwikkeling van tijdelijke verschillen	374	485
Opname van eerder niet opgenomen compensabele verliezen	0	655
Winstbelasting opgenomen in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening	-4.644	-2.761
<i>Uitgestelde belastingen op posten die gedurende het boekjaar zijn opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten:</i>		
Belastingbaten (-lasten) op toegezegd-pensioenregelingen	7	-18
Winstbelasting opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten	7	-18

De aansluiting tussen de belastingdruk tegen het in Nederland toepasselijke tarief en de effectieve belastingdruk voor de Groep is als volgt:

Bedragen x € 1.000	2018	2017
Resultaat voor belasting	19.075	12.681
Belastingen tegen het in Nederland van toepassing zijnde tarief van 25,0%	-4.760	-3.160
Gevolg van andere belastingtarieven bij buitenlandse deelnemingen	-121	-166
Aanpassing belastinglast voorgaande jaren	40	58
Fiscaal niet aftrekbare kosten	120	-68
Verliezen huidig boekjaar waarvoor geen latente belastingvordering is opgenomen	-3	-80
Effect tariefsverlaging op uitgestelde belastingverplichtingen	80	0
Opname van eerder niet opgenomen compensabele verliezen	0	655
Winstbelasting opgenomen in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening	-4.644	-2.761

De Groep heeft uitgestelde belastingvorderingen opgenomen van in totaal € 4,5 miljoen (31 december 2017: € 5,3 miljoen), die geheel betrekking hebben op vorderingen uit hoofde van voorwaartse verliescompensatie, welke een totaalbedrag aan compensabele verliezen vertegenwoordigt van circa € 15 miljoen (31 december 2017: circa € 18 miljoen). De gehele vordering van € 4,5 miljoen heeft betrekking op verliezen verrekenbaar in Duitsland. Voor de hoogte van de waardering van de verrekenbare verliezen is een inschatting gemaakt van de naar verwachting te realiseren winsten in de komende vijf jaren. Per 31 december 2018 zijn alle belastingverliezen in Duitsland op de balans opgenomen. De betreffende compensabele verliezen in Duitsland, die voortkomen uit Neways Deutschland GmbH, zijn onbeperkt in de tijd verrekenbaar.

Voorts zijn voor de compensabele verliezen in China ten bedrage van € 0,3 miljoen (31 december 2017: € 0,7 miljoen) geen uitgestelde belastingvorderingen in de balans opgenomen, omdat het op dit moment nog niet waarschijnlijk is dat er toekomstige belastbare winsten zullen worden gerealiseerd waarvan de Groep de voordelen kan gebruiken. Compensabele verliezen vervallen na 5 jaar.

De vennootschap maakt, tezamen met de in Nederland gevestigde 100%-deelnemingen, deel uit van een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. Gezamenlijk met deze deelnemingen is de vennootschap mede hoofdelijk aansprakelijk voor schulden uit hoofde van vennootschapsbelasting.

De belastingdruk, de verhouding tussen de belasting en het resultaat voor vennootschapsbelasting, bedraagt 24,3% (2017: 26,9%, zonder rekening te houden met opname van eerder niet opgenomen compensabele verliezen ten bedrage van € 0,6 miljoen). De werkgebieden van de Groep zijn Nederland, Duitsland, Slowakije, Tsjechië, China en de VS, waar in 2018 de volgende belastingtarieven gelden: Nederland 25%, Duitsland 30%, Slowakije 21%, Tsjechië 19%, China 25% en de VS 27%.

8. VOORRADEN

De opgenomen voorziening ter afwaardering van voorraden bedraagt € 11,1 miljoen (2017: € 10,3 miljoen). De netto-mutatie in de voorziening bedraagt € 0,8 miljoen (2017: -/- € 0,4 miljoen). De voorziening heeft grotendeels betrekking op materialen voor producten die niet langer worden geproduceerd en geleverd en waarop geen vraag meer voor uitstaat per balansdatum, maar die nog wel in voorraad worden gehouden en incidenteel worden gebruikt. De Groep heeft geen voorraden die zijn gewaardeerd tegen lagere opbrengstwaarde. Op de voorraden is pandrecht gevestigd ten behoeve van de kredietverstrekkers. Voor nadere informatie zie toelichting 13.

9. HANDELSVORDERINGEN EN OVERIGE VORDERINGEN

Bedragen x € 1.000	2018	2017
Handelsvorderingen en overige vorderingen	55.147	49.475
Verbonden partijen	6.906	3.811
Totaal	62.053	53.286

Voor de voorwaarden van de vorderingen op verbonden partijen wordt verwezen naar de toelichting onder 22.

Onder de handelsvorderingen zijn geen vorderingen opgenomen met een resterende looptijd langer dan een jaar. Op de handelsvorderingen is pandrecht gevestigd ten behoeve van de kredietverstrekkers. Handelsvorderingen zijn niet-rentedragend en hebben over het algemeen een betalingstermijn van 30 tot 90 dagen.

Per 31 december 2018 hadden handelsvorderingen met een nominale waarde van € 0,9 miljoen (2017: € 0,9 miljoen) een bijzondere waardevermindering ondergaan en was daarvoor een voorziening getroffen. Vorderingen zijn individueel voorzien.

De mutaties in de voorziening voor bijzondere waardevermindering van vorderingen zijn als volgt (voor nadere informatie omtrent kredietrisico zie toelichting 24):

Bedragen x € 1.000	2018	2017
Stand per 1 januari	855	892
Lasten voor het boekjaar	346	264
Afboekingen	-228	-103
Teruggeboekte ongebruikte bedragen	-55	-198
Stand per 31 december	918	855

De analyse van achterstallige maar niet aan bijzondere waardevermindering onderhevige vorderingen per 31 december is als volgt:

Bedragen x € 1.000		Achterstallig maar niet onderhevig aan bijzondere waardevermindering					
		Niet achterstallig en niet onderhevig aan bijzondere waarde-		30-60	60-90	90-120	
	Totaal	vermindering	< 30 dagen	dagen	dagen	dagen	> 120 dagen
2018	62.053	52.275	6.757	1.563	446	348	664
2017	53.286	46.445	4.376	707	631	345	782

10. GELDMIDDELEN

De geldmiddelen zijn gedurende 2017 en 2018 vrij beschikbaar.

11. EIGEN VERMOGEN

Voor een overzicht van de diverse componenten van het eigen vermogen en de mutaties daarin tussen 31 december 2017 en 31 december 2018 wordt verwezen naar het geconsolideerde mutatieoverzicht van het eigen vermogen.

Kapitaal

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt per 31 december 2018 € 15.000.000 (31 december 2017: € 15.000.000), bestaande uit 30.000.000 gewone aandelen van € 0,50 per aandeel. Per 31 december 2018 zijn hiervan geplaatst en volgestort 11.957.624 gewone aandelen (31 december 2017: 11.481.301), zodat het gestort kapitaal € 5.978.812 bedraagt (31 december 2017: € 5.740.651). Het verloop van de toename in het aantal uitgegeven en volgestorte gewone aandelen gedurende het boekjaar 2017 en 2018 is als volgt:

Aantallen x 1.000	Gewone aandelen	
	Toelichting	uitgegeven en volgestort
1 januari 2017		11.459
Uitgegeven tegen contanten bij uitoefening van aandelenopties	16	22
31 december 2017		11.481
Uitgegeven tegen contanten bij uitoefening van aandelenopties	16	18
Uitgegeven wegens omzetting van converteerbare achtergestelde leningen	13	459
31 december 2018		11.958

Agio

De door de aandeelhouders ingebrachte bedragen boven het nominaal aandelenkapitaal worden verantwoord als agio. Hieronder worden tevens begrepen additionele vermogensstortingen door bestaande aandeelhouders zonder uitgifte van aandelen of uitgifte van rechten tot het nemen of verkrijgen van aandelen van de onderneming.

In het agio is een bedrag begrepen dat is toegewezen aan de eigenvermogenscomponent van de converteerbare achtergestelde leningen die de Groep heeft uitgegeven in 2014 (zie geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen).

Valutaomrekeningsreserve

De valutaomrekeningsreserve bevat zowel de valutaomrekeningsverschillen die voortvloeien uit de omrekening van de jaarrekeningen van buitenlandse deelnemingen, als de valutaomrekeningsverschillen afkomstig uit de omrekening van permanent geïnvesteerde leningen aan buitenlandse deelnemingen die dienen ter financiering van deze buitenlandse deelnemingen en waarop geen aflossingen zijn gepland.

12. UITGEKEERD EN VOORGESTELD DIVIDEND

Voorgesteld wordt het nettoresultaat toe te voegen aan de reserve ingehouden winst. Voorts wordt voorgesteld over het boekjaar 2018 een dividend uit te keren van € 0,48 per aandeel. Het dividend zal worden uitgekeerd in contanten.

Bedragen x € 1.000	2018	2017
Vastgesteld en uitgekeerd gedurende het jaar		
Dividend op gewone aandelen:		
Slotdividend voor 2017: € 0,35 (2016: € 0,34)	4.184	3.902
Voorgesteld ter goedkeuring van de AVA		
Dividend op gewone aandelen:		
Slotdividend voor 2018: € 0,48 (2017: € 0,35)	5.740	4.018

13. OVERIGE FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

Bedragen x € 1.000	Effectief rentepercentage	Vervaldatum	Uitstaand bedrag	Uitstaand bedrag
			2018	2017
Kortlopend				
Financiële lease	3,4% – 3,6%	31 jan. 2019	44	172
Bankkredieten	Euribor + (1,4% – 2,3%)	Opeisbaar	41.817	32.944
<i>Overige kortlopende leningen</i>				
Bankleningen	4,2%	31 mrt. 2018	0	200
Converteerbare achtergestelde leningen	4,6%	30 sept. 2019	1.086	0
Totaal van de kortlopende rentedragende leningen			42.947	33.316
Langlopend				
Financiële lease	3,4% - 3,6%	31 jan. 2019	0	33
<i>Overige langlopende leningen</i>				
Converteerbare achtergestelde leningen	4,6%	30 sept. 2019	0	4.937
Totaal van de langlopende rentedragende leningen			0	4.970

Financiële lease (3,4% - 3,6%)

Dit betreffen leningen met een looptijd van 4 jaar. Aflossing vindt plaats in maandelijkse termijnen op annuïteitenbasis.

Bankkredieten

De per 31 december 2018 ter beschikking staande kredietfaciliteit (rekening courant en obligo) bedraagt in totaal € 52,5 miljoen (rentevergoeding: Euribor + 1,4% tot 2,3%, afhankelijk van de senior net debt/Ebitda ratio). Hiervan is op balansdatum € 42,1 miljoen gebruikt voor rekening courant krediet en bankgaranties (31 december 2017: € 33,2 miljoen). Als zekerheid voor de aflossing van de schulden aan de financiële instellingen is pandrecht gevestigd op bedrijfsinventaris, machines, voorraden, vorderingen en op de rechten uit de polis van kredietverzekering van de Nederlandse en Duitse groepsmaatschappijen. De waarde van de verpanding bedraagt per 31 december 2018 in totaal ca. € 86 miljoen. Namens de Vennootschap hebben alle Nederlandse en Duitse groepsmaatschappijen jegens de financiële instellingen een hoofdelijke aansprakelijkheidsverklaring afgegeven. Voorts achten de financiële instellingen het noodzakelijk dat het garantievermogen (gecorrigeerd voor de netto uitgestelde belastingvorderingen en immateriële vaste activa) per 31 december 2018 ten minste € 55 miljoen bedraagt en dat de Ebitda niet lager is dan € 10 miljoen. Meer informatie over de bankconvenanten met financiële instellingen is opgenomen onder toelichting 24.

Bankleningen (4,2%)

Dit betreft een banklening waarvan de laatste aflossing op 31 maart 2018 heeft plaatsgevonden.

Converteerbare achtergestelde leningen (4,6%)

De in 2014 afgesloten converteerbare achtergestelde leningen van nominaal € 5 miljoen hebben een conversiekoers van € 8,50 per aandeel en een conversierecht dat loopt van 30 september 2017 tot 30 september 2019. Eventuele niet geconverteerde achtergestelde leningen worden direct aflosbaar. De nominale rente bedraagt 4%. De terugbetalingen van de hoofdsom van deze leningen zijn achtergesteld bij alle andere bestaande en toekomstige schulden aan derden. In 2018 is voor een bedrag van € 3,9 miljoen geconverteerd in aandelen.

Reële waarde

Voor alle financiële instrumenten van de Groep geldt dat de reële waarde de boekwaarde benadert. De reële waarde van geldmiddelen, handelsvorderingen, overige vorderingen, handelsschulden en overige te betalen posten benadert de boekwaarde, hoofdzakelijk vanwege hun korte looptijd. Rekening courant kredieten zijn direct opeisbaar.

Hiërarchie in reële waarden

De Groep hanteert de volgende hiërarchie bij het bepalen en vermelden van financiële instrumenten, te onderscheiden naar waarderingsmethoden.

Niveau 1: genoteerde (niet aangepaste) koersen op actieve markten voor identieke activa of verplichtingen

Niveau 2: overige methoden waarbij alle variabelen een significant effect op de verwerkte reële waarde hebben en direct of indirect waarneembaar zijn

Niveau 3: methoden waarbij alle variabelen worden gehanteerd die een significant effect op de verwerkte reële waarde hebben, doch niet zijn gebaseerd op waarneembare marktgegevens.

Gedurende de boekjaren 2017 en 2018 heeft de Groep geen gebruik gemaakt van financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd.

Voor activa en verplichtingen die op terugkerende basis in de jaarrekening worden opgenomen, stelt de Groep aan het einde van iedere verslagperiode vast of door herbeoordeling sprake is van wijzigingen in de niveau-indeling van de hiërarchie (op basis van de input van het laagste niveau die significant is voor de gehele waardering). Gedurende de verslagperiode hebben geen overdrachten tussen Niveau 1 en Niveau 2 plaatsgevonden.

14. VOORZIENINGEN

Het verloop in 2018 van de post voorzieningen is als volgt:

Bedragen x € 1.000	Garantie- voorziening	Uitgestelde Opbrengsten	Verlieslatende contracten	Claims voorziening	Totaal
Stand per 1 januari 2018	1.146	0	871	150	2.167
IFRS 15 aanpassing	-1.146	1.821	0	0	675
Aangepaste stand per 1 januari 2018	0	1.821	871	150	2.842
Ontstaan gedurende het jaar	0	670	898	1.000	2.568
Aanwending	0	-691	-264	0	-955
Vrijgevallen	0	-1.800	0	-150	-1.950
Stand per 31 december 2018	0	0	1.505	1.000	2.505
Kortlopend	0	0	813	1.000	1.813
Langlopend	0	0	692	0	692

Garantievoorziening

De voorziening voor garanties had betrekking op de reparatie van te retourneren producten. De hoogte en de looptijd van de voorziening zijn geschat op basis van garantiedata in de jaren 2011 tot en met 2017. Toepassing van IFRS 15 heeft ertoe geleid dat deze voorziening per 1 januari 2018 is vrijgevallen.

Uitgestelde opbrengsten

Voor contracten waarbij afnemers de mogelijkheid hebben om producten te retourneren op basis van een individuele garantie afspraak is vanwege toepassing van IFRS 15 in het boekjaar een voorziening aangehouden voor vooruitbetalingen die de Groep daarvoor ontvangt, waarvan de uitvoering van de reparatieverplichtingen in de toekomst plaatsvindt. De opbrengsten voor de garantie-verplichting zijn verwerkt over de looptijd van de garantietermijn. Gedurende het boekjaar zijn deze contracten beëindigd, waardoor de in deze voorziening opgenomen vooruitbetalingen van in totaal € 1,8 miljoen als opbrengst verkopen zijn verantwoord.

Verlieslatende contracten

De voorziening voor verlieslatende contracten heeft betrekking op verwachte verliezen op lopende ontwikkelprojecten en overige verlieslatende contracten.

Claims voorziening

De voorziening uit hoofde van claims heeft betrekking op geschillen waarbij de onderneming betrokken is.

15. PENSIOENEN, VROEGPENSIOENEN EN JUBILEA

Pensioenvoorzieningen

De Neways-Groep heeft pensioenregelingen voor zijn werknemers in Nederland en voor een deel van zijn werknemers in Duitsland.

De pensioenregelingen voor de werknemers in Nederland zijn ondergebracht bij een tweetal bedrijfstakpensioenfondsen. Het betreffen collectieve regelingen gebaseerd op het zogenaamde middelloonstelsel welke worden toegepast tezamen met andere rechtspersonen. Deze regelingen worden beheerd door het Bedrijfstakpensioenfonds Metalektro en door het Pensioenfonds Metaal en Techniek. Er bestaat voor de aangesloten ondernemingen geen verplichting om eventuele tekorten in deze pensioenfondsen aan te zuiveren en tevens bestaat er geen aanspraak op mogelijk aanwezige overschotten. Om deze redenen kwalificeren deze pensioenregelingen in de jaarrekening als bijdrage-regelingen. De dekkingsgraad van het bedrijfstakpensioenfonds Metalektro ligt ultimo 2018 op 97,6% (2017: 101,6%) en voor het Pensioenfonds Metaal en Techniek op 99,4% (2017: 102,1%). Bij beide fondsen ligt deze dekkingsgraad onder de volgens het herstelplan vereiste dekkingsgraad. De pensioenfondsen hebben een geaccordeerd herstelplan, waarbij herstel van de dekkingsgraad wordt bereikt door maatregelen zoals het afzien van toekomstige indexatie van pensioenen, korting op de pensioenen en stijging van pensioenpremies, waarbij op dit moment geen additionele bijdrage van de onderneming geëist wordt. Voor sommige werknemers in Nederland is een excedent pensioenregeling van toepassing welke is ondergebracht bij Zwitserleven. Deze pensioenregeling is te kwalificeren als een bijdrageregeling. Er bestaat geen verplichting om eventuele tekorten aan te zuiveren.

De pensioenregeling voor werknemers in Duitsland betreft in eigen beheer genomen verplichtingen welke worden aangemerkt als toegezegd-pensioenregeling (zonder fondsbeleggingen). De pensioenregeling betreft een eindloonregeling, waarbij de hoogte van de uitkering afhankelijk is van de diensttijd en het salaris op de pensioendatum. Voor de pensioenregeling hoeven geen bijdragen door de deelnemers te worden betaald. Als garantiestelling voor het nakomen van de bestaande pensioenverplichtingen worden door de werkgever de wettelijk verplichte premies afgedragen aan het calamiteitenfonds ('Pensionsversicherungsverein'). In geval van faillissement van de vennootschap worden

de pensioenverplichtingen overgenomen door dit calamiteitenfonds. De pensioen-verplichtingen worden bepaald en verwerkt overeenkomstig IAS 19. De pensioenregeling staat bloot aan renterisico's en wijzigingen in de levensverwachting van gepensioneerden.

Vroegpensioenvoorzieningen

Voor een deel van de werknemers in Duitsland bestaat een vroegpensioenregeling. De vergoedingen en bijdragen voor vervroegde uitdiensttreding zijn verwerkt overeenkomstig IAS 19.

Voorziening jubileumverplichtingen

De werknemers in Nederland ontvangen extra beloningen bij het bereiken van een bepaald aantal jaren dienstverband. De verplichtingen ten behoeve van deze jubileumuitkeringen worden verwerkt overeenkomstig IAS 19.

De mutaties in de contante waarde van de verplichting voor (vroeg)pensioen- en jubileumlasten gedurende het boekjaar zijn als volgt:

Bedragen x € 1.000	Pensioen-voorzieningen		Vroegpensioen-voorzieningen		Voorziening jubileumverplichtingen		Totaal	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Stand per 1 januari	4.146	4.347	0	69	960	906	5.106	5.322
Aan het boekjaar toegerekende kosten	27	27	27	0	64	159	118	186
Rentekosten	60	63	0	0	0	0	60	63
Betaalde uitkeringen	-186	-172	0	-69	-123	-105	-309	-346
Werkgeversbijdragen	-39	-58	0	0	0	0	-39	-58
Totaal	-138	-140	27	-69	-59	54	-170	-155
<i>Herwaarderings(winsten)/ verliezen opgenomen in niet-gerealiseerde resultaten:</i>								
Aanpassingen als gevolg van wijzigingen in financiële veronderstellingen	-56	-8	0	0	0	0	-56	-8
Ervaringsaanpassingen	2	-53	0	0	0	0	2	-53
Demografische aanpassingen	77	0	0	0	0	0	77	0
Totaal	23	-61	0	0	0	0	23	-61
Stand per 31 december	4.031	4.146	27	0	901	960	4.959	5.106

De totale last in het geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten van de regelingen terzake van (vroeg) pensioenen en jubilea is als volgt samengesteld:

Bedragen x € 1.000	Pensioen-voorzieningen		Vroegpensioenverzoeken		Voorziening jubileumverplichtingen		Totaal	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
<i>Kosten ten laste van de winst-en-verliesrekening:</i>								
Aan het boekjaar toegerekende kosten	27	27	27	0	64	159	118	186
Rentekosten	60	63	0	0	0	0	60	63
Subtotaal in de winst-en-verliesrekening	87	90	27	0	64	159	178	249
<i>Herwaarderings(winsten)/verliezen opgenomen in niet-gerealiseerde resultaten:</i>								
Aanpassingen als gevolg van wijzigingen in financiële veronderstellingen	-56	-8	0	0	0	0	-56	-8
Ervaringsaanpassingen	2	-53	0	0	0	0	2	-53
Demografische aanpassingen	77	0	0	0	0	0	77	0
Totaal pensioen-en jubileumlasten	110	29	27	0	64	159	201	188

De Groep verwacht in 2019 € 39.000 (2018: € 39.000) aan de toegezegd-pensioenregelingen bij te dragen. De gemiddelde looptijd van de verplichting uit hoofde van de toegezegd-pensioenregelingen per 31 december 2018 bedraagt 10,9 jaar (2017: 11,4 jaar). De aanpassingen als gevolg van wijzigingen in financiële veronderstellingen worden veroorzaakt door een verhoging van de disconteringsvoet met 0,1%. De demografische aanpassingen worden veroorzaakt door een verlaging van de verwachte resterende levensduur van gepensioneerden.

Belangrijke veronderstellingen gebruikt bij de actuariële berekeningen voor de regelingen ten aanzien van de pensioenverplichtingen van de Duitse werknemers:

	2018	2017
Disconteringsvoet	1,6%	1,5%
Toekomstige salarisstijgingen	0,0%	0,0%
Toekomstige pensioenstijgingen	1,75%	1,75%
Verwachte resterende levensduur gepensioneerden (jaren)	10,9	11,4

Kwantitatieve gevoeligheidsanalyse van de belangrijke veronderstellingen gebruikt bij de actuariële berekeningen voor de regelingen van de Duitse werknemers per 31 december 2018:

Bedragen x € 1.000	Disconteringsvoet		Toekomstige salarisstijgingen		Toekomstige pensioenstijgingen		Levensverwachting gepensioneerd	
	0,5% stijging	0,5% daling	0,5% stijging	0,5% daling	0,5% stijging	0,5% daling	1 jaar stijging	1 jaar daling
Gevoeligheid								
Effect op de verplichting	-253	274	0	0	218	-204	260	-253

Belangrijke veronderstellingen gebruikt bij de actuariële berekeningen voor de regelingen ten aanzien van de jubileumverplichtingen van de Nederlandse werknemers:

	2018	2017
Disconteringsvoet	1,6%	1,5%
Uitdiensttrekingspercentage	41%	43%

Kwantitatieve gevoeligheidsanalyse van de belangrijke veronderstellingen gebruikt bij de actuariële berekeningen voor de regelingen van de Nederlandse werknemers per 31 december 2018:

Bedragen x € 1.000	Disconteringsvoet		Uitdiensttrekingspercentage	
	0,5% stijging	0,5% daling	5% stijging	5% daling
Gevoeligheid				
Effect op de verplichting	-34	36	-75	74

Bovenstaande gevoeligheidsanalyses zijn opgesteld op basis van extrapolatie van het effect van aan het einde van de verslagperiode optredende redelijke wijzigingen in de belangrijke veronderstellingen op de verplichting uit hoofde van de toegezegd-pensioenregeling en de jubileumverplichtingen. De last in 2018 voor de als toegezegde-bijdrage regeling verwerkte pensioenregelingen voor de werknemers in Nederland bedraagt € 4.029.000 (2017: € 3.942.000). Voor 2019 worden ongeveer dezelfde betalingen verwacht.

16. OP AANDELEN GEBASEERDE BETALINGSOVEREENKOMSTEN

De Neways-Groep heeft tot 2017 een aandelenoptieregeling gehad voor de leden van de Raad van Bestuur en een selecte groep sleutelfunctionarissen, welke gedurende tenminste een jaar voorafgaande aan het jaar van toekenning in dienst zijn geweest van de Neways-Groep. Deze regeling heeft voorzien in het toekennen van niet-overdraagbare opties op aandelen Neways. De opties kunnen drie jaren na toekenning worden uitgeoefend gedurende een periode van twee jaren daarna, zodat de totale looptijd vijf jaar bedraagt. De uitoefening vindt uitsluitend plaats door omzetting in aandelen. Bij uitdiensttreding van een optiehouder vervallen diens optierechten.

Er zijn in het boekjaar 17.500 opties uitgeoefend. De reële waarde van de opties toegekend voor 31 december 2017 is € 249.492. De gewogen gemiddelde reële waarde per optie is € 1,30. In totaal is € 69.493 als last in de winst-en-verliesrekening opgenomen (2017: € 48.021). De gemiddelde beurskoers van het aandeel Neways in 2018 was € 13,22 (2017: € 12,36).

De volgende tabel geeft een overzicht van het verloop en de uitoefenprijs van de aandelenopties.

De volgende tabel geeft een overzicht van het verloop en de uitoefenprijs van de aandelenopties.

Optiehouders	Stand per 31-12-2017	Vervallen 2018	Uitgeoefend 2018 ¹	Stand per 31-12-2018	Uitoefenprijs (in €)	Looptijd
H.W.T. van der Vrande	125.000			125.000 ²	6,00	12/2019
	15.000		-15.000	0		
	15.000			15.000	9,79	04/2020
	15.000			15.000	7,10	04/2021
	15.000			15.000	11,71	04/2022
P.H.J. de Koning	15.000			15.000	7,10	04/2021
	15.000			15.000	11,71	04/2022
A.A.H. van Bragt	15.000			15.000	9,79	04/2020
	15.000			15.000	7,10	04/2021
	15.000			15.000	11,71	04/2022
Overige functionarissen in dienst van de onderneming	10.000		-2.500	7.500	9,79	04/2020
	22.500			22.500	7,10	04/2021
	30.000	-2.500		27.500	11,71	04/2022
Totaal	322.500	-2.500	-17.500	302.500		

1) De gewogen gemiddelde koers op de uitoefendata van deze opties was € 15,84.

2) Betreft opties op aandelen gehouden door grootaandeelhouders.

De volgende tabel geeft een overzicht van de gebruikte veronderstellingen bij de berekening van de reële waarde van de in 2017 toegekende opties.

	2017
Dividendrendement (%)	3,68
Verwachte koersgevoeligheid van het aandeel (%)	28,47
Risicovrije rentevoet (%)	-0,78
Verwachte looptijd van de opties (in jaren)	3,50
Verwacht uitoefengedrag van de opties (%)	73,00

De Groep heeft na goedkeuring door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 18 april 2017 een 'performance share plan' ingevoerd op grond waarvan aan de leden van de Raad van Bestuur en een selecte groep sleutelfunctionarissen een voorwaardelijke toekenning van prestatieaandelen in de vennootschap wordt verstrekt. Voor toekenning per lid van de Raad van Bestuur en de sleutelfunctionarissen wordt verwezen naar toelichting 22.

Prestatieaandelen worden definitief toegekend ('vested') aan het einde van een driejarige prestatieperiode, onder voorbehoud van (i) het verwezenlijken van vooraf vastgestelde financiële doelstellingen die de langetermijnstrategie van het Bedrijf naar behoren weerspiegelen en (ii) het aanblijven als lid van de Raad van Bestuur, respectievelijk sleutelfunctionaris ('deelnemer'). Het toekenningspercentage wordt lineair toegerekend tussen het minimum niveau (50% toekenning) en het maximum niveau (200% toekenning). Bij uitdiensttreding van een deelnemer gedurende de driejarige prestatieperiode vervallen diens niet definitief toegekende prestatieaandelen. Voor definitieve toekenning geven de prestatieaandelen geen rechten op aandelenbezit, zoals dividendrechten en stemrechten. Definitief toegekende prestatieaandelen aan deelnemers dienen in bezit van deze deelnemers te worden gehouden gedurende een periode van twee jaren daarna.

Gedurende het boekjaar zijn 29.078 prestatieaandelen (op 100% doelstelling gebaseerd) toegekend (2017: 37.241). De reële waarde van de prestatieaandelen toegekend in het boekjaar is € 399.770 (2017: € 447.782). In deze reële waarde zijn 745 in het boekjaar toegekende en vervallen aandelen niet meegenomen. De reële waarde per prestatie-aandeel is € 14,11 (2017: € 12,02). In totaal is € 235.809 (2017: € 105.726) als last in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

De volgende tabel geeft een overzicht van het verloop van de uitstaande prestatieaandelen bij het bereiken van het gewenste prestatieniveau.

Aantallen	2018	2017
Stand per 1 januari	36.170	0
Toegekend gedurende het jaar	29.078	37.241
Vervallen gedurende het jaar	-1.816	-1.071
Stand per 31 december	63.432	36.170

De volgende tabel geeft een overzicht van de gebruikte veronderstellingen bij de berekening van de reële waarde van de in het boekjaar toegekende prestatieaandelen.

	2018	2017
Dividendrendement (%)	3,13	3,61
Verwachte koersgevoeligheid van het aandeel (%)	24,31	28,47
Risicovrije rentevoet (%)	-0,38	-0,78
Verwachte looptijd van de prestatieaandelen (in jaren)	3,00	3,00
Verwachte definitieve toekenning (%)	100,00	100,00

Voor de bepaling van de reële waarde van de opties en de prestatieaandelen op de toekenningsdatum is gebruik gemaakt van het Black & Scholes model. De verwachte koersgevoeligheid van het aandeel is gebaseerd op het uitgangspunt dat de koersgevoeligheid in het verleden indicatief is voor de trend in de toekomst. De verwachte looptijd is gebaseerd op historische gegevens ten aanzien van het vervallen van opties. Het management is van mening dat een mogelijke wijziging in een of meer van bovenstaande veronderstellingen er niet toe zou leiden dat de reële waarde van de aandelenopties of prestatieaandelen materieel zou afwijken van de berekende reële waarde.

17. HANDELSSCHULDEN EN OVERIGE TE BETALEN POSTEN

Bedragen x € 1.000	2018	2017
Handelsschulden	64.684	50.151
Overige te betalen posten	16.975	14.952
Te betalen rente	82	78
Verbonden partijen	1.092	911
Totaal	82.833	66.092

Hier is voor € 1.036.000 (31 december 2017: € 58.000) aan langlopende verplichtingen opgenomen.

De voorwaarden van bovenstaande financiële verplichtingen zijn als volgt:

- Handelsschulden zijn niet-rentedragend en hebben normaliter een betalingstermijn van ca. 60 dagen
- Overige te betalen posten zijn niet-rentedragend en hebben een gemiddelde betalingstermijn van 6 maanden
- De te betalen rente wordt normaliter per kwartaal afgerekend gedurende het boekjaar
- Voor de voorwaarden met betrekking tot de verbonden partijen wordt verwezen naar de toelichting onder 22
- Voor de uiteenzetting van het kredietrisicobeleid binnen de Groep wordt verwezen naar de toelichting onder 24

18. PERSONEELSKOSTEN

Bedragen x € 1.000	Toelichting	2018	2017
Lonen en salarissen		114.238	102.011
Pensioenlasten		4.225	4.055
Overige sociale lasten		15.194	14.301
Kosten van aandelenoptie en prestatie aandelen regelingen	16	305	182
Totale personeelskosten		133.962	120.549

Gedurende 2018 had de Groep gemiddeld 2.943 werknemers werkzaam (2017: 2.750). Hierin zijn tevens inhuurkrachten begrepen. In totaal waren er gemiddeld 2.511 werknemers in dienst bij Neways (2017: 2.358). Van het totaal aantal werknemers waren gemiddeld 1.823 werknemers inclusief inhuurkrachten werkzaam bij buitenlandse deelnemingen (2017: 1.727). De indeling naar functiegroepen was als volgt:

Gemiddelde aantallen in FTE's	2018	2017
Algemeen beheer	412	383
Engineering en ontwikkeling	439	434
Logistiek	218	232
Productie	1.666	1.514
Magazijn	208	187
Totaal	2.943	2.750

19. AFSCHRIJVINGEN EN AMORTISATIE

Bedragen x € 1.000	2018	2017
Afschrijving materiële vaste activa	7.364	7.377
Amortisatie immateriële vaste activa	1.834	1.682
Totale afschrijvingen en amortisatie	9.198	9.059

20. FINANCIERINGSKOSTEN

Bedragen x € 1.000	2018	2017
Rente op leningen en rekening courant kredieten	1.602	1.329
Netto valutakoersverschillen	0	120
Overige	365	171
Totale financieringskosten	1.967	1.620

21. WINST PER AANDEEL

Gewone winst per aandeel

De gewone winst per aandeel wordt berekend door het nettoresultaat toekomend aan houders van gewone aandelen te delen door het gewogen gemiddeld aantal uitstaande gewone aandelen gedurende het boekjaar.

Verwaterde winst per aandeel

Nettoresultaat toe te rekenen aan de houders van gewone aandelen, aangepast voor rentelasten (na belasting) van de converteerbare achtergestelde leningen (voor zover de gemiddelde beurskoers in het boekjaar boven de conversiekoers ligt), gedeeld door de som van het gewogen gemiddeld aantal gewone uitstaande aandelen gedurende het jaar en het gewogen gemiddeld aantal gewone aandelen dat zou zijn uitgegeven bij de conversie in gewone aandelen van alle potentiële gewone aandelen die tot verwatering kunnen leiden. Bij een negatief resultaat per aandeel zal het verwaterd resultaat per aandeel geen verbetering laten zien.

Per 31 december 2018 bedraagt de verwaterde winst per aandeel € 1,18 (2017: € 0,82). Het volgende overzicht geeft het nettoresultaat en aantal aandelen weer welke als basis zijn gebruikt voor de berekening van de gewone en verwaterde winst per aandeel:

Aantallen x 1.000	2018	2017
Nettoresultaat toekomend aan houders van gewone aandelen voor de berekening van de verwaterde winst per aandeel	14.431	9.920
Rentelasten converteerbare achtergestelde leningen	96	170
Nettoresultaat toekomend aan houders van gewone aandelen, gecorrigeerd voor het verwateringseffect	14.527	10.090

Aantallen x 1.000	2018	2017
Gewogen gemiddeld aantal gewone aandelen	11.854	11.474
Effect van verwatering:		
Aandelenopties	186	181
Prestatieaandelen	58	26
Conversiewaarde achtergestelde leningen	229	588
Aangepast gewogen gemiddeld aantal gewone aandelen voor de berekening van de verwaterde winst per aandeel	12.327	12.269

Er hebben zich tussen de verslagdatum en de datum waarop deze jaarrekening is opgesteld geen andere transacties voorgedaan met gewone aandelen of potentiële gewone aandelen.

22. INFORMATIE OVER VERBONDEN PARTIJEN

In de geconsolideerde jaarrekening zijn opgenomen de financiële gegevens van Neways Electronics International N.V. en de dochterondernemingen zoals aangegeven in de volgende tabel:

		% deelneming	
	Plaats/land van vestiging	2018	2017
Neways B.V.	Son, Nederland	100	100
Neways Industrial Systems B.V.	Son, Nederland	100	100
Neways Technologies B.V.	Son, Nederland	100	100
Neways Advanced Applications B.V.	Son, Nederland	100	100
Neways Micro Electronics B.V.	Echt, Nederland	100	100
Neways Cable & Wire Solutions B.V.	Echt, Nederland	100	100
Neways Leeuwarden B.V.	Leeuwarden, Nederland	100	100
Neways Deutschland GmbH.	Riesa, Duitsland	100	100
Neways Neunkirchen GmbH.	Neunkirchen, Duitsland	100	100
Neways Vertriebs GmbH.	Neunkirchen, Duitsland	100	100
Neways Holding GmbH.	Riesa, Duitsland	100	100
Neways Beteiligungs GmbH,	Riesa, Duitsland	100	100
Neways Elektronik Riesa GmbH.			
& Co. KG	Riesa, Duitsland	100	100
Neways Technologies GmbH. Erfurt	Erfurt, Duitsland	100	100
Neways Electronics Decin s.r.o.	Decin, Tsjechië	100	100
Neways Slovakia a.s.	Nová Dubnica, Slowakije	100	100
Neways Wuxi Electronics Co. Ltd.	Wuxi, China	100	100
Neways Electronics US Inc.	Wilmington, USA	100	100

In 2018 heeft een juridische fusie plaatsgevonden tussen Neways Micro Electronics B.V., Neways Micro Electronics Holding B.V., Hymec Hybrid Circuits B.V. en Hymec Facilities B.V., waarbij de overgebleven vennootschap Neways Micro Electronics B.V. is.

De Groep houdt een minderheidsbelang in de volgende entiteit:

		% deelneming	
	Plaats/land van vestiging	2018	2017
Qualifizierungszentrum Region Riesa GmbH.	Riesa, Duitsland	5,26	5,26

In onderstaande tabel wordt het totaalbedrag gegeven van de transacties met verbonden partijen voor het betreffende boekjaar (voor informatie over de uitstaande saldi per 31 december 2018 en 2017 zie toelichting 9 en 17):

		Aankopen/ Verkopen aan	Verschuldigd diensten van	Verschuldigd door	Verschuldigd aan
Bedragen x € 1.000					
Entiteit met invloed van betekenis op de Groep:					
VDL Groep	2018	23.363	4.556	6.906	1.092
VDL Groep	2017	15.866	3.502	3.811	911
Sleutelfunctionarissen van de Groep:					
	2018		0		
	2017		160		

Entiteit met invloed van betekenis op de Groep

VDL Groep: Per 31 december 2018 heeft VDL Beleggingen B.V. 27,9% van de geplaatste aandelen van Neways Electronics International N.V. in bezit (31 december 2017: 26,1%).

Voorwaarden van transacties met verbonden partijen

De transacties met verbonden partijen geschieden tegen voorwaarden die gelijkwaardig zijn aan die tussen onafhankelijke partijen. Openstaande saldi per ultimo boekjaar zijn niet door zakelijke zekerheden gedekt, zijn niet rentedragend en worden afgewikkeld in geld. Er zijn geen garanties verstrekt of ontvangen voor de vorderingen op of de schulden aan de verbonden partijen. Per ultimo 2018 heeft de Groep geen voorziening getroffen voor dubieuze posten in de vorderingen op verbonden partijen (2017: Nihil). Deze beoordeling wordt elk boekjaar uitgevoerd door middel van een onderzoek van de financiële positie van de verbonden partij en de markt waarin deze opereert.

Verplichtingen jegens verbonden partijen

De Groep heeft in 2014 converteerbare achtergestelde leningen van nominaal € 5,0 miljoen uitgegeven aan aandeelhouders met een belang van boven de 3%. Hiervan is in het boekjaar € 3,9 miljoen geconverteerd in aandelen, zodat het saldo van deze leningen per 31 december 2018 € 1,1 miljoen bedraagt. De terugbetalingen van de hoofdsom van deze leningen zijn achtergesteld bij alle andere bestaande en toekomstige schulden aan derden (Zie ook toelichting 13).

Bezoldiging Bestuurders

Met ingang van 18 april 2017 is een nieuw bezoldigingsbeleid van kracht. Belangrijkste wijziging is geweest de invoering van een 'performance share plan', op grond waarvan aan de leden van de Raad van Bestuur jaarlijks een voorwaardelijke toekenning van prestatieaandelen wordt verstrekt. Het aantal prestatieaandelen dat definitief wordt toegekend aan het einde van een driejarige prestatieperiode, is afhankelijk van een vooraf vastgestelde winstmarge ontwikkeling gedurende die periode. Meer informatie over het 'performance share plan' en het aantal toegekende prestatieaandelen is opgenomen in toelichting 16.

De bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur bestaat voorts uit een basissalaris en een jaarlijkse bonus. De Raad van Commissarissen stelt jaarlijks de bezoldiging vast, binnen de kaders van het bezoldigingsbeleid. Er wordt geen automatische CAO-verhoging op de basissalarissen toegepast. Jaarlijks wordt door de Raad van Commissarissen een bonusregeling voor het verslagjaar vastgesteld. De bonusregeling is gekoppeld aan het behalen van vooraf vastgestelde kwantitatieve prestatiedoelstellingen. De toegekende bonussen worden in het verslagjaar verantwoord en gebaseerd op de in het boekjaar behaalde prestatiedoelstellingen. Uitkering vindt plaats na de vaststelling van de jaarrekening.

De waarde van de aandelenopties is gebaseerd op de reële waarde van de in het boekjaar toegekende aandelenopties. Meer informatie over het aantal toegekende optierechten voor de aankoop van aandelen ingevolge de deelname van de bestuurders aan de aandelenoptieregeling en de bepaling van de reële waarde van de opties is opgenomen in toelichting 16.

De pensioenen van de leden van de Raad van Bestuur zijn ondergebracht bij het pensioenfonds van MN-services (Pensioenfonds Metaal en Techniek). Dit pensioen, inclusief prepensioen, is gebaseerd op het zogenaamde middelloon. Daarnaast heeft een van de leden van de Raad van Bestuur een aanvullend pensioen gebaseerd op het beschikbare premiesysteem.

De verhouding tussen de beloning van de bestuurders en de gemiddelde beloning van de overige werknemers gedurende 2018 is 11:1 (in 2017 bedroeg dit 11:1). Deze ratio bestaat uit de gemiddelde beloning van de bestuurders in 2018 van € 468.000 (2017: € 483.000) zoals opgenomen in het overzicht bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur in relatie tot de gemiddelde beloning van alle werknemers van de werkmaatschappijen in West-Europa van € 41.000 (2017: € 44.000). Deze gemiddelde beloning bestaat uit lonen en salarissen plus bonussen, opties en prestatieaandelen van de werknemers in West-Europa, gedeeld door het gemiddeld aantal werknemers in West-Europa.

De bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur en overige sleutelfunctionarissen is als volgt (bedragen x € 1.000):

2018	Basis-salaris	Pensioen-lasten	Sociale lasten	Bonussen	Prestatie-aandelen	Overige	Totaal
H.W.T. van der Vrande	318	39	10	118	75	57	617
P.H.J. de Koning	278	39	10	103	66	19	515
A.A.H. van Bragt	278	39	10	103	66	19	515
Totaal bestuurdersbeloningen	874	117	30	324	207	95	1.647
Overige sleutelfunctionarissen	2.152	228	203	444	193	209	3.429

2017	Basis-salaris	Pensioen-lasten	Sociale lasten	Bonussen	Aandelenopties en prestatie-aandelen	Overige	Totaal
H.W.T. van der Vrande	303	38	10	120	103	32	606
P.H.J. de Koning	265	38	10	105	92	19	529
A.A.H. van Bragt	265	38	10	105	92	39	549
Totaal bestuurdersbeloningen	833	114	30	330	287	90	1.684
Overige sleutelfunctionarissen	2.233	239	204	372	223	197	3.468

In het boekjaar is € 108.000 (2017: € 123.000) aan ontslagvergoedingen voor overige sleutelfunctionarissen in de personeelskosten opgenomen.

De stand van de aan het einde van het boekjaar voorwaardelijk toegekende prestatie aandelen is als volgt:

	2018		2017	
	Aantal	Vestingdatum	Aantal	Vestingdatum
H.W.T. van der Vrande	5.341	23-04-2021	7.314	18-04-2020
P.H.J. de Koning	4.672	23-04-2021	6.398	18-04-2020
A.A.H. van Bragt	4.672	23-04-2021	6.398	18-04-2020
Totaal bestuurdersbeloningen	14.685		20.110	
Overige sleutelfunctionarissen	13.647	23-04-2021	17.131	18-04-2020

Bezoldiging Raad van Commissarissen

De leden van de Raad van Commissarissen ontvangen een vaste honorering die niet afhankelijk is van de resultaten. De leden van de Raad van Commissarissen ontvingen de volgende bezoldiging:

Bedragen x € 1.000	2018	2017
H. Scheepers (voorzitter)	40	40
R. Penning de Vries	30	30
P. van Bommel	30	30
Totaal	100	100

23. VOORWAARDELIJKE GEBEURTENISSEN EN VERPLICHTINGEN

Huurovereenkomsten

De Groep heeft huurcontracten voor het grootste deel van de in gebruik zijnde gebouwen. Deze huurcontracten lopen gemiddeld tussen 10 en 15 jaar. De in de toekomst minimaal te betalen huurbedragen ingevolge deze niet-opzegbare huurcontracten zijn per 31 december als volgt:

Bedragen x € 1.000	2018	2017
Binnen een jaar	4.742	3.830
Na een jaar, maar niet meer dan vijf jaar	18.704	14.429
Meer dan vijf jaar	13.947	12.528
Totaal	37.393	30.787

In 2018 bedragen de totale lasten uit hoofde van deze huurcontracten € 3.938.000 (2017: € 3.771.000).

Overige operationele leaseovereenkomsten

De Groep heeft operationele leasecontracten voor enkele bedrijfsmiddelen. Deze leasecontracten lopen gemiddeld tussen 3 en 5 jaar en er is geen mogelijkheid tot verlenging opgenomen in de contracten. De in de toekomst minimaal te betalen huurbedragen ingevolge deze niet-opzegbare operationele leasecontracten zijn per 31 december als volgt:

Bedragen x € 1.000	2018	2017
Binnen een jaar	992	919
Na een jaar, maar niet meer dan vijf jaar	1.238	1.122
Totaal	2.230	2.041

In 2018 bedragen de totale lasten uit hoofde van deze operationele leasecontracten € 1.439.000 (2017: € 1.389.000).

Garanties

De Groep heeft voor een bedrag van € 4,5 miljoen (2017: € 0,3 miljoen) aan bankgaranties verstrekt ten behoeve van kredietverstrekking door buitenlandse banken.

Claims

In het kader van de normale bedrijfsuitoefening is de Groep incidenteel betrokken bij juridische procedures. De uitkomsten daarvan zullen naar verwachting geen substantiële invloed hebben op vermogen en resultaat.

Fiscale eenheid

De Vennootschap maakt, tezamen met de Nederlandse Groepsmaatschappijen deel uit van de fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting en de omzetbelasting. De Vennootschap is mede hoofdelijk aansprakelijk voor schulden uit hoofde van deze belastingen.

24. DOELSTELLINGEN EN BELEID INZAKE HET BEHEER VAN FINANCIËLE RISICO'S

De belangrijkste financiële verplichtingen van de Groep omvatten bankkredieten, converteerbare achtergestelde leningen en handelsschulden. Het belangrijkste doel van deze financiële instrumenten is het aantrekken van financiering voor de bedrijfsactiviteiten van de Groep. De Groep heeft uiteenlopende financiële activa, waarvan de belangrijkste financiële instrumenten bestaan uit handelsvorderingen en geldmiddelen, die rechtstreeks uit de bedrijfsactiviteiten voortvloeien.

De belangrijkste risico's uit hoofde van de financiële instrumenten van de Groep zijn marktrisico's (renterisico's op kasstromen en valutarisico's), liquiditeitsrisico's en kredietrisico's. Het management beoordeelt en geeft zijn goedkeuring aan het beleid voor de beheersing van deze risico's (zie het overzicht hierna).

Marktrisico

Bij het opstellen van de in de onderstaande onderdelen opgenomen gevoeligheidsanalyses is ervan uitgegaan dat het bedrag van de netto schuld, de verhouding tussen vast- en variabelrentende schulden en het aandeel van de in vreemde valuta's luidende derivaten constant zijn.

Bij de berekening van de gevoeligheidsanalyses zijn de volgende veronderstellingen gebruikt:

- De gevoeligheid van het eigen vermogen heeft betrekking op het effect van de veronderstelde wijzigingen in de koers van de Amerikaanse dollar op de deelneming in China
- De gevoeligheid van de winst-en-verliesrekening bestaat uit het effect van de veronderstelde wijzigingen in de betreffende marktrisico's, op basis van de financiële activa en financiële verplichtingen per 31 december 2018 en 2017.

Renterisico

Het door de Groep gelopen risico door fluctuaties in de markttrentes heeft voornamelijk betrekking op de rekening courant kredieten van de Groep. Het beleid van de Groep is de rentelasten te beheersen door een combinatie van schulden met vaste en variabele rentepercentages. Voor een overzicht van de hoogte van de rentepercentages wordt verwezen naar toelichting 13.

Renterisicotabel

De volgende tabel toont de gevoeligheid van de winst na belastingen van de Groep (door het effect van rekening courant kredieten) voor een in rede mogelijke verandering in de rentetarieven, waarbij alle overige variabelen constant zijn gehouden. Dit is niet van materiële invloed op het eigen vermogen van de Groep.

	Stijging/daling in basispunten	Effect op winst vóór belastingen (x € 1.000)
2018	+15	-134
	-10	84
2017	+15	-101
	-10	68

Valutarisico

De Groep loopt valutarisico's op transacties. Deze risico's betreffen aan- of verkopen die door bedrijfsonderdelen in andere valuta's dan de functionele valuta worden verricht. Het beleid van de Groep is erop gericht om het inkoopvolume in andere valuta's dan de functionele valuta op ongeveer hetzelfde niveau te houden als het omzetvolume in diezelfde valuta's. Dit is een continu proces gedurende het jaar en daarmee wordt het risico op een mismatch tussen inkomende en uitgaande geldstromen in vreemde valuta zoveel mogelijk gemitigeerd.

Wisselkoersgevoeligheid

De volgende tabel toont de gevoeligheid van het resultaat na belastingen (door mutaties in de reële waarde van monetaire activa en verplichtingen) en het eigen vermogen van de Groep voor een in rede mogelijke verandering in de koers van de Amerikaanse dollar, waarbij alle overige variabelen constant zijn gehouden. De invloed op de Groep van wisselkoerswijzigingen ten aanzien van alle overige valuta is niet materieel.

	Wijziging wisselkoers in USD	Effect op het resultaat voor belastingen (x € 1.000)	Effect op eigen vermogen (x € 1.000)
2018	+ 10%	781	-148
	- 10%	-954	181
2017	+ 10%	683	-149
	- 10%	-835	182

De mutatie van het effect na belastingen vloeit voort uit de verandering in de reële waarde van monetaire activa en verplichtingen die in Amerikaanse dollars luiden terwijl de functionele valuta van de entiteit de Euro is. De mutatie in het eigen vermogen vloeit voort uit veranderingen in de in Amerikaanse dollars opgenomen deelneming in China.

Liquiditeitsrisico

De Groep bewaakt zijn risico op een tekort aan middelen middels het frequent beoordelen van de banksaldi en geprojecteerde kasstromen uit bedrijfsactiviteiten van de Groep. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de vervaldatum van de financiële verplichtingen van de Groep per 31 december 2018 op basis van contractuele nominale betalingen.

Per 31 december 2018

Bedragen x € 1.000	Opeisbaar	< 3 maanden	3 tot 12 maanden	1 tot 5 jaar	> 5 jaar	Totaal
Rentedragende leningen en rekening courant kredieten	41.817	53	1.108	0	0	42.978
Handelsschulden en overige te betalen posten	12.759	63.542	5.496	1.036	0	82.833
Totaal	54.576	63.595	6.604	1.036	0	125.811

Per 31 december 2017

Bedragen x € 1.000	Opeisbaar	< 3 maanden	3 tot 12 maanden	1 tot 5 jaar	> 5 jaar	Totaal
Rentedragende leningen en rekening courant kredieten	32.944	297	282	5.120	0	38.643
Handelsschulden en overige te betalen posten	1.713	56.810	7.511	58	0	66.092
Totaal	34.657	57.107	7.793	5.178	0	104.735

Voor een overzicht van rentedragende leningen wordt verwezen naar toelichting 13.

Kredietrisico

Het beleid binnen de Groep is dat alle klanten die tegen kredietvoorwaarden wensen te handelen, aan kredietverificatieprocedures worden onderworpen. Bovendien worden de openstaande saldi continu bewaakt, zodat de Groep geen grote risico's loopt met betrekking tot oninbaarheid van vorderingen op debiteuren. Tevens beschikt de Groep over een kredietverzekering voor een groot deel van de debiteurenportefeuille.

Het maximale kredietrisico dat wordt gelopen is de in de toelichting onder 9 vermelde boekwaarde. Het saldo van de openstaande handelsvorderingen is voor circa 65% geconcentreerd bij een vijftiental afnemers van de Groep. Deze vorderingen zijn echter grotendeels verzekerd of hebben korte betalingstermijnen vanuit 'supplier finance' programma's, waardoor het management van mening is dat er geen bijzondere risico's

worden gelopen. Bovendien hebben zich vanuit de recente historie geen betalingsproblemen voorgedaan bij deze afnemers. Voor de overige financiële activa van de Groep, die bestaan uit geldmiddelen, wordt kredietrisico gelopen tot maximaal de boekwaarde van deze geldmiddelen.

Kapitaalbeheer

Het primaire doel van het kapitaalbeheer van de Groep is de instandhouding van een goede kredietwaardigheid en een gezonde solvabiliteit als ondersteuning van de activiteiten van de Groep en om de aandeelhouderswaarde te maximaliseren.

De Groep beheert zijn kapitaalstructuur en past die bij wijzigingen in de economische omstandigheden aan. Om de kapitaalstructuur te handhaven of aan te passen, kan de Groep de dividendbetaling aan aandeelhouders aanpassen, kapitaal aan aandeelhouders terugbetalen of nieuwe aandelen uitgeven. In de boekjaren 2018 en 2017 zijn in de doelstellingen, het beleid en de processen geen wijzigingen aangebracht.

De Groep bewaakt zijn kapitaal met behulp van de solvabiliteitsratio, zijnde het garantievermogen, gecorrigeerd voor de uitgestelde belastingvorderingen en immateriële vaste activa gedeeld door het gecorrigeerde balanstotaal. Het beleid van de Groep is om de solvabiliteitsratio tenminste op 35% te houden.

Bankconvenanten

Door de verstrekkers van het rekening courant krediet zijn eisen gesteld aan het kapitaalbeheer van de Groep. Deze convenanten zijn opgenomen in de kredietovereenkomsten en worden periodiek bewaakt. De huidige kredietovereenkomst is in 2016 met de kredietverstrekkers overeengekomen. De convenanten bestaan onder meer uit een minimale LTM EBITDA (het resultaat vóór rente, belastingen en afschrijvingen over de laatste 12 maanden) van € 10 miljoen en een minimaal gecorrigeerd garantievermogen van € 55 miljoen per 31 december 2017 en volgende jaren. Door de kredietverstrekkers wordt het gecorrigeerd garantievermogen gedefinieerd als het geplaatste en gestorte kapitaal, vermeerderd met reserves en (mede) jegens de banken achtergestelde leningen en verminderd met immateriële vaste activa, uitgestelde belastingvorderingen, geassocieerde deelnemingen en vorderingen op aandeelhouders en/of directie en de door de vennootschap gehouden aandelen in het eigen kapitaal. In 2017 is de looptijd van de kredietovereenkomst met een jaar verlengd tot 31 oktober 2019.

Begin 2019 is de kredietovereenkomst nogmaals verlengd met een looptijd van 3 jaren tot begin 2022 en is de kredietfaciliteit verruimd. De huidige kredietovereenkomst, die bestaat uit een ter beschikking staande kredietfaciliteit (rekening courant en obligo) van € 52,5 miljoen is verruimd tot € 65,0 miljoen. De rentevergoeding op de kredietfaciliteit die bestaat uit de 1-maands Euribor + 1,4% tot 2,3%, afhankelijk van de senior net debt/ebitda ratio, is aangepast naar 1-maands Euribor + 1,3% tot 2,2%. Daarnaast is de minimaal vereiste LTM EBITDA van € 10 miljoen verhoogd naar € 12,5 miljoen. Het minimaal vereiste gecorrigeerde garantievermogen is gelijk gebleven op € 55 miljoen.

Het gecorrigeerde garantievermogen per 31 december 2018 bedraagt € 85,9 miljoen. Ter verbetering van de solvabiliteit voert de Groep een strak werkkapitaalbeheer. Indien en zolang het gecorrigeerd garantievermogen kleiner is dan de gestelde voorwaarden aan de minimale hoogte van het gecorrigeerd garantievermogen, mogen geen winstuitkeringen in welke vorm dan ook worden gedaan. De LTM EBITDA bedraagt per 31 december 2018 € 30,2 miljoen. Het niet voldoen aan de minimaal vereiste hoogte van het gecorrigeerd garantievermogen en/of de LTM EBITDA leidt tot directe opeisbaarheid van de verstrekte kredieten. Per 31 december 2018 voldoet de Groep aan alle door de financiële instellingen gestelde convenanten van de kredietovereenkomst. In combinatie met het realiseren van winst in 2019 verwacht de Groep in geheel 2019 te voldoen aan de door de kredietverstrekkers begin 2019 herziene convenanten.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het gecorrigeerde garantievermogen en de LTM EBITDA.

Bedragen x € 1.000 per 31 december	2018	2017*
Eigen vermogen toe te rekenen aan de moedermaatschappij	101.632	85.048
Converteerbare achtergestelde leningen	1.086	4.937
Af: Software	-5.155	-5.930
Goodwill	-2.754	-2.754
Klantenrelaties	-2.328	-3.174
Uitgestelde belastingvorderingen	-3.820	-4.352
Gecorrigeerd garantievermogen	88.661	73.775
Balanstotaal	245.021	204.400
Af: Software	-5.155	-5.930
Goodwill	-2.754	-2.754
Klantenrelaties	-2.328	-3.174
Uitgestelde belastingvorderingen	-3.820	-4.352
Gecorrigeerd balanstotaal	230.964	188.190
Solvabiliteit	38,4%	39,2%

* De Groep heeft IFRS 9 en IFRS 15 initieel toegepast vanaf 1 januari 2018. Als gevolg van de gekozen transitieethodes is de vergelijkende informatie niet aangepast.

Bedragen x € 1.000	2018	2017
Bedrijfsresultaat	21.042	14.301
Afschrijvingen en amortisatie	9.198	9.059
LTM EBITDA	30.240	23.360

25. GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum te melden.

Enkelvoudige balans (voor winstbestemming)

Activa x € 1.000 per 31 december	Toelichting	2018	2017
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	2	734	734
Financiële vaste activa			
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	3	53.521	52.359
Vorderingen op groepsmaatschappijen	3	39.065	38.993
		92.586	91.352
Vlottende activa			
Vorderingen			
Vorderingen op groepsmaatschappijen		0	3.062
Overige vorderingen		0	6
		0	3.068
Geldmiddelen	6	14.434	0
Totaal activa		107.754	95.154

De toelichtingen 1 t/m 13 zijn integraal onderdeel van deze enkelvoudige jaarrekening.

 [Voor de staande weergave van de enkelvoudige balans klik hier.](#)

Passiva x € 1.000 per 31 december	Toelichting	2018	2017
Eigen vermogen	4		
Geplaatst en gestort kapitaal		5.979	5.741
Agio		44.326	40.312
Overige reserves		32.513	24.259
Winst boekjaar		14.431	9.920
Reserve omrekeningsverschillen		658	610
Andere wettelijke reserves		3.725	4.206
		101.632	85.048
Langlopende verplichtingen			
Rentedragende leningen	5	1.086	4.937
Uitgestelde belastingverplichtingen		1.230	430
		2.316	5.367
Kortlopende verplichtingen			
Rekening courant kredieten	6	0	3.551
Schulden aan groepsmaatschappijen	7	1.776	0
Vennootschapsbelasting		1.783	1.085
Overige te betalen posten		247	103
		3.806	4.739
Totaal eigen vermogen en verplichtingen		107.754	95.154

Enkelvoudige winst-en-verliesrekening

Bedragen x € 1.000	Toelichting	2018	2017
Bedrijfsopbrengsten		0	0
Personeelskosten	8	-400	-290
Overige lasten		-139	-112
Bedrijfsresultaat		-539	-402
Financieringsbaten		855	840
Financieringslasten		-216	-375
Nettofinancieringslasten		639	465
Resultaat deelnemingen	9	14.197	9.989
Resultaat voor belastingen		14.297	10.052
Belastingbaten/(last)		134	-132
Nettoresultaat		14.431	9.920

De toelichtingen 1 t/m 13 zijn integraal onderdeel van deze enkelvoudige jaarrekening.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

1. ALGEMEEN

Deze enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening vormen samen de statutaire jaarrekening van Neways Electronics International N.V. (hierna: 'de Vennootschap'). De financiële informatie van de Vennootschap is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van de Vennootschap. De enkelvoudige jaarrekening van Neways Electronics International N.V. is opgesteld op basis van Titel 9, Boek 2 B.W.

De Vennootschap maakt voor de bepaling van de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling van zijn enkelvoudige jaarrekening gebruik van de optie die wordt geboden in artikel 2:362 lid 8 BW. Dit houdt in dat de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling (hierna 'waarderingsgrondslagen') van de enkelvoudige jaarrekening van de Vennootschap gelijk zijn aan de grondslagen die voor de geconsolideerde EU-IFRS jaarrekening zijn toegepast. Deze geconsolideerde EU-IFRS jaarrekening is opgesteld volgens de door de International Accounting Standards Board vastgestelde en door de Europese Unie aanvaarde standaarden (hierna 'EU-IFRS'). Verwezen wordt naar toelichting 2 van de geconsolideerde jaarrekening voor een beschrijving van deze grondslagen. Alle bedragen in de enkelvoudige jaarrekening worden gepresenteerd in EUR duizenden, tenzij anders vermeld.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

Groepsmaatschappijen zijn alle entiteiten waarin het bedrijf direct of indirect overheersende zeggenschap heeft. De vennootschap heeft overheersende zeggenschap over een entiteit wanneer deze wordt blootgesteld aan, of rechten heeft op, variabele opbrengsten uit haar betrokkenheid bij de groepsmaatschappijen het vermogen heeft om die opbrengsten te beïnvloeden via haar zeggenschap over het groepsbedrijf. Groepsmaatschappijen worden opgenomen in de consolidatiekring vanaf de datum waarop de vennootschap zeggenschap verkrijgt en worden uit de consolidatiekring verwijderd van de datum waarop de zeggenschap door de Vennootschap over de groepsmaatschappij ophoudt.

De deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderingsgrondslagen van de onderneming gehanteerd. Resultaten op transacties waarbij

overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en zijn deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, worden geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de onderneming echter geheel of gedeeltelijk garant staat voor de schulden van een deelneming, dan wel de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor zijn aandeel) in staat te stellen tot betaling van zijn schulden, wordt een voorziening gevormd ter grootte van de verwachte betalingen door de onderneming ten behoeve van de deelneming.

De voorziening wordt primair ten laste van de langlopende vorderingen op de deelneming gevormd die als uitbreiding van de netto investering moeten worden aangemerkt en voor het overige gepresenteerd onder de voorzieningen.

De waardering van de overige activa en passiva geschiedt volgens de waarderingsgrondslagen zoals die blijken uit de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening. Hetzelfde geldt ten aanzien van de methode van resultaatbepaling. Hierdoor zijn het eigen vermogen en het nettoresultaat van Neways Electronics International N.V. gelijk aan die volgens de geconsolideerde jaarrekening.

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de Vennootschap in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen de Vennootschap en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Belastingen

De Vennootschap is het hoofd van de fiscale eenheid. De vennootschapsbelasting is opgenomen voor dat deel dat de onderneming als zelfstandig belastingplichtige verschuldigd zou zijn, rekening houdend met de toerekening van de voordelen van de fiscale eenheid. De verrekening binnen de fiscale eenheid tussen de Vennootschap en zijn dochtermaatschappijen vindt plaats via de rekening-courant verhoudingen.

2. IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

Dit betreft de goodwill van de overname van de aandelen in Neways Slovakia a.s.

3. FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

De mutaties in de investeringen in groepsmaatschappijen zijn als volgt:

Bedragen x € 1.000	2018	2017
Stand per 1 januari	52.359	62.456
Mutaties		
Resultaat deelnemingen na belasting	14.197	9.989
Niet-gerealiseerde resultaten deelnemingen na belasting	-16	43
Ontvangen dividend deelnemingen	-15.000	-20.000
Koersverschillen	11	-129
Aanpassing IFRS 15	2.053	0
Overige mutaties	-83	0
	1.162	-10.097
Stand per 31 december	53.521	52.359

De lijst met kapitaalbelangen van de Vennootschap is opgenomen onder toelichting 22 van de geconsolideerde jaarrekening.

Vorderingen op groepsmaatschappijen

Het verloop van de post vorderingen op groepsmaatschappijen is als volgt:

Bedragen x € 1.000	2018	2017
Stand per 1 januari	38.993	39.054
Mutaties		
Investeringen	34	100
Koersverschillen	38	-161
	72	-61
Stand per 31 december	39.065	38.993

Bedragen x € 1.000	Rente-percentage	Uitstaand bedrag 2018	Uitstaand bedrag 2017
Lening Neways Deutschland GmbH.	2%	36.467	36.467
Lening Neways Wuxi Electronics Co. Ltd.	1,75%	2.598	2.526
Totaal		39.065	38.993

Beide leningen hebben een langlopend, niet-aflosbaar karakter. Het rentepercentage over de lening aan Neways Wuxi Electronics Co. Ltd. is per 1 januari 2018 gewijzigd van 5% in 1,75%.

4. EIGEN VERMOGEN

Voor het overzicht van mutaties in het eigen vermogen wordt verwezen naar de toelichting op het geconsolideerd overzicht van mutaties in het eigen vermogen. De andere wettelijke reserves betreffen een reserve voor geactiveerde ontwikkelingskosten bij een deelneming.

Het verloop van deze post is als volgt:

Bedragen x € 1.000	2018	2017
Stand per 1 januari	4.206	4.687
Mutaties	-481	-481
Stand per 31 december	3.725	4.206

Voorstel tot resultaatbestemming 2018

Het bestuur stelt, met goedkeuring van de Raad van Commissarissen, aan de Algemene Vergadering voor het resultaat na belastingen over 2018 als volgt te bestemmen: een bedrag van € 4.184.000 uit te keren als dividend en het resterende bedrag van € 10.247.000 toe te voegen aan de overige reserves.

Over het boekjaar 2017 is € 0,35 per aandeel aan dividend uitgekeerd. Over het boekjaar 2018 wordt voorgesteld € 0,48 per aandeel dividend uit te keren. Voor meer informatie zie geconsolideerde jaarrekening toelichting 12.

De onderneming kan aan de aandeelhouders en andere gerechtigden tot de voor uitkering vatbare winst slechts uitkeringen doen voor zover het eigen vermogen groter is dan het gestorte en opgevraagde deel van het kapitaal vermeerderd met de reserves die krachtens de wet en de statuten moeten worden aangehouden.

5. RENTEDRAGENDE LENINGEN

Bedragen x € 1.000	Effectief rentepercentage	Vervaldatum	Uitstaand bedrag 2018	Uitstaand bedrag 2017
Kortlopend				
Converteerbare achtergestelde leningen	4,6%	30 sept. 2019	1.086	0
Langlopend				
Converteerbare achtergestelde leningen	4,6%	30 sept. 2019	0	4.937

Voor meer informatie over deze converteerbare achtergestelde leningen, welke in boekjaar 2014 zijn opgenomen ter financiering van de overname van de BuS Groep, wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening, toelichting 13.

6. GELDMIDDELEN

Opgenomen geldmiddelen zijn vrij beschikbaar. De per 31 december 2018 ter beschikking staande kredietfaciliteit (rekening courant en obligo) bedraagt in totaal € 52,5 miljoen (rente vergoeding: Euribor + 1,4% tot 2,3%, afhankelijk van de net debt/Ebitda ratio). Hiervan is op balansdatum € 42,1 miljoen gebruikt voor rekening courant krediet en bankgaranties (31 december 2017: € 33,2 miljoen). Als zekerheid voor de aflossing van de schulden aan de financiële instellingen is pandrecht gevestigd op bedrijfsinventaris, machines, voorraden, vorderingen en op de rechten uit de polis van kredietverzekering van de Nederlandse en Duitse groepsmaatschappijen.

De waarde van de verpanding bedraagt per 31 december 2018 in totaal ca. € 86 miljoen. Namens de Vennootschap hebben alle Nederlandse en Duitse groepsmaatschappijen jegens de financiële instellingen een hoofdelijke aansprakelijkheidsverklaring afgegeven. Voorts achten de financiële instellingen het noodzakelijk dat het garantievermogen (gecorrigeerd voor de uitgestelde belastingvorderingen en immateriële vaste activa) per 31 december 2018 ten minste € 55 miljoen bedraagt en dat de Ebitda niet lager is dan € 10 miljoen. Meer informatie over de bankconvenanten met financiële instellingen is opgenomen onder toelichting 24.

7. SCHULDEN AAN GROEPSMAATSCHAPPIJEN

Onder de schulden aan deelnemingen zijn geen bedragen begrepen (2017: nihil) met een resterende looptijd langer dan 1 jaar.

8. PERSONEELSKOSTEN

Bij de vennootschap zijn geen werknemers werkzaam. De personeelskosten bestaan uit de bezoldiging van de Raad van Commissarissen en de kosten van op aandelen gebaseerde betalingsovereenkomsten. Verwezen wordt naar de geconsolideerde jaarrekening, toelichting 16 en 22.

9. RESULTAAT DEELNEMINGEN

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de Vennootschap in de resultaten van deze deelnemingen.

10. BEZOLDIGING BESTUURDERS EN COMMISSARISSEN

Voor de bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur en van de Raad van Commissarissen wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening, toelichting 22.

11. HONORARIA VAN DE ACCOUNTANT

De volgende honoraria van KPMG Accountants N.V. zijn ten laste gebracht van de onderneming.

	KPMG Accountants N.V.	Overig KPMG Netwerk	Totaal KPMG
Bedragen x € 1.000	2018	2018	2018
Onderzoek van de jaarrekening	228	0	228
Andere controleopdrachten	0	0	0
Adviesdiensten op fiscaal terrein	0	0	0
Andere niet-controlediensten	0	0	0

	KPMG Accountants N.V.	Overig KPMG Netwerk	Totaal KPMG
Bedragen x € 1.000	2017	2017	2017
Onderzoek van de jaarrekening	251	0	251
Andere controleopdrachten	0	0	0
Adviesdiensten op fiscaal terrein	0	0	0
Andere niet-controlediensten	0	0	0

De in de tabel vermelde honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening 2018 (2017) hebben betrekking op de totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening 2018 (2017), ongeacht of de werkzaamheden al gedurende het boekjaar 2018 (2017) zijn verricht.

12. FINANCIËLE INSTRUMENTEN

Renterisico

Het door de Vennootschap gelopen risico door fluctuaties in de markttrentes heeft voornamelijk betrekking op de rekeningcourantkredieten en op de variabel rentende langlopende verplichtingen van de Vennootschap. Het beleid van de Vennootschap is de rentelasten te beheersen door een combinatie van schulden met vaste en variabele rentepercentages. Voor een overzicht van de hoogte van de rentepercentages wordt verwezen naar toelichting 5 en 6.

Voor de overige risico's wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening, toelichting 24.

13. NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

De Vennootschap maakt, tezamen met de Nederlandse Groepsmaatschappijen deel uit van een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting en de omzetbelasting. De vennootschap is mede hoofdelijk aansprakelijk voor schulden uit hoofde van deze belastingen.

De Vennootschap heeft zich op grond van artikel 403 Boek 2 BW aansprakelijk gesteld voor de schulden die voortvloeien uit rechtshandelingen van de Nederlandse groepsmaatschappijen. Tevens heeft de Vennootschap zich aansprakelijk gesteld voor de schulden die voortvloeien uit rechtshandelingen van de Duitse deelneming Neways Deutschland GmbH.

De Groep heeft voor een bedrag van € 4,5 miljoen (2017: € 0,3 miljoen) aan bankgaranties verstrekt ten behoeve van kredietverstrekking door buitenlandse banken.

Son, 21 februari 2019

Raad van Commissarissen

Henk Scheepers
Peter van Bommel
René Penning de Vries

Raad van Bestuur

Huub van der Vrande
Paul de Koning
Adrie van Bragt

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en de Raad van Commissarissen van Neways Electronics International N.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Neways Electronics International N.V. per 31 december 2018 en van het resultaat en de kasstromen over 2018, in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie (EU-IFRS) en met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).
- geeft de in dit jaarverslag opgenomen enkelvoudige jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Neways Electronics International N.V. per 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Wat we gecontroleerd hebben

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Neways Electronics International N.V. (de vennootschap) te Son gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde en de enkelvoudige jaarrekening.

De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit:

- 1 de geconsolideerde balans per 31 december 2018;
- 2 de volgende geconsolideerde overzichten over 2018: het overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht eigen vermogen; en
- 3 de toelichting met een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De enkelvoudige jaarrekening bestaat uit:

- 1 de enkelvoudige balans per 31 december 2018;
- 2 de enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2018; en
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Neways Electronics International N.V. zoals vereist in de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Controleaanpak

Samenvatting

Materialiteit

- Materialiteit van EUR 850.000
- 5% van winst voor belastingen

Groepscontrole

- 90% van totale activa
- 94% van omzet

Kernpunten

- Omzetverantwoording
- Voorziening incurante voorraden
- Toepassing van IFRS 15 (omzet)

Oordeel

Goedkeurend

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 850.000 (2017: EUR 500.000). Voor de bepaling van de materialiteit wordt uitgegaan van de winst voor belastingen (5% (2017: 5%)). Wij beschouwen de winst voor belastingen als de meest geschikte benchmark, omdat de belangrijkste gebruikers zich met name richten op de winst voor belastingen. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij hebben met de Raad van Commissarissen afgesproken dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de EUR 36.800 rapporteren aan hen alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de groepscontrole

Neways Electronics International N.V. staat aan het hoofd van een groep van entiteiten (groepsonderdelen). De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de jaarrekening van Neways Electronics International N.V.

De groepscontrole heeft zich met name gericht op de significante onderdelen. Bij Neways Advanced Applications B.V., Neways Industrial Systems B.V. en Neways B.V. hebben wij, KPMG Nederland, zelf de controlewerkzaamheden uitgevoerd. Bij Neways Cable & Wire Solutions B.V. en Neways Leeuwarden B.V. hebben wij de voorraden en omzet gecontroleerd. Wij hebben gebruik gemaakt van lokale KPMG accountants in Duitsland bij de controle van Neways Electronics Riesa GmbH en Neways Neunkirchen GmbH. Wij hebben KPMG Duitsland instructies gestuurd en rapportages van hen ontvangen. Wij hebben kennis genomen van hun bevindingen en voor wat betreft Neways Electronics Riesa GmbH hebben we deze samen met KPMG Duitsland met lokaal management besproken.

Gegeven de omvang en/of het risicoprofiel van de overige groepsonderdelen hebben wij op groepsniveau cijferanalyses uitgevoerd op de balans en resultaten van deze groepsonderdelen om onze inschatting te toetsen dat er geen risico op een afwijking van materieel belang is bij deze overige groepsonderdelen.

Door bovengenoemde werkzaamheden bij groepsonderdelen, gecombineerd met aanvullende werkzaamheden op groepsniveau, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de groep verkregen om een oordeel te geven over de jaarrekening.

De audit coverage zoals opgenomen in de sectie samenvatting kan als volgt nader worden gespecificeerd:

86%
Controle volledige
consolidatiestatuten

Totaal activa

4%
Controle specifieke
items

84%
Controle volledige
consolidatiestatuten

Omzet

10%
Controle specifieke
items

Reikwijdte van onze controle van fraude en het niet voldoen aan wet en regelgeving

Op basis van de Nederlandse controlestandaard zijn wij verantwoordelijk voor het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat die het gevolg zijn van fraude of fouten. In het bepalen van onze controlewerkzaamheden maken we gebruik van de evaluatie van management in relatie tot frauderisicomanagement (preventie, detectie en respons) inclusief ethische normen die een eerlijke cultuur bewerkstelligen.

Tijdens het identificeren van frauderisico's hebben wij frauderisicofactoren geëvalueerd, welke we met Raad van Bestuur en met de Raad van Commissarissen hebben besproken. Frauderisicofactoren zijn gebeurtenissen en omstandigheden die duiden op een stimulans of druk om fraude te plegen of die een gelegenheid scheppen om te frauderen. We hebben ook factoren ingeschat in relatie tot het niet voldoen aan wet- en regelgeving die direct of indirect van invloed zijn op de jaarrekening.

Wij hebben, op basis van de controlestandaard, de volgende voorgedefinieerde frauderisico's die relevant zijn voor onze controle geadresseerd:

- frauderisico ten aanzien van de afgrenzing van opbrengstverantwoording;
- frauderisico ten aanzien van het doorbreken van interne beheersing door management.

Onze controlewerkzaamheden hadden betrekking op de evaluatie van de interne beheersing relevant voor het mitigeren van deze risico's alsmede detailcontroles, waaronder detailcontroles van (administratieve) journaalposten op omzet, kosten van grond- en hulpstoffen en voorraad.

De inzet van data-analyse vormt een onderdeel van onze controle-aanpak om frauderisico's te adresseren die van materieel belang kunnen zijn voor de jaarrekening. Deze controlewerkzaamheden zijn ook gericht op het adresseren van het risico van het doorbreken van de interne beheersing door het management.

Voor de verrichte detailcontroles ten aanzien van de afgrenzing van opbrengstverantwoording verwijzen wij naar de kernpunten van onze controle zoals opgenomen in deze controleverklaring.

Onze controlewerkzaamheden zijn niet vergelijkbaar met een specifiek fraudeonderzoek dat vaak diepgaander van aard zal zijn.

De uitgevoerde werkzaamheden inzake het adresseren van frauderisico's hebben niet tot bevindingen geleid die in deze controleverklaring moeten worden gerapporteerd.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het belangrijkste waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de Raad van Commissarissen gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Het vorig jaar opgenomen kernpunt aangaande de werking van General IT Controls is niet langer opgenomen, omdat wij hebben vastgesteld dat de interne beheersingsmaatregelen betreffende de IT-systemen (BAAN IV en Infor LN) gedurende dit jaar effectief zijn geweest.

Juistheid afgrenzing omzetverantwoording

Omschrijving

Aangezien prestaties van beursfondsen worden gemeten in termen van omzet- of winststijging ten opzichte van het voorgaande jaar kan het management aan stimulans of druk onderhevig zijn om zich schuldig te maken aan frauduleuze financiële verslaggeving door omzet te hoog of te laag te verantwoorden. Mede gezien het feit dat de omzet zich gedurende het jaar zeer positief heeft ontwikkeld, beschouwen wij het risico dat de omzet te laag wordt verantwoord per jaareinde als hoog. Omdat een aantal groepsonderdelen achter bleef bij deze positieve ontwikkeling van de omzet, hebben wij bij deze groepsonderdelen ook het risico dat de omzet te hoog wordt verantwoord per jaareinde als hoog ingeschat. Daarom is de controle op de juiste verantwoording van de omzet in overeenstemming met betreffende verkoopvoorwaarden en contract in de juiste periode op jaareinde een belangrijk onderdeel geweest van onze controle.

Onze aanpak

Wij hebben ten aanzien van de juiste afgrenzing op jaareinde controlewerkzaamheden uitgevoerd op leveringen kort voor en na 31 december 2018 aan de hand van de onderliggende leveringsstukken en op voor of na afloop van het boekjaar verzonden creditnota's. Daarnaast hebben we controlewerkzaamheden uitgevoerd op boekingen op de omzetrekeningen anders dan boekingen uit het reguliere verkoopproces. Voorts hebben we de qua omvang belangrijkste contracten geëvalueerd om te bepalen of er sprake is van bijzondere bepalingen die het moment van omzetverantwoording zouden kunnen beïnvloeden.

Onze observatie

Uit onze werkzaamheden ten aanzien van de afgrenzing van de omzet per jaareinde bleek niet dat omzet in een onjuiste periode is verantwoord.

Schattingen ten aanzien van de voorziening voor incourantheid van voorraden

Omschrijving

Bij Neways Advanced Applications B.V. en Neways Electronics Riesa GmbH is sprake van significante voorraadposities. Dit brengt een verhoogd risico van overtollige en/of incourante voorraden met zich mee. Onzekerheden zijn inherent aan de inschatting van de voorziening voor incourantheid van deze voorraden. Omdat deze schattingen oordeelsvorming vergen in combinatie met het belang van de voorraden op de jaarrekening zijn deze belangrijk voor onze controle.

Onze aanpak

We hebben de in het verleden door management gemaakte schattingen van de omvang van de incourante voorraden geëvalueerd, waaruit geen afwijkingen van materieel belang bleken.

Verder hebben wij de door het management opgestelde berekening voor de voorziening incourante voorraden opnieuw uitgevoerd. We hebben het daarbij door het management gebruikte lijstwerk, waarin opgenomen variabelen zoals historisch verbruik en verwacht toekomstig verbruik, getoetst op betrouwbaarheid door inschakeling van onze IT-specialisten.

In onze evaluatie wegen we ook onze observaties uit gesprekken met management, waarnemingen bij inventarisaties en verwachtingen voor 2019 van het management mee.

Onze observatie

Wij vinden de door het management gehanteerde veronderstellingen bij de bepaling van de voorziening voor incourantheid van de voorraden redelijk.

Toepassing van IFRS 15 (omzet)

Omschrijving

Dit boekjaar moeten de bepalingen van de nieuwe standaard IFRS 15 Inkomsten uit contracten met klanten voor het eerst worden toegepast. Eerste toepassing van IFRS 15 (inclusief toelichtingen) kan het risico van fouten vergroten en daarom is deze belangrijk voor onze controle.

Onze aanpak

Wij hebben de processen, systemen en controles geïmplementeerd door management geëvalueerd.

Voor een juiste toepassing van IFRS 15 voor de afgrenzing van de omzet heeft management geen specifieke controles geïmplementeerd. Onze controlewerkzaamheden zijn daarom gegevensgericht geweest.

We hebben de redelijkheid geëvalueerd van de belangrijkste beoordelingen en schattingen door het management gemaakt bij de toepassing van IFRS 15, inclusief de selectie van aannames en gegevensbronnen. Hierbij hebben we de geschiktheid van de omzetverantwoording van het management onder IFRS 15 door detailcontroles met contracten geëvalueerd. De juistheid en relevantie van gegevens hebben we door een steekproef geëvalueerd.

Voorts hebben wij de geschiktheid van de grondslagen voor financiële verslaggeving op basis van de vereisten van IFRS 15 en de volledigheid, juistheid en relevantie van toelichtingen vereist door IFRS 15 geëvalueerd.

Onze observatie

Over het geheel bezien zijn wij van mening dat de gehanteerde veronderstellingen tot een evenwichtige inschatting hebben geleid. De toelichtingen van de vennootschap over de toepassing van IFRS 15 zoals opgenomen in onderdeel 2.2 van de toelichting op de jaarrekening 2018 voldoen aan de vereisten die IFRS stelt.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Voorwoord van de CEO;
- Over Neways;
- Verslag van de Raad van Bestuur, inclusief Governance en compliance;
- Bericht van de Raad van Commissarissen;
- Overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het Verslag van de Raad van Bestuur en de Overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Benoeming

Wij zijn door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 16 april 2015 benoemd als accountant van Neways Electronics International N.V. voor de controle van het boekjaar 2015 en zijn sinds dat boekjaar tot nu toe de externe accountant.

Geen verboden diensten

Wij hebben geen verboden diensten als bedoeld in artikel 5, lid 1 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van Organisaties van Openbaar Belang geleverd.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen voor de jaarrekening

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met EU-IFRS en met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de Raad van Bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de Raad van Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de Raad van Bestuur afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsels moet de Raad van Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de Raad van Bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De Raad van Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een verdere beschrijving van onze verantwoordelijkheden ten aanzien van een jaarrekening-controle is te vinden op de website van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) op: http://www.nba.nl/NL_oob_01.

Deze beschrijving is onderdeel van onze controleverklaring.

Eindhoven, 21 februari 2019

KPMG Accountants N.V.

M.J.A. Verhoeven RA

Handelsregister

De structuurvennootschap is ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel Oost Brabant te Eindhoven onder nummer 17036989.

Statutaire winstverdelingsregeling

In artikel 31 van de statuten van de vennootschap is vastgelegd dat winst kan worden uitgekeerd voor zover het eigen vermogen groter is dan het gestorte en opgevraagde deel van het kapitaal vermeerderd met de wettelijke reserves. De winst kan met voorafgaande goedkeuring van de Raad van Commissarissen door de Raad van Bestuur geheel of gedeeltelijk toegevoegd worden aan de reserves. De niet aan de reserves toegevoegde winst staat ter beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders kan op grond van een door de Raad van Commissarissen goedgekeurd voorstel van de Raad van Bestuur besluiten tot winstuitkering ten laste van een voor uitkering vatbare reserve. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders kan op grond van een door de Raad van Commissarissen goedgekeurd voorstel van de Raad van Bestuur besluiten tot uitkering van winst in aandelen van de vennootschap, zulks onverminderd het in de statuten van de vennootschap ten aanzien van uitgifte van aandelen bepaalde.

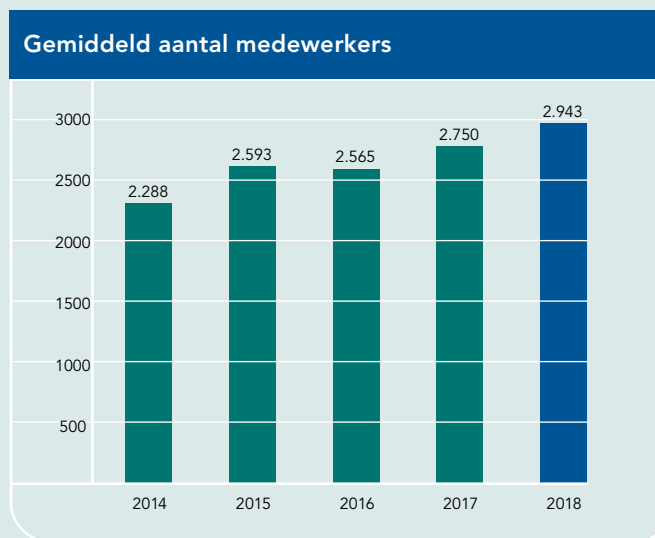
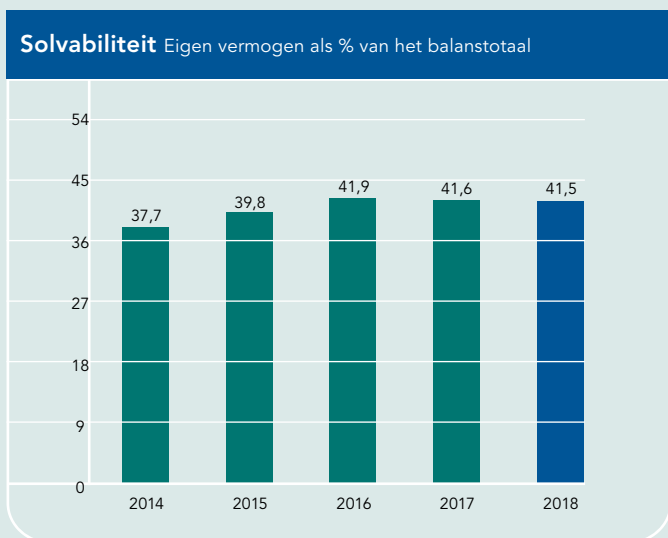
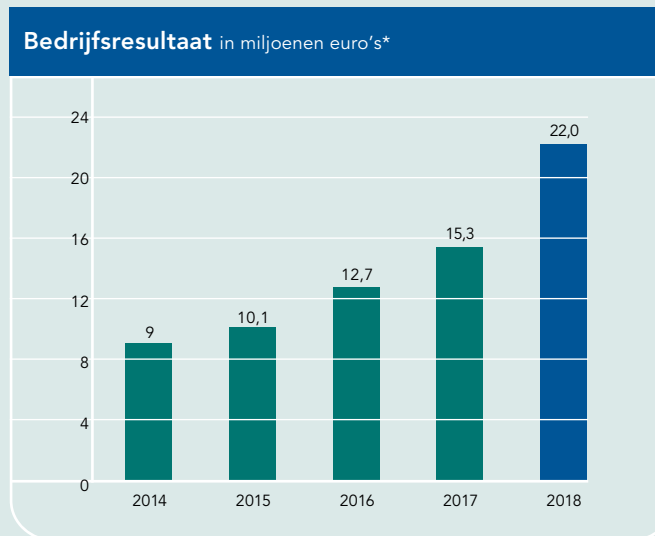
Voorstel winstverdeling

Uit de winst-en-verliesrekening blijkt dat het nettoresultaat over 2018 € 14.431.000 bedraagt.

Voorgesteld wordt het nettoresultaat toe te voegen aan de reserve ingehouden winst.

Voorts wordt voorgesteld over het boekjaar 2018 een dividend uit te keren van € 0,48 per aandeel. Het dividend zal worden uitgekeerd in contanten.

Kerncijfers en vijfjarenoverzicht 2014 – 2018

* Exclusief bijzondere baten en lasten.

Bedragen in miljoenen euro's, tenzij anders vermeld	2018	2017*	2016	2015	2014
Omzet	506,8	438,7	393,2	374,1	308,6
Brutomarge	195,2	171,3	153,8	147,5	124,9
Bedrijfsresultaat excl. bijzondere baten en lasten	22,0	15,3	12,7	10,1	9,0
Bedrijfsresultaat	21,0	14,3	11,8	5,9	6,6
Nettoresultaat excl. bijzondere baten en lasten	15,1	10,0	9,2	6,2	5,3
Nettoresultaat	14,4	9,9	9,7	3,2	7,0
Netto cashflow**	-4,5	-3,4	2,6	2,9	-32,5
Eigen vermogen	101,6	85,0	78,9	70,6	66,0
Garantievermogen***	102,7	89,9	83,9	75,5	70,9
Balanstotaal	245,0	204,4	188,1	177,1	175,2
Geactiveerde Goodwill	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8
Interest coverage ratio****	11,2	10,2	6,8	4,9	6,9
Net Debt/EBITDA ratio****	1,4	1,6	1,5	1,9	1,7
Solvabiliteit					
Eigen vermogen als % van het balanstotaal	41,5	41,6	41,9	39,8	37,7
Garantievermogen als % van het balanstotaal	41,9	44,0	44,6	42,6	40,5
Rentabiliteitsratio's****					
Rentabiliteit op het eigen vermogen	14,9	11,8	11,7	8,8	8,1
Bedrijfsresultaat in % van de omzet	4,3	3,5	3,2	2,7	2,9
Nettoresultaat in % van de omzet	3,0	2,3	2,3	1,7	1,7
Bedrijfsresultaat in % van geïnvesteerd vermogen	21,0	16,5	14,7	11,7	9,7

Bedragen in miljoenen euro's, tenzij anders vermeld	2018	2017*	2016	2015	2014
Gegevens per medewerker					
Gemiddeld aantal medewerkers (op full-time basis)	2.943	2.750	2.565	2.593	2.288
Omzet per medewerker (x 1.000)	172	160	153	144	135
Brutomarge per medewerker (x 1.000)	66,3	62,3	60,0	56,9	54,6
Gegevens per gewoon aandeel in euro's (op basis van aantal aandelen per ultimo)					
Nettowinst	1,20	0,86	0,85	0,28	0,63
Nettowinst****	1,26	0,87	0,80	0,55	0,49
Eigen vermogen	8,50	7,40	6,89	6,19	6,01
Netto cashflow	-0,38	-0,30	0,23	0,25	-2,96
Dividend	0,48	0,35	0,34	0,11	0,25
Dividend in % van de nettowinst	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0
Aantal aandelen per ultimo x 1.000	11.958	11.481	11.459	11.401	10.986
Hoogste koers	18,60	14,21	10,21	10,45	9,80
Laagste koers	9,88	9,20	6,65	6,78	6,05
Slotkoers per 31 december	10,10	13,65	9,28	7,50	7,30

* De Groep heeft IFRS 9 en IFRS 15 initieel toegepast vanaf 1 januari 2018. Als gevolg van de gekozen transitie methodes is de vergelijkende informatie niet aangepast.

** Onder netto cashflow wordt verstaan: kasstroom uit operationele activiteiten, plus kasstroom uit investeringsactiviteiten.

*** Inclusief achtergestelde leningen.

**** Kengetallen zijn gebaseerd op cijfers zonder rekening te houden met bijzondere baten en lasten.

Zie pagina 22.

Adresgegevens

Nederland

Neways Leeuwarden B.V.

Michel Postma

Simon Vestdijkwei 2

8914 AX Leeuwarden

Phone +31 58 215 4700

Neways Industrial Systems B.V.

Bob Konings

Science Park Eindhoven 5010

5692 EA Son

Phone +31 40 267 3000

Neways Technologies B.V.

Hans Ketelaars

Science Park Eindhoven 5709

5692 EP Son

Phone +31 40 267 9333

Neways Cable & Wire Solutions B.V.

Gerard Jacobs

Voltaweg 10

6101 XK Echt

Phone +31 47 541 8200

Neways Micro Electronics B.V.

Jeroen Knol

Voltaweg 12

6101 XK Echt

Phone +31 47 541 9500

Neways Advanced Applications B.V.

Robert Loijen

Science Park Eindhoven 5004

5692 EA Son

Phone +31 40 267 3500

Duitsland

Neways Technologies GmbH

Hans Ketelaars

Fichtenweg 8

99098 Erfurt

Phone +49 36203 960

Neways Electronics Riesa GmbH

Wim-Jan van Rooijen

Bayern-und-Sachsen-Strasse 1

01589 Riesa

Phone +49 3525 60060

Neways Neunkirchen GmbH

Michael Berger

Am Gneisenaufloß 6

66538 Neunkirchen

Phone +49 682 198 0810

Slowakije

Neways Slovakia PCBA division

Peter Cibulka

P.O. Hviezdoslava 791/23

01851 Nová Dubnica

Phone +421 42 4660 111

Neways Slovakia Cable & Cabinet Assembly division

Eva Rybarova

Trancianska 864/68

01851 Nová Dubnica

Phone +421 42 4441 911

Tsjechië

Neways Electronics Děčín s.r.o.

Wim-Jan van Rooijen

Folknářská 1246/21

405 02 Děčín - Tsjechië

Phone +49 3525 60060

China

Neways Wuxi Electronics Co., Ltd

James Xu

North Block of Xijin Road (No.59)

West of State Road 312

Shuofang Town 214029

New District, Wuxi

Jiangsu Province, PRC

Phone +86 510 85212371

Verenigde Staten

Neways Electronics US, INC.

1880 Milmont Drive

Milpitas, CA 95035-2512

NEWAYS ELECTRONICS INTERNATIONAL N.V.

Science Park Eindhoven 5010

5692 EA Son, The Netherlands

P.O. Box 69, 5690 AB Son

Phone +31 40 267 9200

www.newayselectronics.com

E-mail info@newayselectronics.com

Neways Electronics International N.V. is genoteerd aan Euronext in Amsterdam

COLOFON

CONCEPT EN REALISATIE

C&F Report

Amsterdam

FOTOGRAFIE

C&F Report (Christiaan Krop)

Neways Electronics International NV

Science Park Eindhoven 5010, 5692 EA Son

Postbus 69, 5690 AB Son

Telefoon: + 31 40 267 92 00